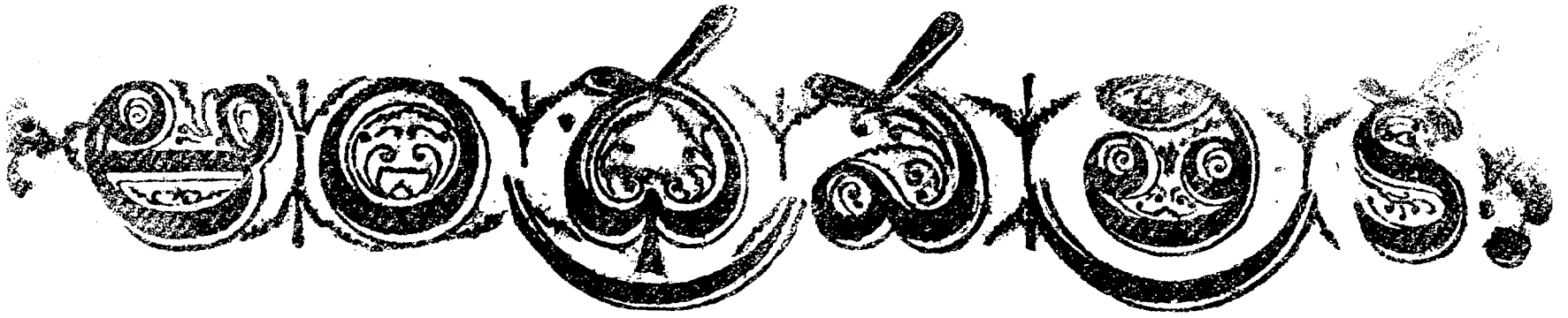

విడివత్రిక 1-కి 0-1-0

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూలై నెల 10-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస బహుళ పంచమి గ.

No. 85
సంచిక ౮౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

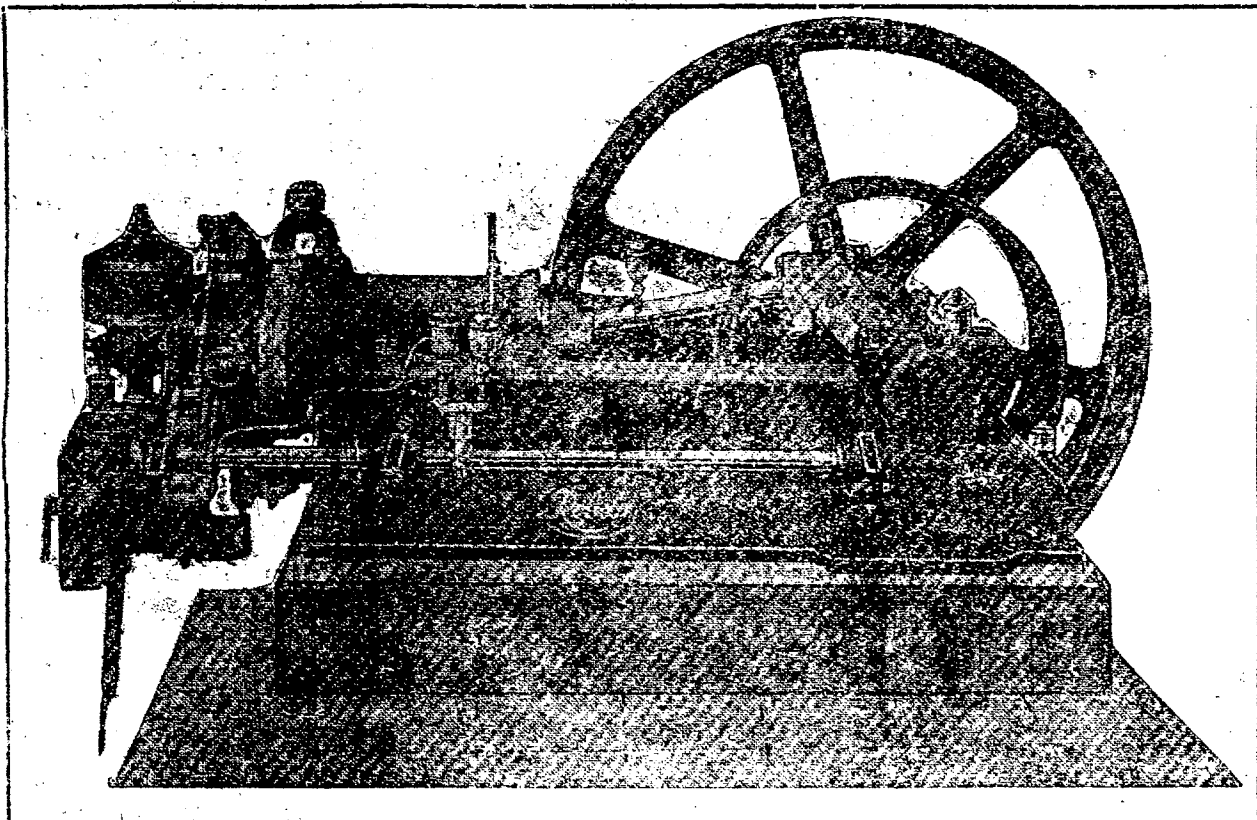

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0, డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ నెక్” లాంగువ్ల్యూక్ న్యూటైపు సెమీడీ నెట్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1860

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలులోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చగును.
వేపరై జరుగు తరుచుగా క్లీణ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,
ఊపరు అధికముగానున్న వ్రండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పరితనము అక్కర లేదు
సోల్ యేజంటు:—

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

Telegrams “LAKSHMI” Bezwada.

(అన్నిరకముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింపొమ్మచేసి స్థావరముంచువారు “రాబ్ నెక్” గ్యాసుయింజనులు, ప్లాంబులకున్నా సోల్ యేజంటు)

బంగారు వెండినగలలో

ఏది కావలసినను మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి

మాకు చిన్నవి పెద్దవి అను వ్యత్యాసము లేదు. కష్టము నులభము అను భేదము లేదు. పెద్దవారు వచ్చినను చిన్నవారు వచ్చినను భేదమును వ్యత్యాసముండదు. ఎంతకాలము గడిచినను మాబిల్లులో మిగిలిన మావద్ద తీసిన నగలను తెచ్చిన అప్పుటి బహుభాగమునకు వైక విచ్చెదము. అర్ధచిన్న తృప్తిరముగా లేనివో, హరియొక నగను యిచ్చెదము లేక వైకము కావలసినను తిరిగి వాప సిచ్చెదము. సవరణ బాగాయకు నీమవెండికి పూచీచెదము. యింత తెలుపనేల! మా కాతాదాయలకు తృప్తికలిగించుటయే మా ముఖ్య ఉద్దేశము. 172 పురులుగల విచిత్రమైన క్యాటలాగు రు. 1.0-0

ఇదివరలో మా ప్రదర్శనశాలకు రానివారు ఒకదాని రాగోరెదము.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ
 నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

గౌరవములలో శ్రేష్ఠము! బహుమందలి రకములన్నిటికంటె మేలైనది!! వెలలో సరసము!!

రాజేశ్వరి

చర్మవ్యాధులకు

బొరాక్సునబ్బు

వజ్రయుధము

మైనపునల్లులు, అన్నిరకముల నబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజంట్లు కావలెను.
ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్సు. బెజవాడ.

జర్మనీ వారికి మూల వ్యాధిని నివారించుట ఎట్లు తెలియును.

ప్రపంచమందు అంతటను వేసకునేలుమంది హడెన్ సాను వాడి స్వస్థత చెందియున్నారు.

గొప్ప జర్మనీ మూలవ్యాధినివారికి. 2 డిస్ డిస్ విశ్వవిద్యాలయ క్లినిక్ నందు మూలవ్యాధికి గల బోవధము హడెన్ సా యొక్కదియే. హడెన్ సా తప్పక మూలవ్యాధిని ఎండబెట్టి, రాంబల్లు లేయును. మరి యొకతరముకూడ వ్యాధిచే బాధపడవద్దు. నేడే ఒక బ్యూటలు కొనుదు. గర 1 కి రు 2.4.0 ప్రత్యేకస్పాటులో పెద్దపైజాది గలదు. పూర్తిగా తృప్తిలేనివో వైకము వాపసీయబడును.

చురుకుగా పనిచేయునట్టి ఏజంట్లు కావలెను.

- Sole Agents:—THE INTERNATIONAL TRADERS,**
 1961 Sankdi Sheri. Telegram.—"Special. AHMEDABAD
- Agents for Andhradesa:—Mr. K. A. RAJU,** Goraga, Post Vissakoderu, Tp. Bhimavaram Kistna Dt.
- Agents for Madras Presidency:—**
 Mesers, DADHA & Company, Esplanade, MADRAS.
- Agents for Mysore & Goorg:—**
 Messrs JONES & Co., No. 5, Gundopenth Street, Bangalore city.
- AGENTS for Travancore:—**
 KRISHNA & Company, Trivandrum.

క రం చం దు చ బి ల దా ను

బంగారు, వెండినగలవర్తకులు, సాళుకారువేట, మద్రాసు.

1911

దరఖాస్తు వంపిన క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

నచ్చనివి వాపను తీసుకొనబడును

మావద్ద పలురకములగాజులు, గొలుసులు, వంకీలు. నాగవత్తులు వైను అడ్డెగులు ఉంగరములు, వెంకీ కంచములు, చంబులు, పట్టెగొలుసులు, బంగ్లబుట్ట, పేలాగి పైలు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. కాసు బంగారుకు కల్గితేని వెండికి రత్నములకు కాకుమాను లక్ష్యయ్యచోదరి శనగపాటి కోటయ్య, ప్రొప్రైటర్లు.

ఆంధ్ర జ్యూయలరీ మాన్యుఫ్యాక్చరింగు కంపెనీ
హెడ్ క్వార్టర్స్ బెజవాడ, బ్రాంచి 51 చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

ఫోర్టు సెంటుజారి గెజెటు

(మంగళవారం, జూలయి 7)

ప బ్లి కు కా ఖ
 అనంతపురంజిల్లా జడ్జిగారిని తంజావూరునకు మార్చిరి. ఇదివరకు బళ్లారికి నియమించిన ప్రకటన రద్దుజేయబడినది.
 మహమ్మదు ఫజల్ అద్దీనుగారిని, ప్రభుత్వలాశాఖ ఆండరు సెక్రటరీగారిని అనంతపురం జిల్లాజడ్జిగ నియమించిరి.
 మదరాసు హైకోర్టునందు గౌ॥ సి. జి. స్పెన్సరుగారిని ఫీఫ్ జస్టిసుగ నియమించిరి.
 హెచ్. డి. సి. రత్నగారిని మదరాసు హైకోర్టులో జడ్జి లండ్నెగ నియమించిరి.
 డేవిదు బ్రూసు స్పాట్సు ఫీస్ నందు వేళప్రతినిధిగా మదరాసులో నంకిరించిరి. ఆర్. డి. డెన్నింగ్సుగారిని నెడరు ప్రతినిధిగా నంకిరించిరి.

మతశాఖ
 ఈ దిగువవారికి ఇండియను క్రైస్తవుల పెండిండ్ల సర్టి ఫికేటు లచ్చు అధికార మియబడెను:—నెల్లూరు జిల్లా, మాడ వరమునందు పి. అబ్రహముగారు. కనకనంపాడునందు గారా జానుగారు. పెద్ద విర్రపాడునందు రాచపూడి రత్నంగారు, తక్కిన పాడునందు అర్కతోటి మార్కుగారు, వెంగపాడునందు మానేపల్లి డేవిదుగారు పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాయందు యర్న గూడెములోనుండు పెరుపు వెంకయ్యగారు, గుంటూరు జిల్లా, కనగలవరి, పాలెమునందు రామారెడ్డి పీటరుగారు.
 నెల్లూరు జిల్లాలో పెట్టిజక్రయ్యగారి కొసంగిన లైసెన్సు తొలగింపబడినది.

లా శా ఖ
 సి. కున్జి రామనుగారు, లాకారేజీలో ప్రభుసరుని స్పాల్సుకాజాకోర్టు మాడవ జడ్జిగా నియమించిరి.
 ఈదిగువవారిని స్పెషలు బెంచి మేజిస్ట్రేటులుగా నియ మించిరి:—
 మాదిరెడ్డి విజయరాఘవులు నాయుడుగారు, సి. కాను య్యగారు నెల్లూరు.
 గుంటకలు-మాలనల్ల వల్లప్పగారు, పాలచిన్న సుబ్బారా యుడుగారు. శ్రీకొండు సుబ్బరామయ్యగారు.
 కడపజిల్లా, ప్రొద్దాటూరునందు-సోమి నెట్టి కొండయ్య చెట్టిగారు.

రివెన్యూ శాఖ
 ఈదిగువ డిప్టీ కలెక్టరుల నూర్పులు జరిగినవి. ముత్యాల వెంకన్న నాయుడుగారిని తూర్పుగోదావరినుండి అనంతపురం. సి. సాధుబావ మొదలిగారిని కడపజిల్లానుండి గుంటూరు ప్రెజిరీకి.
 వి. బ్రహ్మయ్య పల్లెటూరుగారిని గుంటూరునుండి కడప ప్రెజిరీకి.
 సర్వేఆఫీసరులు—హెచ్. సి. గీట్స్ గారిని, కాకినాడ అడిమనల్ ఆఫీసరుగను, ఎఫ్. సి. అల్లెగారిని విశాఖట్నమునకు నియమించిరి.

అభివృద్ధి శాఖ
 కో ఆవరేజీపు అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారులుగా నియమించ బడిన యాదిగువ వారిని ఆ శాఖ యం దే నూతన స్క్రీము ప్రకారము డిప్టీ రిజిస్ట్రారులుగా నుందురు.
 ఎఫ్. రంగనాథ ఆచార్యగారు, వాల్తేరు.
 వి. ఎస్. లక్ష్మీనరసింహారావుపంతులుగారు, 2వ పర్సెంటు గుంటకలు.
 రా. బి. ఎం. కె. వెంకటాచారిగారు, 5వ పర్సెంటు, మదరాసు.
 ఈ దిగువవారు ఆగస్టు 1 వ తేదీనరకు యింకను గౌ॥ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారులుగా నుందురు.

రాచిన్సన్స్ "పేటెంట్" బార్లీ

ప్రతి బిడ్డ తల్లి

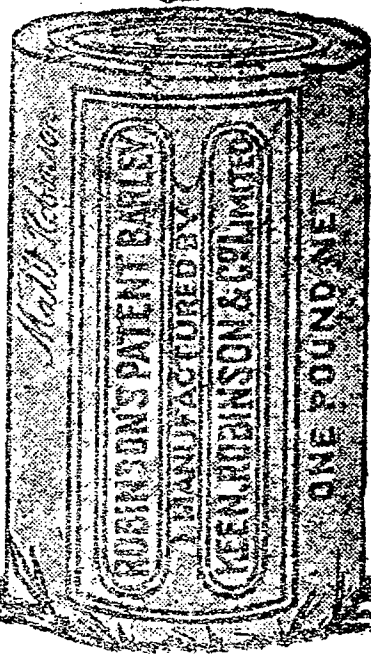
ఈ ఆరోగ్యము, బిడ్డ ఆరోగ్యము నక్కాగా కాపాడుకొనకలెను. తన బిడ్డను అపాదమునందు గొప్ప కష్టములు, విఘ్నములు గలుగకు. బిడ్డ, శిశువులకు ఆరోగ్యమును

రాచిన్సన్స్ "పేటెంట్" బార్లీ

తమ బిడ్డను గొలిచి ఈ ఆరోగ్యమును బిడ్డ ప్రయోగించి తనకు మంచి అందు నగుచున్నట్లు తెలియను, మరియు బిడ్డకు పాలు భారముగా యిచ్చుటకు నివారించు. తల్లి కష్ట బిడ్డకు పాలు యిచ్చుటకు

రాచిన్సన్స్ "పేటెంట్" బార్లీ

తమ బిడ్డను గొలిచి ఈ ఆరోగ్యమును బిడ్డ ప్రయోగించి తనకు మంచి అందు నగుచున్నట్లు తెలియను, మరియు బిడ్డకు పాలు భారముగా యిచ్చుటకు నివారించు. తల్లి కష్ట బిడ్డకు పాలు యిచ్చుటకు

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నెత్తులకునుగియుండు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యుడేశ మూలికల సుబ్రతిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాత మైనమందు. ఇది ఇప్పుడెప్పుడు తయారుచున్న క్రొత్త మందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందెను. దివ్యామృతము నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, బిళ్ళలు, పోటులు, బెణుకులు, మొదలగుభాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా మెంతునే పనిజేయును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును కరిరాంగములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి కిథిలపదార్థములను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది.

అన్నిమాపులో దొరకును

తామరతైలము

తామర, తీట, గజ్జిక మంచది.

దంతచూర్ణము

పండ్ల పోటుకు తీపులకు మంచిపాడుము.

మోహినితైలము

వెండ్రుకలను పిచి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు - బొంబాయి

అసంతృప్తరం:-బసన్న గొడుగు, ఎక్. భీమసేనరావు గారు, ఎక్. గంగాధరశాస్త్రిగారు, పి. వెంకట్రానెగారు. బ్రాహ్మి:-ఎ. డి. తండుమువల్యాదుగారు, మోన్. బసన్న గొడుగుగారు. చిత్తూరు:-టి. సి. మనిస్వామి ముదల్యారుగారు, టి. ఎక్. రామక్రిష్ణరెడ్డిగారు, జి. పెద్దప్పరెడ్డిగారు, ఎక్. వారాయారెడ్డిగారు. కడప:-పి. శేషచాడుగారు, రెవ. ఎల్. జె. తామసుగూడ, రెవ. ఎం. ఎఫ్రయముగారు. గంజాము:-కో.కా. అప్పారావు నాయుడుగారు, వీరభద్రప్రస్వామిగారు. గోదావరి:-సి. శేషగిరిపంతులుగారు, వి. కామేశ్వరరావుపంతులుగారు. గుంటూరు:-కే. కేశవరెడ్డిగారు, జి. పింహళంగారు, జి. ప్రేమయ్యగారు, రెవ. జి. ఆర్. హాఫ్ గారు. కృష్ణాజిల్లా:-కే. నాగభూషణం సాయుడుగారు, వి. వి. ఎల్. నరసింహాచారిగారు, పి. వెంకటస్వామిగారు, ఖా. సా. ముంపిమహమ్మదు అబ్దుల్ హామిద్ గారు. కర్నూలు:-ఖా. సా. జె. హుస్సేనుల్లాగారు, బా. వలజీ సింగుగారు. మదరాసు:-జి. శ్రీరాము బాబునాయుడుగారు, డి. బి. జి. వారాయస్వామి శెట్టిగారు, రా.బి. ఎం. సి. రాజాగారు, పి. రామనాథంగారు, టి. సుందరరావునాయుడుగారు, ఎ. స్వామిసుందరం ముదల్యారుగారు, ఎస్. జె. రంగరామానుజంగారు. నెల్లూరు:-జి. విశ్వనాథరావు పంతులుగారు, పి. వెంకటసుబ్బరెడ్డిగారు, ఎం. ఆర్. చలపతిరావు నాయుడుగారు, ఎస్. అబ్దుల్ రహీముగారు. విశాఖపట్నం:-డి. వెంకటేశ్వరి రాజుగారు.

స్థానికస్వపరిపాలనకాఖ మేజరు క్రెడెంట్ బసన్న ఆండర్సన్ మ ద రా ను మెడికలు కాలేజీలో ఆక్ట్రింగు చేయుచున్న క్రిస్టియాలిగారిని ఖాయపరచిరి. టి. సుబ్బయ్యరు తిరుపతిగారిని విశాఖపట్నం మెడికలు కాలేజీలో పాథాలజీప్రఫెసరుగను, పోలీసు సర్జనుగను నియమించిరి. సి. రామమూర్తిగారిని వేరొక ప్రఫెసరుగా నియమించిరి. పి. కె. కోషిగారిని అనాటమీ ప్రఫెసరుగా నియమించిరి. చీరాల మునిసిపలు కౌన్సిలుసభ్యులుగా నీ దిగువవారి నియమించిరి:-రా. సా. ఆర్. సుబ్బరావు పంతులుగారు జె. ఎస్. కాశీముదేనుసాహెబుగారు, ఉప్పల సుబ్బరాయుడు గారు. విజయనగరం మునిసిపలు కౌన్సిలునందు మిగు ఘోరాకూర్లుగారిని సభ్యులారనిగా నియమించిరి. మదరాసు కార్పొరేషనునందు సభ్యునిగా క్రెడెంట్ బసన్నకొనిగారిని ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. సంద్యాల తాలూకాలోనుండు ఎక్. నరసింహాచాల్ల గారు ఉపాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. ఈ దివసవార్యకర్మములు జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి:- తుమ్మగోవిందరెడ్డిగారు, వై. తిరుపంరెడ్డిగారు, ఎన్. నరసింహాచాల్లగారు, కె. వెంకటేశమయ్యగారు, సి. నారప్పగారు, ఉప్పల హనుమంతరావుగారు. పెనుకొండ తాలూకాలోనుండు అధ్యక్షునిగా టి. శివశంకరగౌరెగారు ఎన్నుకొనబడిరి. పి. వెంకటరెడ్డిగారు ఉపాధ్యక్షుని పి నెన్నుకొనబడిరి. విశాఖపట్నం తాలూకాలోనుండు పిళ్లారుపెట్టి రంగబ్రహ్మరావు నాయుడుగారు అధ్యక్షులుగను, ఎక్. శివరామయ్య పంతులుగారు ఉపాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

రామచంద్రపురం తాలూకాలోనుండు వి. వెంకటరత్నంగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. వీరాల పురపాలకసభ్యులుగా నియమవారు ఎన్నుకొనబడిరి:-రామనాథం కోటయ్యగారు 8 వ వార్డు, జి. గోపాలస్వామయ్యగారు 7 వ వార్డు, బ్రాహ్మణి నాగేంద్రమగారు 8 వ వార్డు. అసంతృప్తరం మునిసిపలుకౌన్సిలు సభ్యునిగ టి. నారాయణరెడ్డిగారిని నియమించిరి. విద్యాకాఖ గంజాం విద్యాసంఘమునకు అధ్యక్షునిగ మోన్. నూర్యనారాయణ నాయుడుగారిని నియమించిరి. న్యాయకాఖ బరంపురములో వకీలుగానున్న వి. రాధాకృష్ణమూర్తి పట్నాయకుగారిని అస్సా జిల్లామునసరుగ నియమించిరి. వైద్యకాఖ కె. రామమోహను గారిని మదరాసు మెడికలు కాలేజీలో అసిస్టెంట్ ప్రఫెసరుగ నియమించిరి. జి. శివరాయ అపరగళుగారిని గౌడ అలెడే అసిస్టెంట్ ప్రఫెసరుగా నియమించిరి. ఎ. జె. జానుగారిని రాయచోటి అస్సెట్రినుండి రాయపురం మెడికలుస్కూలు ఉపాధ్యాయునిగా మార్చిరి.

అమృతమను

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా యేలూరుతాలూకా పోలూరు గ్రామములోనున్న లేటు యెల్లెపెద్ది శానకీరామయ్యపంతులు గారి మాగాణి భూమి ఒకేఖండము రెండువందల యకరములు విడిగాగాని మొత్తముగాగాని జూలై నెలాఖరులోగా అమృతమను, కొనవలచినవారు ఉత్తరములవార్డూ గాని స్వయముగాగాని వివరములను తెలిసికొనవచ్చును. పంచాయితీ సుబ్బహ్మణ్యం, గవర్నరు పేట, విజవాడ

మదరాసు హిందూ మత ధర్మాదాయముల శాసనము

సాక్షకుల యుపయోగార్థమై, యీ శాసనమును
ఫోటో సెంటు జార్జి గెజట్టునుండి
దీసి ముద్రించుచున్నాము

గవర్నరు మెంటు ఆఫ్ ఇండియా ఆర్డరుక్కు 88 వ
సెక్షనులోని (3) వ సబు సెక్షనుయొక్క నిబంధనల కను
గుణముగా, మదరాసు స్థానిక శాసననిర్మాణ సభవారి దైన
ఈక్రింది అక్ట 1924 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ 7 వ తేదీన
గవర్నరుగారిచేతను, 1924 వ సంవత్సరము డిసెంబరు 29 వ
తేదీన గవర్నరు జనరలుగారిచేతను అంగీకరింపబడినట్లే అంద
రికిని తెలియనిమిత్తము, ఇందుమూలముగా ప్రకటింపబడు
చున్నది:—

1925 వ సంవత్సరపు నె 1 రు ఆక్టు మదరాసు హిందూ మత ధర్మాదాయముల ఆక్టు

కొన్ని మతసంబంధమైన ధర్మాదాయములు ఎక్కువ
సాక్షకులుగా ఏలబడుటకును, సరిపాటింపబడుటకును ఏర్పాటు
యొక్కముగానున్నందున, ఈ ఆక్టు ప్యాసుచేయుటకు (ఆమో
దించుటకు) గవర్నరు జనరలుగారి అంగీకారము ముందుగా
సాంఘికవిషయమందును ఇందువలన నీక్రింది విధముగా కానిం
చడమైనది:—

1 వ అధ్యాయము

ప్రాథమిక విషయములు
నామము.

1. ఈ ఆక్టును "1925వ సంవత్సరపు మదరాసు హిందూ
మతధర్మాదాయముల గురించిన ఆక్టు" అని చెప్పవచ్చును.

వ్యాప్తి.

2. (1) ఇది రాజధాని మహారాష్ట్ర మదరాసు రాజ
ధాని కంటేటికిని వ్యాపించును. మరియు, ఇటు తరువాత నిబం
ధించబడినట్లు తప్ప, ఔను మత ధర్మాదాయములు కాని
హిందూ మతసంబంధమైన యానతు పట్టిక ధర్మాదాయముల
మీద వర్తింతును:

అయితే బోధవారి సలహాను తీసుకొనిన తరువాత
లోకము గవర్నరు మెంటువారు అట్టి ఏ ధర్మాదాయమునైన ఈ
ఆక్టుయొక్క చాపక్ష నిబంధనలయొక్క, లేదా వాటిలో
నేనియొక్కదైన అమలునుండి మినహాయించవచ్చును, లేదా
అట్టి మినహాయింపును మార్చవచ్చును, సవరణ చేయవచ్చును,
లేదా రద్దుచేయవచ్చును.

(2) ప్రకటన వ్వారా, లోకము గవర్నరు మెంటు
వారు ఈ ఆక్టుయొక్కయ, దాని ననుసరించి చేయబడిన
యేదే విధులయొక్కయు నిబంధనలను ఔను మత సంబంధ
మైన ధర్మాదాయములను వ్యాపించజేయవచ్చును. మరియు అట్టి
వ్యాప్తి వారికి యుక్తమని తోచునట్టి నియమములకును, మార్పు
లకును లోబడి యుండవలెనని బహిరంగపరచవచ్చును:

అయితే, అట్టి ప్రకటనను జారీచేయుటకు పూర్వము
లోకము గవర్నరు మెంటువారు అట్లు చేయుటకు గల తమ యుద్దేశ
మును గురించి ఒక నోటీసును ఫోటో సెంటు జార్జి గెజట్టులో
ప్రకటించి, సంబంధముగల ధర్మాదాయములలో అభిమానముగల
నునుభ్యులకు అట్టి ప్రకటన జారీచేయబడుతుండుటకు గల
కారణమును గనబరచుటకు ఒక న్యాయమైన
గాలపరిమితిని నిర్ణయించి, వారి ఆక్షేపణ లేవియైన యున్న
యెడల వాటిని ఆలోచించవలెను.

(3) ఈ ఆక్టులోనున్న దేదియును, ఏ మతము లేక
దేవాలయముయొక్క సంవత్సరవారి సగటు అప్పుల రాబడి
అందుతో సంబంధించిన ఎండపుమెట్లలన రాబడి చేరి యీ
యాభ్య ప్రారంభములకు అవ్యవధికో పూర్వము అయిదేండ్ల
కాలపరిమితివరకు మతముల విషయములలో అయిదు వందల
రూపాయలకంటెను, లేదా దేవాలయముల విషయములలో
రెండు వందల ఏబది రూపాయలకంటెను తక్కువగా నుండునో
అట్టి ఏ మతము లేక దేవాలయమునకుగాని వర్తింపకూడదు:

అయితే, ఈ ఆక్టుయొక్క నిబంధనల యావత్తునగాని,
వాటిలో ఏదైనగాని అట్టి దేని మతము లేక దేవాలయమునకు
గాని వర్తింపవలెనని బహిరంగపరచు ప్రకటనను లోకము గవ
ర్నరు మెంటువారు ఎప్పుడైనను జారీ చేయవచ్చును.

అద్యోక్టు జనరల్ గారి ఆధికారమును సంగ్రహించుట.

3. ఈ ఆక్టులోనున్న దేదియును మత సంబంధముయిన
ఎండపుమెట్ల విషయమై ఇండియా గవర్నరు మెంటు ఆర్డరుక్కు
114 వ సెక్షనులోని (2) వ సబు సెక్షను ననుసరించి అద్యోక్టు
కేటు జనరలు చెలాయించగల ఆధికారములను బాధించునట్లు
లేదా ఆ ఆధికారములను ఏ విధమునైన తగ్గించునట్లు భావింప
బడకూడదు.

ఆక్టులను రద్దుచేయుట.

1868 వ సం॥పు 20 వది. 1817 వ సం॥పు 7 వ మదరాసు
రెన్యూలేషను

4. 1868 వ సంవత్సరపు మతసంబంధమైన ధర్మాదాయ
ముల ఆక్టును, 1817 వ సంవత్సరపు మదరాసు ధర్మాదాయ
ములను, ఎన్నీట్లను (దేవార్పు ఆక్టులను) గురించిన రెన్యూలేష
నున్న, అవి హిందూమత ధర్మాదాయములకు వర్తిండు సంత
మట్టుకు, ఇందుమూలముగా రద్దు పరచబడినవి.

నిర్వచనములు.

5. ఈ ఆక్టులో, విషయమునందుగాని, సంవత్సరమునం
దుగాని విరుద్ధమైన దేదైన ఉన్నచే తప్ప—

(1) 'బోర్డు' అనగా 6 వ సెక్షను ననుసరించి ఏర్ప
రుపబడిన బోర్డు అని అర్థము.

(2) 'కమిటీ' అనగా 16-వ సెక్షను ననుసరించి
నిర్ణయించబడిన కమిటీ యని అర్థము.

(3) 'కోర్టు' అనగా దేని స్థానిక సరిహద్దులలోగా
ఒక కమిటీ విచారణాధికారమును చెలాయించునో, లేదా ఒక
మతము లేక దేవాలయము ఉండునో అట్టి జిల్లా జడ్జి కోర్టు
అని అర్థము.

(4) 'ఎన్నికదారుల ప్రదేశము' అనగా ఒక కమిటీ
యొక్క ఎన్నికదారులుండు ప్రదేశమని అర్థము.

(5) 'మినహాయింపబడిన దేవాలయము' అనగా—

(a) 1801 వ సంవత్సరమునకు పూర్వమును,
1868 వ సంవత్సరము నుండియును ఎవరి నియామకము గవర్నరు
మెంటువారి వశమై యుండలేదో, లేదా వారిచే చెలాయించ
బడియుండలేదో, లేదా గవర్నరు మెంటువారిచే కాని ఎవరైన
పట్టిక ఆఫీసరుచేగాని భూయపరుపబడుటకు లోబడియుండ
లేదో, అట్టి ఒక బ్రట్టియొక్క ప్రత్యేక నిర్వహణముక్రింద
ఉంటున్న దేవాలయము; లేదా

(b) ఏ దేవాలయము 1842 వ సంవత్సరము
దరిమిలను స్థాపించబడియుండి, దానియొక్క బ్రట్టి ఉద్యోగ
ములోనికి వచ్చు హక్కు వంశపారంపర్యముగా నుండునో
లేదా స్థాపకునివలన ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటు చేయబడియుం
డునో అట్టి దేవాలయము అని అర్థము.

(6) 'వంశపారంపర్యపు బ్రట్టి' అను మాటలకు,
ఉద్యోగమునకు వచ్చుటను గురించిన అట్టి ప్రణాళిక అమలులో
నుండునంత కాలము, ఎవని ఉద్యోగములోనికి, వంశపారంప
ర్యపు హక్కు మూలమునగాని, తత్కాలమునందు
బ్రట్టి దేవార్పుముల మూలమునగాని, రాదగునో, లేదా
ఎవని ఉద్యోగములోనికి ప్రవేశము ఇతర విధమున సాంప్ర
దాయమువలన క్రమపరుపబడుచున్నదో, లేదా స్థాపకునివలన
ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటు చేయబడియున్నదో అట్టి మత సంబం
ధమైన ఒక ధర్మాదాయముయొక్క బ్రట్టి యని అర్థము.

(7) 'మతము' అనగా పరమార్థసేవయే వ్యాపకముగా
గణియుండుట లేన విధానకృత్యమై యుండునట్టి, లేదా
ఒక శిష్యులసంఘమువైని మత సంబంధ మైన పత్తనమును
చెలాయించునట్టి లేదా చెలాయించునట్లు చెప్పకొనునట్టిన్ని,
తన ఉద్యోగములోనికి ఎవరైనా రావడము సంస్థాపనయొక్క
స్థాపకుని నిర్దేశముల ప్రకారము జరుగునట్టి లేదా సాంప్రదాయ
మూలముగా క్రమపరుపబడునట్టిన్ని ఒక మనిషియొక్క అధ్య
క్షతలోనుండు హిందూమతాభివృద్ధికిరక్షైన ఒక సంస్థాపన
యని అర్థము; మరియు ఈ మాటలో ఒక దేవాలయము లేక
అట్టి సంస్థాపనకు చేరియుండు మతబోధకలములుగాని మత
పూజాస్థలములు చేరును.

(8) 'వంశ పారంపర్య హక్కు లేని బ్రట్టి' అను
మాటలకు వంశపారంపర్యపు బ్రట్టి కాని ఒక బ్రట్టి యని
అర్థము.

(9) 'హక్కుగల మనిషి' అనగా—

(a) ఒక మతము విషయములో, ఆ మతమునకు
చెందిన శిష్యుడు, లేదా ఆమతము ఏ మత సాంప్రదాయమునకు
చెందినదో, ఆ మత సాంప్రదాయము ననుసరించు ఒక
మనిషి యనియు.

(బి) ఒక దేవాలయము విషయములో, ఆ
దేవాలయములో పూజ లేక సేవ చేయబడునపుడు హాజరుగట్టుకు
హక్కుగల, లేదా అట్టి కార్యమునకు హాజరై యుండు, లేదా
అచ్చట పంచిపెట్టబడు కానుకల లాభమునందు పాల్గొను నల
వాటుగల మనిషి యనియును అర్థము.

(10) 'నిర్ణయింపబడిన' అను మాటకు ఈ గ్రహణ్య
ననుసరించి చేయబడిన విధుల మూలమున, లోకము గవర్నరు మెంటు
వారిచే నిర్ణయింపబడిన అని అర్థము.

(11) 'మత ధర్మాదాయము' లేదా 'ధర్మాదాయము' అనగా మతములకు లేక దేవాలయములకు చెందిన లేదా
వాటి పోషణ నిమిత్తము లేదా వాటితో సంబంధించిన ఏదైన
సేవ లేక ధర్మము జరుగుటకొరకు ఇవ్వబడిన లేదా దానరూప
కముగా ఏర్పాటు చేయబడిన యానతు ఆస్తి అని అర్థము;
మరిన్ని దానిలో మతముల లేక దేవాలయముల ఆవరణలు
చేరునుగాని, మతాధిపతియొక్క లేదా అర్చకునియొక్క లేదా
దేవాలయము తాలూకు ఇతర నాకరుయొక్క స్వంతమునకు
దానములుగా లేదా సమర్పణలుగా ఇవ్వబడిన చరాస్తి రూప
కపు దానములు చేరవు.

(12) 'దేవాలయము' అనగా ఏ పేరున తెలియ
బడుచున్నను, బహిరంగమైన మత సంబంధమును అర్చనస్థల
ముగా ఉపయోగింపబడునట్టియు, హిందూజాతికి గాని లేదా
అందుని ఏ భాగమునకు గాని, లేదా దాని లాభము నిమిత్తము
గాని, లేదా దానివలన హక్కు రీత్యా సుతిపూజాస్థలముగా
అంకితము చేయబడినట్టియు స్థలమని అర్థము.

(13) 'బ్రట్టి' అనగా ఏ పేరున తెలియబడుచు
న్నను, ఎవనికి ఒక మత సంబంధమైన ధర్మాదాయము
తాలూకు వ్యవహారముల పరిపాలన ఒప్పగించబడినదో అట్టి
మనిషి యని అర్థము. మరియు ఆ మాటలో తాను బ్రట్టిగా
ఉండినయెడల ఎట్లు బాధ్యుడుగానుండునో అట్లే బాధ్యుడుగా
నుండు ఏ మనిషియైనను చేరును.

రామవిలాస సభ - తేనాలి

శనివారము 11-7-25

ప్రతాప రుద్రయము

కాకినాడ సరస్వతి భవనములో

ప్రతాపరుద్రుడు } ద్వితీయాంశ నటనభాగ్యక్షులును, హైకోర్టు
పేరిగాడు } న్యాయవాదులును అగు శ్రీ శ్రీ పెద్దిభోట్ల వెంకట
చలపతిరావుగారు. బి. ఎ. బి. యల్.

యుగంధరుడు } బ్రహ్మిల్లలగారి సుందరరామయ్యగారు.
పిచ్చివాడు }

మేనేజింగు కమిటీ

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి

సమాజమువారు

బెజవాడ నాటకశాలలో

యానెల 11 తేదీ శనివారంరాత్రి

శ్రీ కృష్ణతులాభారం

ప్రదర్శింతురు

శ్రీకృష్ణుడు—యడపల్లి సూర్యనారాయణరావుగారు.

నారదుడు—కపిలవాయి రామనాథశాస్త్రిగారు.

సత్యభామ—పుప్పలూరి సంకీర్తరావుగారు.

రుక్మిణి—పాపపల్లి సుబ్బారావుగారు.

డాక్టరు కొ. పట్టాభిరామయ్య,
కార్యదర్శి.

వెల్లింగ్ టన్ సినిమా

4-7-25 శనివారమునుండి 10-7-25 శుక్రవారమువరకు

సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30

శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3 గం-15 ని॥ కూడ

ప్రదర్శనము గలదు.

పాతీస్ క్రొత్త శీరియల్

రూత్ రోలండు ఇన్

రూత్ ఆఫ్ రేంజి (2 వ భాగము)

అత్యద్భుతము, తప్పక చూడతగినది.

గురుద్వారములచట్టము ఆమోదింపబడుట

నాభా చెరసాలలోనున్న అకాలీల నందరిని వదలుట

ఎల్లవారిని ఏకమొత్తముగా ఏమరతును కోరకుండ వదలవీలులేదు

పంజాబు గవర్నరు ప్రసంగము

సిక్కులకు ఉపదేశము

ఈనెల 9 వ తేదీని స్థూల జరిగిన పంజాబు రాష్ట్రీయ శాసనసభలో పంజాబు గవర్నరు యిటులనుడివెను.

“నేను నానోట వెడలు మాటలను వినుటకు మీలో కొంద రధికముగ నుత్సాహంతో నుందురని నే నెరుగదను. గురుద్వారముల చట్టమునుగూర్చి యిటీవలనే మీరు సాకల్యముగా చర్చించి దాని నామోదించితిరిగాన ఆ చట్టమునందలి వివరములను గూర్చి నేనిపుడు ముచ్చటించుట అవసరము. ఇది యీ రాష్ట్రమునకు చాల ఖ్యాతికరమని మాత్రము నేను చెప్పెదను. ఆచట్టమును వ్రాయుటకు కారణములను పూర్వ విషయములను గూడ నేనిపుడు తెలుప నవసరములేదు. దొరతనమువారితో గాఢ సంబంధము కలిగియుండిన సిక్కులలో చాలమంది ప్రభుత్వమునకు ప్రతిహేతులగుటకు సాధనములను వానిని మరల తలపెట్టగూడదు. ఆప్రాతిహేతుత్వమువలననే విధిశీక దొరతనమువారు కఠినచర్యల నవలంబింపవలసి వచ్చెను. అందువలన చాలమంది సిక్కులు కారాగృహముల కేసులు తలగొంచినది.

దురభిప్రాయము

చెరసాల కేసినవారందరూ మత సంస్కరణమును గూర్చి సద్భావము కలిగినవారేయని నే నంగీకరింపజాలను. వారిలో చాలమంది మాత్ర మట్టి సద్భావము నె కలిగి యుండిరి. సిక్కులు సత్యాగ్రహములను అత్యాక్రమ్యపద్ధతుల నవలంబింపగూడదనియు చట్టముద్వారా సంస్కరణమును జరుపవలెననియు దొరతనమువారు తలచిరి. అందువలననే సిక్కుల కధికముగ ఆగ్రహము కలిగినది. కాని మేము మాత్రము అట్టి చట్టమునుగూర్చి కృషిసలుపుమనే యుంటిమి. అని చరిత్రకారులు ప్రశంసించక తప్పదు.

మతసంస్కరణము

సిక్కులలో పదవగరువు బోధించిన ధర్మములను మరల అమలులో పెట్టవలెనను కోరిక చాల ప్రబలినది. ఈసంస్కరణాభిలాష సంకల్పమునందడియుండుటచే యితర రాష్ట్రముల వారికి తెలియకుండ నుండెను. దానివలన సిక్కులలో సిక్కులకును హిందువులకును గూడ సంఘర్షణము ప్రారంభమైనది. అందువలన అమృతధారులతెగ బయలుదేరినది. సిక్కులలో అత్యధికసంఖ్యాకు లీతెగకే చేరియుండిరి. ఈతెగకు చేరని సిక్కులు అల్పసంఖ్యాకులుగా భిన్న తెగలకు చేరియుండిరి. గాని ముఖ్య దేవాలయములన్నియును అల్పసంఖ్యాకుల నశముననే యుండెను. అమృతధారులకు ప్రత్యేకసంఘము కూడ కలదు. వెనుక ఉదాసీల ప్రయత్నమువలననే చాల దేవాలయములు నిర్మింపబడెను. వానికి చాల ధనమును భూనానతిగూడ ఉదాసీలే సంపాదించిరి.

సివిలు దావాలు

వెనుక సిక్కులందరూ క్షాత్రధర్మమునే అనుసరించుచున్నపుడు ఉదాసీలుమాత్రమే బ్రాహ్మణ ధర్మము ననుసరించుచుండిరి. అందువలన నిపుడా దేవాలయముల పైని మహాంతకుల వారసత్వపుహక్కు యేర్పడినది. అట్టి హక్కును తొలగించుటకు న్యాయశాస్త్రము లంగీకరింపవు. ఆనుహాంతకులలో చాలమంది నీతిమంతులే గాని కొందరు అక్రమరక్షణలు గూడ గలరు. ఇట్టి దురాచారు లుండుటవలననే ప్రజలకు మహాంతకులపై ఆగ్రహము కలుగుటకు కారణమైనది. అందువలన నీదేవాలయములు ప్రజాప్రతినిధి సంఘముల పరిపాలన క్రింద నుండవలెనను ఆందోళనము బయలుదేరినది. ప్రపంచమునందంతటనుగూడ నిపు డిట్టి ఆందోళనములు కలవు. ఈభావమునకు దొరతనమువారు ప్రతిహేతులు కారుగాని దానిని సత్యాగ్రహమువలన సాధింపగూడదని మాత్రము వారుతెలిసిరి. అది దౌర్జన్యమునకు గాన దాని నవలంబింపగూడదని దొరతనమువారి అభిప్రాయము. శాసన మనవరముని దొరతనమువారు తెలిసిరి.

అప్రస్తుతచర్యలు

ఇదియే ముఖ్యవిషయమైనను దీనికి తోడుగా చాల

పిల్ల సమీపిలు బయలుదేరినవి. ఇతర భావములతో యీఅవకాశము చూచుకొని యితరులు వానిని ప్రారంభించుచున్నారని దొరతనమువారు నమ్మిరి. ఇతర మతములవారికిని సిక్కులలో అల్పసంఖ్యాకులకును నష్టముకలుగకుండెను. ఇదివరకు దేవాలయముల సాత్తుల ననుభవించుచుండి యిపుడు వానిని వదలవలసిన వారికి పరిహారములభించువటులను యాచటము ను పయోగింపవలసియున్నది. అదినిం తవరకు నెరవేరుకో కాలక్రమమునగాని తెలియదు. ఈచట్టమును సిక్కులే తయారుచేసిరి. ఈశాసనసభలోని సిక్కులును యితరులునుగూడ ఏకగ్రీవముగా దాని నామోదించిరి. ఇది అంతయును శుభసూచకమే.

హిందువుల నితి

ఈదేవాలయములలో కొన్ని యిదివరకు హిందువులకు గూడ ఆరాధనీయములుగా నుండెను. హిందూమత చిహ్నములు గూడ ఆదేవాలయములలో కలవు. కావున హిందువుల పట్ల సిక్కులు సహనమును చూపవలెను. వెనుక ఉదాసీలను సిక్కులందరును చాల గౌరవించియుండిరిగాన వారిలో దుర్వర్తనలు కాని వారివిషయమున సముచితరీతిని మెలగవలెను. సిక్కులలో అల్పసంఖ్యాకులుగూడ మతాభిమానమును కలిగి మతాభివృద్ధిచే కోరుచున్నారు.

అల్పసంఖ్యాకులకు సూచన

నిబంధనలను కఠినముగా ననుసరించుటవలనను యితరులతో కలియక ప్రత్యేకముగానుండుటవలనను కక్షలు పెరుగును. దొరతనమువారు చట్టమును తయారుచేయు విషయమున సద్భావమును వెల్లడించిరి. శాసనసభలో దానిని బలపరచిరి. అంతకంటె వారేమియును చేయజాలరు.

ఖైదీల నందరిని వదలుట

“ఖియూదీలనందరిని వదలవలెను. కేసులనున్నిటిని రద్దుచేయవలెను” అని కొందరు నూచించిరి. మే షట్టి వాదానము చేయలేదుగాని “చెరసాలలో నున్న వారిలో హెచ్చుమంది నిర్దోషులు. మతాభిమానమువలననే చెరసాల కేసిరి లేదా ఇతరులబోధనలకు లొంగిరి. హెచ్చుమంది చెరసాలలలోనుండునంతకాలమును ప్రజలకు శాంతికలుగదు. అందువలన శాంతిని కలకొల్పుటకు మేము చేయుచున్న ప్రయత్నము విఫలమగును” అని కొందరు నుడువుచున్నారు. వారి వాదము సహేతుకమేయగును కావున మేము దానినిగూర్చి చాలశ్రద్ధగా నాలోచించితిమి. ఈచట్టమును రాజప్రతినిధి యింకను ఆమోదింపలేదు. కొన్ని నిబంధనలను భారత శాసనసభవారు గూడ ఆమోదింపవలసియున్నది. పాను వీలైనంతవరకు ఖైదీలను వదలుటకే రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించెదరు.

అందరికిని ఏకమొత్తముగా వదల వీలులేదు

చట్టమునందలి మరతుల ననుసరించుట కంగీకరించువారి నందరిని నవలుట కభ్యంతములేదు. దౌర్జన్యముచేసినవారిని చేయించినవారిని సిక్కులలో ఆందోళనముచేసినవారిని క్రిమినలు లా ఆమోదుపొంటు చట్టము క్రింద నేరముచేసినవారిని తప్ప తక్కినవారినినందరిని నవలుట కభ్యంతరములేదుగాని వారు సత్యాగ్రహాది దౌర్జన్యపద్ధతుల నవలంబింపకుండునట్లు పూచీకత్తుల నీయవలెను. భూములవిషయమును ఫీంచెసు విషయమును గూడ యిట్టిభావముతోనే పరిష్కరింపబడును. చట్టము ప్రకారము ఏర్పడవలసిన ప్రధాన సంఘమేర్పడిన వెంటనే కొన్నిసంఘములు అక్రమసంఘములనెదు ప్రకటన రద్దుచేయవలెను.

జయట్ గురుద్వారము

జయట్ గురుద్వారము పూజచేయుటకు వెళ్లగూడదను నిర్బంధమును తొలగించి మిని యిండియా దొరతనమువారు గూడ తెలిపిరి.

నాభాఖైదీల విడుదల

నాభా చెరసాలలో నున్నవారినిగూడ వదలవలెననిదరు.

గంగాసార గురుద్వారమునకు వెళ్లుటకుగల నిర్బంధము తొలగింపబడును.

“నాభా సంస్థానమునందలి గంగాసార గురుద్వారమునకు వెళ్లెడువారచట రాజకీయసభలను జరుపగూడదు. రాజకీయ ప్రచారమును చేయగూడదు.

గురుద్వార పరిసరమునందును గురుద్వారమునందును మాత్రమే యుండివలెను.

వారు జయట్ గ్రామమునకును మండికిని గూడ వెళ్లగూడదు.

యాత్రికులతో యితరులు వెళ్లగూడదు. వారు నిర్ణయింపబడిన దారిచే వెళ్లవలెను.

ముందుగా నాభా ఉద్యోగికి తెలియజేసియే వెళ్లవలెను.”

అని రాజప్రతినిధి స్పష్టయించెను. ఈప్రకటనలు త్వరలోనే గెజెటులో ప్రకటింపబడును. ఈ మాతృకవలన సిక్కులకును దొరతనమునకును మరల సఖ్యత యేర్పడగలవని ఆశించెదను.

ఇదివరకు సిక్కులకు మరల విషయమున నేమైన భీతియుండినదో దీనితో నదినివారణ కాగలదు. ఇటువైని తమ సంఘాభివృద్ధిని గూర్చి వారు బాగుగా నాలోచింతురుగాక. వారి సంఘము ప్రత్యేకముగా మనజాలదు. రాష్ట్రాభివృద్ధియందే సంఘాభివృద్ధిగూడ యిమిడియున్నది. అందులకు ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును భిన్నమతములవారికిని సఖ్యసద్భావము లవసరము. అదియే మా లాభారము. స్వసంఘాభివృద్ధిచే ప్రధానముగా చూచుకొనగూడదు. రాష్ట్రాభివృద్ధిని దేశాభివృద్ధిని గోరి సిక్కులు పనిచేయవలెను. సిక్కుల ప్రాచీనగౌరవమును నిలువబెట్టవలెను”. అని గవర్నరు నుడివెను. (ప్రత్యేకవిలేజిరి తంతివార్త)

తార కేశ్వర దేవాలయము

ఆస్తికి రిసీవరును నియమించుట

కలకత్తా, జూలై 9:—తారకేశ్వరదేవాలయపు పుస్తకలను జూచుటకు హుగ్లీన్యాయమూర్తి తీర్మానమునకించి, బహుదూరీయను రిసీవరును నియమించెను. (అ. ప్రె)

కావత్తెను

ధర్మసత్తెనును చూచుకొనుటకు ఒక తెలుగుభక్తిజ్ఞానముగల కుష్ఠబ్రాహ్మణుడు కావలయును. అట్టికేమనుట యాదించ అడ్రెసుకు పంపవచ్చును.

రాంజి కల్యాణజి, సావుకాటపేట, మద్రాసు.

ఏలూరు తాలూకా పెదవేగిగ్రామ కాపురస్థుడు అక్కినేని శ్రీరాములు తెలియపరచే దేవునగా

అక్కినేని వేంకట సుబ్బారావు నాపెద్దకుమారుడు యిప్పటికి షుమారు 3 సంవత్సరముల నుండి దుష్టసాంగత్యముచేతను, వ్యభిచారము మొదలగు దురలవాటులకులోనై లోకులవద్ద చేబదుళ్లు నోట్లు వగైరాలవల్ల రుణములు తెచ్చుకొన్నకొద్ది సాముతెచ్చుకొనిన్ని, యెక్కువసాముకు నోట్లు పద్దులు వగైరాలు వ్రాసిన్ని సంవదించుచున్నాడు. నాకు తోటలు భూములు యిండ్లు వగైరా స్థిర చరాస్తులు యుండియున్నవి. అవి అన్నియు నాస్వార్జితమనిన్ని నాకుమార్లకు ఏవిధమైన హక్కున్నా లేదనిన్ని యింకొరకే తెలియచేసి యున్నాను. నదరు వేంకటసుబ్బారావుకు బదుళ్లు యిచ్చినవారున్నా యికముందు యివ్వబోయేవారున్నా, నదరు రుణములతో నాకుగాని నా ఆస్తికిగాని యెట్టి సంబంధమున్నా బాధ్యతయున్నా లేదని యిందుమూలముగా తెలియజేయవలసినది.

అక్కినేని శ్రీరాములు.

పంజాబు శాసనసభ

గవర్నరు ప్రసంగము

కొన్ని మరతులపై రాజకీయమైన విమర్శలు.

సీమా, జూలై 9-పంజాబు శాసనసభయందు గవర్నరు సర్ మాల్ ఖోమగారు సేతు గావించిన ప్రసంగము విషయమై ఎల్లరును సంతోషించుచున్నారు. కేలీలు ప్రేక్షకులచే క్రిక్కిరిసిపోయెను. గవర్నరుగారిభార్య, గౌ|| సర్ అలెక్సాండరు మడిమేను, సర్ ప్రెహరిక్కులైటు, నైటుగారిభార్య హాజరైన ప్రేక్షకులందు ముఖ్యులు. అతిశ్రద్ధగా గవర్నరుగారి ప్రసంగమును ప్రేక్షకులును శాసనసభ్యులును వినిరి. గవర్నరుగారు ప్రసంగము గావించుచుండ హర్షధ్వనిలు ముందుకొనెను.

పంజాబు శాసనసభ్యులు గావించిన పని బహు ప్రశంస మొనరించు శాసనసభ్యులు జూపిన వైఖరి శుభసూచకమైనదనియు గావర్నరుగారు చెప్పిరి.

పంజాబు శాసనసభ లుక్కురించుటకు సుప్రసిద్ధిమగ్గు సాంప్రదాయమును సభ్యులు స్థాపించిరి. గురుద్వారా ఉద్దమ చరిత్ర విషయమై తాను వివరింపబూనుకొనలేదు. ఆరుమన్న నిప్పులను కలపబట్టి కిడి సమయముగాదు. మతైక్ విషయములందు జోక్యమును గలగజేసికొనుటకు శాసనము లంగీకరింపవు. మతస్వేచ్ఛను గాపాడుటకు శాసనసభ్యులయొక్క చట్టములు నిర్బంధపడవలయును. పదియవ గురుభాషప్రకారముగ సిక్కులతో ధర్మముగా బడుచున్నది. తక్కువ మత సంఖ్యకు లను న్యాయముగను సహనముతోను జూడవలసినదని గవర్నరుగారు గోరిరి. సిక్కులు జూపు భావమునుబట్టి గురుద్వారా చట్ట మమలునందు జయప్రదముగ నడువబడునదియు లేనది ఆధారపడి యున్నది. మతేగాయిదా పరిష్కారము శాసనము మూలమున బరిష్కారమగుటకు చట్టము యోగ్యతనుబట్టి ప్రభుత్వము తోడ్పడెను. గురుద్వారా చట్టము సిక్కు సభ్యులే నిర్బంధింపబడు బూనుకొనెను. ఏవిధమున మరతులను నీయమండ గనే ప్రభుత్వము గురుద్వారాచట్టములు బలపర్చుటకు బూనుకొనిరి. చట్టమును గావించుటకు బూనుకొనిన వారలకు దోడ్పడుటకు దొరతనము తన కర్తవ్యభాగమును నెరవేర్చి సిద్ధముగ నున్నది. అయినప్పటికిని లా, ఆర్డరులకు భంగములేకుండ కొన్ని మరతులపై సిక్కుల వైదిలను దొరతనము వదిలి వేయ నున్నది. మరతులనీయ నంగీకరింపనివారు సార్వభౌముని కనికారమునకు అర్హులుగాదు. అట్టివారలను వదిలివేయుట కాంతి వాతావరణమునకు ప్రతికూలముగ నుండును.

గవర్నరుగారి ప్రకటన

గవర్నరుగారు యాదిగత నువహరించిన దానిని బ్రకటించిరి:—నేరక్షులని శిక్షింపబడిన వారిని, దౌర్జన్యముక్రింద విచారింపబడు వారిని, లేక దౌర్జన్యము గావించుటకు ప్రోత్సాహము గావించిన నేరక్షులను దప్ప మిగిలినవారిని వదిలివేయుటకుగాని, లేక వారిపైనున్న అభియోగములను ఉపసంహరించుటకుగాని, పంజాబు దొరతనము పూనుకొనెను. అట్టివారు యితేవల గావించబడిన గురుద్వారా చట్టపు నిబంధనలను అనుకరించి కాంతి యంతముగ నుండటకు ప్రభుత్వమునకు పూచీ నీయవలయును. భూమి గాని పింఛనులను గాని ప్రభుత్వమువశము చేసికొనిన వారియొడ గూడ దొరతనము ధారాళ హృదయముతో మెలంగ నున్నది. గురుద్వారాచట్టమునందు గావించబడిన నిబంధన ప్రకారము కేంద్ర సంఘము నిర్మాణము గావించబడగనే 1923 అక్టోబరు 12 వ తేదీ యందు ఆక్రమ సంఘములని నిర్ణయింపబడిన సంఘములపై నున్న ఆంక్ష దీనివేయబడును. గురుద్వారా చట్టము నిర్విఘ్నముగ అమలునందు తెల్లబడుటకు పంజాబు దొరతనము చేయగల దిదియే.

నేరములకు శిక్ష ననుభవించు చున్నట్టియు నేరములు గావించుటకు పురికొల్పినట్టియు వారలొక్క తక్కినవారలను నాభా జైలునందుండి విముక్తులను జేయుటకు రాజప్రతినిధి అంగీకరించెనని గవర్నరుగారు చెప్పిరి. నాభా సంస్థానముందు రాజకీయ ప్రచారము సల్పినచో గురుద్వారమును ఉచితముగ ఆవసర ఫలమును ఉపయోగించుకొనుట కంగీకరించినయెడ, జయతోకు రైలుమార్గముగ గాని, నాభాపరిపాలకును నిర్ణయించిన రహదారి మూలమునగాని యాత్రికులు రైలుమార్గమున యెడల, యాత్రికులతో సంఘము రాక్షంసులవలెనో, యాత్రికము అచటకు చేరనన్న తారీఖులుముందగా పరిపాలకునకు చెలియజేసినయెడ గంగసారు గురుద్వారమునకు యాత్రికులను రానిచ్చుటకు సహపరిపాలకు డంగీ

భూమిపన్ను రీసెట్టిమెంటు

2 వ వ్యాసము

(రె. మండేశ్వరశర్మగారు)

భూస్వామ్యము అనాదినుండియు ప్రభుత్వమునదా పట్టాదారునదా యను వంశమునగూర్చి ఇటీవల నేను పరిశోధించిన మరి కొన్ని విషయములను పొందుపరచు చున్నాను. లాండు రివిన్యూపద్ధతిపైన ప్రమాణ గ్రంథకారులలో నొకరైన బెడన్ పావలీగారు తమ "హిందూ గ్రామసంఘములు" అను గ్రంథములో భూమిపన్నుయొక్క ఉత్పత్తిని గూర్చి ఇట్లు వ్రాసియున్నారు. "మనుస్మృతిప్రకారము, మనుష్యులలో యెవరు ముందుగా అభివృద్ధి చేసినది, భూమిని బలపరచుకొనెనో, వారే దాని ప్రభువు హక్కుదారులని లేలచున్నది. "ఇందులకు మనుస్మృతి" పృథ్విరసీమాం, పృథ్వికింభార్యాం పూర్వవిదోవిభాః! స్థాణుఃసృష్ట్యే కేదారమాహుః శత్రువతోమృగమ్॥ ఇవియు, నాప్రధను వ్యాసమునందలి విషయములను హిందూరాజుల పాలనమున భూమిహక్కు రహితుడే యను వాదమును స్థిరపరచుచున్నది. మహమ్మదీయ పాలనములో భూమిహక్కు పాలకులదని ప్రభుత్వము వారించుచున్నారు. దీనికివారు కురానులోని "మహ్మదీయేరుల ఆస్తి రాజు స్వాధీనపరచుకొనవలెను." "రాజ్యమంతయు భగవంతునిది. రాజు భగవంతునిపక్షమున పాటించు ప్రతినిధి." అను సాంప్రదాయముల నాధారముగ వైకొనియున్నారు. కాని కురానులోనే మొదటి సాంప్రదాయమునకు "తమకులాంగీ శరణులైనవారిని (ఏమతస్థులైనను) యధావిధిగా రక్షణచేయవలెను." అను అపవాదమునుబట్టియు, అక్బరు, జహంగీరు, షాజహను మున్నగు పాదుషాలు, హిందూభూమిహక్కుదారుల సమ్మేళనాద్వితో జరిపిన ఉభయమతసమ్మేళనమే పాలనమునను, చివరకు ఔరంగజేబు షాదుషా (1660-1707) కాలములోని ఈక్రింది రివిన్యూ రిస్యూలేమనువల్లను వైమనుస్మృతి పరంపరమైన పద్ధతినే మహ్మదీయప్రభువులగూడ చాలవరకు ననుసరించినట్లు స్పష్టపడుచున్నది. ఔరంగజేబు షాదుషా ఉత్తరపు. ఎవరు భూమిని సాగునకు అనువగుటకు బలపరచెదరో వారిని భూస్వాములుగా నంగీకరింపవలెను. అట్టివానినుండి భూమిని తొలగింపరాదు" భూస్వామ్యమునగూర్చి పోవలుగారిట్లు నిర్ణయమును చేసిరి. "స్వామ్యము (రాజు నీకు) భూమిలో లేదు. పంటలోని నిర్ణీతభాగమునకును, కృషికి సంబంధించిన వ్యాపారమునకును పన్నును చెల్లుబడిచేసికొనుటకును స్వామ్యముకలదు."

మాడవభాగము

మొగలాయిపాలన, ఆంగ్లేయపాలనలలో లాభిండురివిన్యూపద్ధతులలో గల తారతమ్యములు కొందరు చరిత్రకారులు తలచినట్లును, ప్రభుత్వము తెలిసియో తెలియకనో ప్రచురించుచుండినట్లును హిందూ మహ్మదీయ పాలనములలో భూమిపన్ను హెచ్చుగానుండినదనియు, దానిని బహుకరింపవద్దతలపై వనూలు చేయుచుండినదియు చెప్పట యధార్థచరిత్రకు విరుద్ధము. జామానాధ సర్కారు మున్నగు నవీనచరిత్రకారుల కృషి ఫలితముగా నీసత్యము బయటపడినది. హిందూపాలనములో భూమిరహితులకు గగ్గియుండిన సదుపాయముల గూర్చి క్లుప్తముగా నాప్రథమవ్యాసములో వ్రాసియుంటిని. నాగరకతుల గురుకీతమని చెప్పబడిన అయిరోపుఖండవాసులు మొన్నటి మహాయుద్ధములో, అస్థిమూల పస్యముల భగ్గుము చేసికొనియు, నగరముల సేలపాలుగావించుకొనియు, చివరకు పవిత్రములైన స్మశానములగూడ యుద్ధభూములు చేసియు అనేక పశుకర్మలచేసిరి. కాని హిందూ రాజ్యములో రాజులు అస్థిమూల యెట్టికత్తులతో మెలినను, సస్యములగాని కృషివస్తువులపట్లగాని అతి పూజ్యభావముతో కరించును. సంస్థానముయొక్క హక్కులను సంరక్షించుచు యాత్రికుల ఆశయములను, న్యాయమగు స్వేచ్ఛను యీవరతులు కాపాడుచున్నది. ఇండియాదొరతనము గురుద్వారాచట్టము విషయమై జూపు సౌకర్యములు యివియే. కాబట్టి గురుద్వారా బిల్లు నిర్విఘ్నముగను, నిరపాయకరముగను అమలునందు తెల్లబడుటకు అనుకూల వాతావరణమును సిక్కులు గలగజేయువలసియున్నది. భూమిని దూరదృష్టితో దిలకించి, సిక్కుసంఘ శ్రేయస్సును గోరి, ఈర్ష్యలను, పక్షపాతబుద్ధియు దృఢించి గురుద్వారాచట్టము నుపయోగించి సిక్కులు లబ్ధి నొందెదరని గవర్నరుగారు విశ్వసించుచున్నారు.

(అ. ప్రె)

మెలగజేవారు. ఇప్పటికంటెను అప్పుడు వ్యవసాయము యొక్క ప్రాముఖ్యమైన కృషి అనుటచే ఆర్థికముగా కూడ ఆకృషిలో శ్రద్ధతీసికొనుట రాజులకు అత్యవసరమైయుండెను. అందుచే కృషీనలల విషయములో పాలకులు చూపవలసిన ఆర్థికభావము ఆంగ్లేయప్రభుత్వము పూర్వ పాలకులకు నేర్పనక్కరలేదు.

మహ్మదీయ పరిపాలనమునగూర్చి యోచింతము. అయిన పిండతుల్యమైన ఔరంగజేబుచక్రవర్తి పాలనమునకును, నేటి ఆంగ్లేయపాలనమునకును ల్యాండు రివిన్యూపద్ధతిలో గల తారతమ్యముల నిమిత్తము చూడెదము. ఔరంగజేబు రాజభాగమును గూర్చి యీక్రింది ఉత్తరువునిచ్చెను. "ఇదివరలో పన్ను విధింపబడిన, సాగులోయున్న భూమిపై ధర్మశాస్త్రప్రకారము పన్నుకట్టుము. నదరుపన్నుతోకన్న మెనయడల రహితు చెడకుండు నట్లు కట్టుము. ఎటులైనను పండినపంటలో పన్ను సగము నకు మించియుండరాదు" కాని భూస్థితినిబట్టి పన్ను తగ్గియుండవచ్చును. కొన్ని స్థలములలో మూడవవంతుకూడ పన్నుగా పుచ్చుకొనవలెనని యున్నది.

బ్రిటీషు ప్రభుత్వములో నికరపు పంటలో సగముమాత్రమే పన్నునియు, మొగలాయిరాజ్యములో పండిన పంటలోనే సగము పన్నునియు అందుచే నిప్పటికంటె నప్పుడు హెచ్చుపన్ను లేదా యని శంక గలుగవచ్చును. కాని మొగలాయి పాలనములో కాగితముపైన హెచ్చుపన్నుండినను, వడిదుడుకు సమయములలో కొంతగాని, అంతయుగాని రద్దుచేయుచుండి నట్లు నిదర్శనములు గలవు. కాని నేడు డిమెండుకలములోని ఒక్కపైసైన తగ్గింపుట కలదా? ఇంక మరియొక్క విషయము. నికరపుపంటలో సగముమాత్రమే పన్నుగా గ్రహింపవలసిన తమ స్థాండింగు ఆర్డర్లలో ప్రభుత్వము ప్రచురించుకొనినను, క్రియలో నేమి జరుగుచున్నది? రహితులకు కృషిచేయుటకు యకరం 1-కి న్యాయముగా అయిన ఖర్చులన్నిటిని మిహాయింపియే నికరాదాయము తేల్చుచున్నారా ప్రభుత్వమువారు? లేదు; తమకు ఇష్టమువచ్చిన కొన్ని పద్దులనే, అవి ఆయన రహితులకు తగులుబడి అయిన ప్రకారముగాక తమ ఇచ్చుచొప్పున మినహాయించి, మిగతదానికి నికరాదాయమని పేరిడి అందుండి సగము వనూలుచేయుచున్నారు. ఈవిషయమునగూర్చి ముందు ప్రత్యేకముగ చర్చింపవలసినిగాన నిప్పు డింతటితో ముగించెదను. అందుచేత క్రియలోనిదికూడ ఔరంగజేబు విధించిన పన్ను దరిదాపునకే చేరుచున్నది. ఈసందర్భములో బెడన్ పోవలుగారి రిట్లు తమ అభిప్రాయమును తెలిపియున్నారు. డిమాండు కలములోని హెచ్చుసంఖ్యనుబట్టి గాని పండినపంటలో రాజభాగము హెచ్చుగా విధింపబడెననిగాని దేశీయపాలనములో భూమిపన్ను కఠినముగా నుండెనని తలచుట పొరబాటు లెఖ్యలలో నుండిన మొత్తము బహుజేదార్జముతో వనూలు చేయబడుచుండెను. పంటలేమి గగ్గినప్పుడు వత్తిడి యెంత మాత్రము జరిగి యుండలేదని మరువరాదు. యూరపియన్ పద్ధతిప్రకారము, తక్కువ డిమాండువేసి దానిని తిప్పని సరిగా వనూలు చేసెదరు. ప్రాచ్యపద్ధతిప్రకారము సాధ్యమైనంత హెచ్చు డిమాండువేసి కాలమానము ప్రకారం యెంతటిలగునో అంతే వనూలు వేయుదురు.

హిందూపాలనములో భూమిపన్ను నికరపుపంటలో ఆరవపాలు లేక నాలుగవ మాత్రమే. అందుచే పోవలుగారి వ్రాతలోని ఉత్తరభాగము సంశయింపదగినది. ఐనను హిందూమగలు పాలనములు రహితులకు హెచ్చు ఔదార్యమును చూపిన వను విషయమును ఋజువుచేయుటయే ఇచ్చట పోవలుగారి నుదహరించుటలో నాయుద్దేశము.

మొగలాయిపాలనములో అందులో హిందూద్వేషియయిన ఔరంగజేబు పాలనములో యుండిన పన్ను భార మంతగా తగ్గలేదు సరిగదా, అప్పుడు రహితులకు గల సౌకర్యములమాత్రము బ్రిటీషుపాలనలో తగ్గినవి. ఈ విషయమును ఔరంగజేబు పాదుషాయొక్క కొన్ని రివిన్యూ ఉత్తరవుల నుదహరించి విశదపరచెదను.

(1) నేటిపాలనములో కుప్పలుకొట్టి, కయలుకాకముండే కిస్తీ ప్రారంభముగను. ఇది గొప్ప ఇబ్బందియని గోదావరిజిల్లా రహితులు గతసెటిల్ మెంటులో గవర్నరుగారివద్దకుపోయిన తమ ప్రతినిధులద్వారా నది చేపొనిరి. ఇందువలన రహితు తనసస్యమును, ముండిలాభమును వదలుకొని కయలుకాకుండగనే అందోళనచొప్పున అయినకడకు ఏవహాకారులతో అమ్మువలెను. కాని ఔరంగజేబు కయలుచేసిన గాని కిస్తీ ప్రారంభము కాగూడదని ఇట్లు కాసింపెను. "నిర్ణీతమైన పన్ను వనూలుచేయు"

కయలు చేసినప్పటికీ జరుగవలెను. కనుక నూర్చుడు అయిన నెనుక దానికి తగినపన్ను వసూలుచేయును." (Revenue Regulations of Aurangazeb)

(2) నేటి పాలనములో అనివార్యములైన కారణముల వలన పంట నష్టమైనను సప్తరపంట యకరము 1 కి అయిదు కుంజములకు మించినచో రిమిషను ఇవ్వబడక శేతు పూరాగా వసూలుచేయబడును. ఇట్టివల్ల తంజావూరు తిరుమనాపల్లిజిల్లా లలో అపూర్వమైన వరదలుగల్గి అపారనష్టముగల్గినను ప్రస్తుతము రీసెటితో మెంటు ఆపవలసినదిగ ప్రజలు మొరపెట్టుకొనినను, విన క, ఇదివరలో యున్న పన్నుపై నూటికి 18 1/2 చొ॥ పన్నును మోచుచుంటున్న ప్రభుత్వము సంతకమిచ్చింది. కాని నిర్ణయ శిఖామణి యని పేరుగాంచిన బొరంగజేతు ఈ సందర్భములో నెట్లు ప్రవర్తించెనే దిలకింపుడు.

"పన్నులు నిర్ణీతములయిన భూముల సస్యములకు, అని వార్యములైన కారణములవలన నష్టము గల్గినయెడల, సడరునష్ట మును గూర్చి తనిఖీచేసి, న్యాయమును బట్టియు, అచ్చటిస్థితిని బట్టియు, పంటనష్టపడినంతవరకు రిమిషను ఇవ్వవలెను. మిగిలిన పంటలో పన్ను పుచ్చుకొనునప్పుడు, మొత్తముపంటలో సగ ముని కరవుపాలు రుపితునకు వదలిమిగిలినది మాత్రమే పన్ను గ పుచ్చుకొనవలెను. (Revenue Regulation of Aurangazeb)

వ్యాఖ్య:— "అశోక పడిపుట్టు అగునని నష్టమునకు పూ ర్యము అంచనా వేసినప్పుడు; సప్తరపంటము 6 పుట్టు మిగిలినది. రూలుప్రకారము 5 పుట్టు ప్రభుత్వపుపన్ను అయినను మొదటి అంచనాలో సగమైన 5 పుట్టు రహితునకు ఇట్టి కష్టపయము లో వదలి, ఒక పుట్టిమాత్రమే ప్రభుత్వము అట్టి సందర్భములో పన్నుగా పుచ్చుకొనవలెనని తాత్పర్యము." (R. R.)

యెట్టి ఉదాహరణము.

8. నేటి పాలనములో మనీదులు, దేవాలయములు, సత్రములు మున్నగు ధర్మ సంస్థలకు ప్రజలచే దానముచేయ బడిన భూములకునూడ ప్రభుత్వకట్టుము తప్పదు. కాని మొ గలు పాదుషా ఈక్రింది కాసనముద్వార అట్టివానిపై పన్నును రద్దుచేసెను. "ఏమనుమ్యుడైన తనభూమిని రుద్రభూమిగా గాని, సిరాయ (సత్రము)గాగాని, ఇతర ధర్మములకుగాని ఇచ్చిన, అట్టి భూమిపై పన్ను ముదతా ఇవ్వబడినట్లు గల్గెంప వలెను." (R. R. 15)

4. నేటి ప్రభుత్వములో ఈసాలునకు ఇవ్వవలసినపన్ను సంతకు రహితు తన అతిమెడలలోని పుస్తకైన తెంచి ఇవ్వ వలెనెగాని, పైసాలునకు కాపుచేయబడదు. కాని మొగలు పాలనము, రహితును, ఈవిధముగా కాపాడెను. "శేషించిన బకాయిలను, రహితుల సమర్థత, వారు చేసిన ఖరారును బట్టి, వాయదాలుగా విభజించి, రహితులు వాగ్దానముచేసిన ప్రకారము, వసూలుచేయుటగాను, క్రొరీలను (కల్బరులు) కొరు ము. సడరు వసూలుచేయుటలో, ఉపేక్షగాని దగాగాని జరుగకుండునట్లు చూడుము."

"ప్రభుత్వపు అమలులు యెంత జాఫాచేసినది, జాగ రులపై రావలసిన టంకలో, మొదటినుంచి యెంతబకాయి పడినదియు, అనావృష్టి, అనివార్య హేతువులవలన నెంత తగ్గింపబడినదియు చూడుము. ఇది యోచించి, గతపాలుకంటె పన్ను జాఫాయేయట అన్యాయమైన సడరుజాఫాను తగ్గించి పరగజాను పూర్వస్థితికి తెచ్చు." (R. R. 5, 7.)

ఇటులనే ఇంకను ఆనేక ఉత్తరువులు రహితుపట్ల నాదార్యము చూపునవి జామానాధ సర్కారుగారి శోధన ఫలముగా ప్రకాశితములైనవి. ఇందులకు మొగలు పాలనము కేవల రామరాజ్యమని నాటెంపు కాదు. అప్పుడును కొన్ని కఠిననియములు కలవు, కాని అప్పటి చక్రవర్తులు ఘాదుషాలు ఒకప్పుడు మాధమైనయినను అకుంతితమైన దైవభక్తిగల్గియుండెడివారు. దైవభక్తికిని, ధర్మమునకు అన్యవహిత సంబంధము వర్తమాన ప్రపంచములోనే అట్టి దైవభక్తి అరుదు. పాలకు లలో అది అసలేగానరాదు. అందులకే పూర్వము వ్యక్తిగతము గానుండి "ధర్మనియంతృత్వము" బాధ్యతాయంత పరిపాల నాపద్ధతిమూలముగా సమష్టిరూపమైన ప్రజాగతముచేసి నేడు తన ధర్మసేవ్యమును కాపాడుకొనిగది ప్రకృత లేటి ఈప్రకృ తికి విరుద్ధముగా జరుగుచున్న పాలనములోని ప్రజలు, ప్రభువు లునుగూడ అశాంతిపా లగుచున్నారు. మన ప్రభుత్వము నేడు సాజవాని నాటి మాధమైనభక్తి గలదియు కాదు. బాధ్యతా యంతమైన దంతకంటెను కాదు. ప్రకృతివిరుద్ధమైన ఈపద్ధ తిని కొందరు రాజకీయవేత్తలు (Transitional Stage) అను దురుగాని, పాలకులకు అందు ముఖ్యముగా రహితంగమునకు ఇది విమరూపక యని మదాశయము.

మొగలాయ చక్రవర్తులు భూమిరహితుపట్ల చూపిన ధర్మనిరత అన్యజ్ఞులను నిదర్శనముగా జామానాధ సర్కారుగారు తమ చరిత్రలో వివరించిన షాజహాను పాలనములోని ఈక్రిందిగాధ పాతకలకు కడుదుత్సంత జనింపజేయునను తల పుతో వివరించుచున్నాను. "ఒకనాడు షాజహాను ఘాదుషారి విన్యా లెక్కలను తనిఖీచేయుచుండెను; వానిలో ఒక గ్రామ ముయొక్క పన్ను గతపాలుకంటె జాఫాయేయబడినట్లు కనబ డెను. వెంటనే మంత్రి శేఖరుడు సాదుల్లాఖానును యెటులుం డిన నట్లుకొనిరా హార్కారుల నంపెను. ఆమంత్రిపుంగవుడు రాత్రింబవళ్లు కాకితముల నుట్టు వైచుకొని నిరంతరవాగ్దానిమ గ్గుడు కావలసివచ్చుటచే, హర్షుండైన కుర్చీలో అట్టె కనుమూ సియుండెను. రాజ్యాజ్ఞ ను క్షణముల మీద నిర్వహించుట కల వాటుపడిన హార్కారులు, సాదుల్లాఖాను మంత్రిని కుర్చీ సహా ఘాదుషాయెదుటకు తెచ్చిరి. సడరు గ్రామపుపన్ను సాలు గజ సూకంటె హెచ్చుటకు కారణమేమని షాజహాను ప్రశ్నించెను. మంత్రి వివరములుచూచి, ఆగ్రామములోని, ఒకనది, మానూ లుమార్గమును తప్పించి చేరుమార్గముగా ప్రవహించుచున్నందున, అందువల్ల తేలినభూమికి పన్నుకట్టి నేన్యమునకిచ్చుటవలన పన్ను హెచ్చినదని సంజాయిషీ నిచ్చెను. అంతటితో తృప్తినందక ధర్మభీరుడైన ఘాదుషా "సడరు తేలినభూమి సర్కారు పన్ను లేని ఈనామనకు అంటియున్నదా జిరాయితీకి చెందినదా?" యని తిర్తి ప్రశ్నించెను. అందుపై మంత్రి క్రింది యద్యోగు లకు వ్రాసి సమాధానము తెప్పించెను. దానివల్ల సడరుమెరకనే సిన భూమిపన్ను లేని యీనాం భూమినంటి లేనిదని తెలియ వచ్చెను. వెంటనే షాజహా నుగ్గుడై "ఆగ్రామములోని, వీరలు, బిడ్డలు, భగవంతునిగూర్చి మొరపెట్టుకొనగా, ఆయన మనకు పన్ను ఇవ్వ నక్కరలేని యీనాంభూమి ననుసరించి నదిలోని భూమిని లేల్చెను. ఆగ్రామస్థుల సదుపాయముకొరకు భగవంతుడు అట్లుచేసెను. ఆదుర్కారపు పోజుదారు (జిల్లా బిమ్యాలధికారి) దానిని అధర్మముగా, నాకు చేర్చి పన్నుకట్టెను. భగవంతుని స్పృహలోని జంతువుల హింసించగూడదను తలంపు నాకు లేని చొ, ఆపాజుదారు నీసరికే యమపురి కంపెడివాడను. వెంటనే ఆ పాజుదారుని ఉద్యోగమునుండి తొలగించి, సడరు భూమిపై వసూలుచేయబడిన పన్నును తిర్తి ఆగ్రామ ప్రజలకు వాపసు చేయుము."

"సామాన్య ప్రజలకు రాజధర్మము దుర్లభమని జహాం గీరు ఆగ్రాకోటపైనుండి క్రింది విధిలోనికి బంగారు గొలుసును వేయించెను. ఉద్యోగులవల్ల గాని ఇతర విధములగాని అన్యాయము పొందిన ప్రజలు, తమ అర్జిని వీధిలోని గొలుసునకు కట్టుకొనవచ్చును. ప్రతిదినము నియతముడియలలో సడరుగొలు సును జహాంగారు చక్రవర్తి స్వయముగా లాగి, అర్జీల పరిశీలించి స్వయముగా ఉత్తరువులవేయుచుండెడివాడు." ఇంతేగాక "అబ్ వాయి" లనుపేర తమ చెనుకటిపాలనములో రహితులు మున్నగు వారిపై కట్టిబడిన ఇప్పటి నెన్నులవంటి అనేక పన్నులును ఈ చక్రవర్తులు తమ పాలనములో తీసివేయుచుండెడివారు. అపు రంగజేతు అనేకమైన ఇట్టి ఆబుబాయిలను అధర్మమని తీసివేసెను. అందుచే రహితువారికి ధర్మదేవతకు మొగలు దర్బారులలోని రత్నకంబులపై స్పృహనుచేయుటకు అవకాశ ముండెను.

సింధుదేశముందు కాలమానము

హైదరాబాదు, జూలై 9:—దినున సింధుదేశముందు తటను వర్షములు కురిసినవి. నీరు సరఫరా యాలస్యముగ జరు గుటచే ప్రతిపంట యాలస్యమయినను, పంట బాగుండునని యూహింపబడుచున్నది. కాలమానము బాగున్నది. (అ.ప్రె.)

వంగరాష్ట్ర గవర్నరు సంచారము

కలకత్తా, జూలై 9:—వంగరాష్ట్రమున ప్రస్తుతము గవర్నరుగా వున్న సర్ జాను కెక్రుగారు, భార్య, కూతురు, సహచారముగా నేటి మధ్యాహ్నము శిల్పా గోపాలగంగా, మదారిపూర్, బారిసాల్, మీరుగా డక్కాకు బయలుదేరిరి. (అ.ప్రె.)

హీరమండలం, ఇరపాడ

మహాత్ముని ఆదేశానుసారముగా ఈ నెల ౧ వ తేదీని చండోర్ గ్రామములో వేయించి బహిరంగసభను జరిపి, సభ లో హనుగారి శీవితనరీత్రన సంగ్రహముగా శ్రీ. పా. ఈశ్వ రప్పగారు ఉపన్యసించి సానుభూతిరీత్యామను ఉపపాదించ గా సభ్యులెల్లరు ఏకగ్రీవముగా నంగీకరించిరి. విమృశ సభ నిలుపుచేయడమైనది

(ఒక విలేఖరి)

బినెంటుగారి కామనువెల్లుబిల్లు

భారతదేశమునం దధికమగు సానుభూతి గలదు

ఆంగ్ల కార్మికుల కీబిల్లు నామోదించునట్లులు

ప్రబోధించుట కామె పోవుచున్నది

బొంబాయి, జూలై 4:—డాక్టరు బినెంటుగారు రాంగ్ల దేశమున కోడలెక్కు సమయమున అసోసియేటెడు ప్రతినిధి యగామెట్టుపట్ల భారతీయులు చూపిన సానుభూతి యెట్లున్న దని ప్రశ్నింపగా, నీక్రిందిగీతని శిప్పెను. ఆమెతో యెమిలీ లిట్టును దొరసానిగారు, శివరావుగారు కలరు.

భారతీయుల సానుభూతి

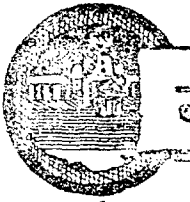
"ఈ బిల్లునకు భారతీయులు నే ననుకొనినదానికంటె నెక్కువ సానుభూతి నే జూపిరి. నా కపరిమితానందముగా నున్నది. పత్రికలు చాలబాగుగా క్లాపించినవి. దానియం దాదరణము జూపినవి. ముందుముం దాసానుభూతి మఱింత యెక్కువగునను నమ్మకముగలదు. అన్నిటికంటె శోభస్ఫుర మగు విషయ మేమనగా గ్రామములలోనివారికి తమ పూర్వ గ్రామపాలనా పద్ధతి నెలకొల్పబడు నని చాల నుత్సాహ మును జూపుచున్నారు. గ్రామస్థులే తమ కఠ్ఠుదయము గూర్చునట్టియు తమ ప్రస్తుతదైన్యమును కష్టములను బాపున ట్టియు రాజకీయములందు పాల్గొనుచో దానియందెట్టిమాటలం కములు నిలువబడవు.

ఆంగ్ల దేశముం దామె చేయుకార్యము

ఆంగ్లదేశముందు మంపు ప్రభుత్వనాయకులు కాబోవు కార్మికనాయకుల గలసికొని వారి కీబిల్లునుగూర్చి నచ్చుజెప్ప నుహించుచున్నాను. భారతదేశమునకు స్వర్ణపాలనా విధాన మంగీకరించుట వారి కార్యక్రమముం దిడువచ్చులాగున ప్రయ త్నించును. రేపు నేనగిలో కార్మిక పక్షమువారు తమ స భ కు న న్నా హ్వ నిం చి రి. దా ని నే నం గీ కరించితిని. వారి వార్షికసభయం దుపన్యసించుటకు గూడ బహు శః కార్మికపక్షకార్యదర్శి యగు హెండర్సన్గారు నన్ను కోరవచ్చును. నేనట్లంగీకరించుటలో సాయుజ్యేష్యమేమనగా కార్మికపక్షమువారి బిల్లు సధికారపూర్వకముగా తమ పక్షము తరపున నంగీకరింపజేయుటకును, వచ్చేయెన్నికలందు వారి విషయముగూడ నొక యంతముక్రింద్య నుంచుటకు నై యున్నది. దీనికి తోడు నేను, శివరావుగారు సాగ్యమయినంతవఱకు ప్రతి పార్లమెంటు సభ్యునియొద్దకుఁ బోయి, వారత్రధ చేయుచున్న హిందూదేశ పు స్థి తి గ తు ల ను గూర్చి పూర్తి గ వివరించి నచ్చుజెప్ప ప్రయత్నించును. ప్రస్తుతస్థితిచాలముం ది యూహించు దానికంటె తీవ్రమగును, కఠినమగునన్నది. దీనికితోడుఆఫ్రికాదేశమున కూలవరియించయ భారతీయులపై నేనీ వారికిజేసిన యన్యాయ మాంగ్లదేశముపట్ల భారతదేశమునకు గౌరవము చాలశక్తిగనది. బలవంతులగు వనిజేయుచుండు కొంచె మెచ్చుకొంగ బానిసలగు నుంచుటచేటి. అయ్యది వాగ్విక ప్రభుత్వ నునించుకొను వాండ్లయల కంశమోతము గౌరవ ప్రస్థము కానేరదు.

కాంగ్రెసునం దన్ని పక్షములు చేరుట

జాతీయమహాసభయం దన్ని పక్షములు చేరుటయు, వచ్చేవిన్నికలు మహాసభపక్షమున జరుపుటనుగూర్చి యిట్లు నెను: "జాతీయమహాసభయం దన్ని పక్షములు చేరి, యధిక సంఖ్యాకులు నిర్ణయించు జాతీయకార్యక్రమ నంగీకరించుట శుభప్రదమని నాయభిప్రాయము. కాని ప్రస్తుతముమాత్రము కాంగ్రెసులో నియోభాగముగాని, దేశముతరపున వాట్లాడుటకు నే నంగీకరిం ప ను. ప్ర తి ప క్ష ము వా రు ను పూ ర్వ ము చలినే తమ కార్యక్రమమును సాగించుకొనవలయును, అధిక సంఖ్యాకులుగల పక్షము మొత్తము భారతీయులందఱి తంపున మాట్లాడుట కధికార మున్నను స్వల్పసంఖ్యాకులను దేశాభి ప్రాయమును తమ పక్షమునకు ప్రవేశింపట కెట్టి యాటంక ములను గలుగజేయకూడదు. దేశమునకు సరాజ్యమును గూర్చు ట మొదలగుసమస్యలం దన్ని పక్షము లై క్యాభిప్రాయమునే కల్పడించును, ఏ ప్రత్యేకాతికాయమునైన నూహించు ప్రస్తుత కామనువెల్లు బిల్లు నంగీకరించు సంఘమువంటిది తమ యాశయ మును జాతీయ మహాసభ నంగీకరించుటకు ప్రత్యేకముగ ప్రతి నిధులను బంపి దానిని గ్రహించుటకు గోరవచ్చును. (అ.ప్రె.)

మదరాసు వార్తలు

సంగీత సమాజము:— ఈ సమాజమువారి యాజమాన్యముక్రింద ఆదివారము 12 వ తేదీన 5-30 గ. సాందర్భము హాలులో కంజీవరం కవులగారి సోనరిచే గానసభ జరుగును.

12 గంటల గుండు:— మదరాసు ఫోర్టులో మధ్యాహ్నము 12 గ. రాత్రి 8 గ. కాలము చెలువుటకై గుండువేయు ఘంటాని నూతన ఘంటానున గేటువద్ద స్థాపించిరి. వచ్చేసోమ భారమునుండి వరల యథాప్రకారము గుండు వేయుచుండురు.

విదేశయానము

విదేశములకు బోయినవారు అనుజ్ఞ పత్రములకై జూలై 15 వ తేదీనుండి ప్రభుత్వమువారి లాభాభికార్యదర్శి (ప్రాయవలెను, మదరాసు కలెక్టరుగారు అనుజ్ఞ పత్రము లియ్యరు. (గట్టు ప్రకటన)

ఆంధ్రకేశరి:— “ఆంధ్రకేశరి” యను నూతన వారపత్రిక, తెనాలినుండి వెలువడినది.

ప్రభుత్వసంఘము, పత్రికాదేశ్యములు నూచించబడినవి. స్థానిక సమస్యలగుర్చి చెప్పించుటకును, స్వరాజ్యపక్షమునకు ప్రోద్బల మొసగుటకును, యీ పత్రిక తలపెట్టినది. పత్రికాదేశ్యములు సకలమై, పత్రిక చిరస్థాయిగ నుండుగాక యని కోరెదము. చందా సంపన్నమునకు వాల్మీకిరూపాయలు, పేరాల నాగేశ్వరరావుగారు సంపాదకులు, ప్రకాశకులు.

గ్రామక చేరిల చట్టము

1918 సం॥ గ్రామక చేరిల చట్టమునందు యీ దిగువనిబంధనల మార్పును, ప్రభుత్వమువారు నూచించుచున్నారు.

- (1) 6వ నిబంధనయందలి 6 వక్లాజు వదలిపెట్టవలెను.
- (2) 6; ఎ. నిబంధన తరువాత యీ దిగువని చేర్చవలెను.

“6 బి. క్రిమినల్ కోర్టులో 6 నెలలకుపైగా శిక్షపొందినవా రెవ్వరును శిక్షానంతరము 6 ఏండ్లవరకుగూడ గ్రామక చేరియందు సభ్యుడుగ పనిచేయరాదు.”

(3) 18 వ నిబంధనకు బదులుగా యీ దిగువని చేర్చవలెను:— “18 ఎ. పంచాయితీదారుల ఎన్నికలగుర్చి అభ్యంతరమునకు ఎన్నికజరిగిన 7 రోజులలోపున రికెన్యూడివిజనలు ఆఫీసరునకు చెలువవలెను. వారు ఉభయపక్షములను విచారణచేసి తోచినట్లు జెప్పవలెను. అభ్యర్థి అనర్హుడని తప్ప మరే ఆక్షేపణయు ఎన్నిక సమయములందు తప్ప యితర సమయములం దంగీకరించబడదు.

(4) రికెన్యూ డివిజనలు ఆఫీసరుగారి తీర్పు శిసలు, పై ఆపిలు నుడిలేవు.”

ఆంధ్ర ఖద్దరు బ్యాంకు లిమిటెడ్ - గుంటూరు

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా ఖాడిబోర్డువారు 1-1-25 మొదలు 31-3-25 లోపల 8747-6-8 కిమ్యుకుగల ఖద్దరుకొనిరి. లోగడనిలయున్న 9100-7-4 ఖద్దరునుండి, క్రొత్తగా కొన్ని దాని లోనుండి, 7910-0-6 కిమ్యుకుగల వస్తువులను అమ్మిరి. అందులో 1811-10-3 ఖరీదుగల సరకు ఇతర రాష్ట్రముల కెనవతి చేసిరి. తక్కినది స్థానికముగా చిల్లరగా అమ్మిరి. ఈ మూడు నెలలలో 8-3-4 నికరలాభము గడించిరి. మొదటినుండి 1-4-25 వరకు సంపాదించిన మొత్తము లాభము 451-10-10 ఈ జిల్లా ఖాడిబోర్డు తీసుకొన్న అప్పుమొత్తము 7250 కాన మాడునెల లలో పెట్టుబడికన్న మించి అమ్మకముజూపిరి. ఈ బోర్డువారు చేసిన పని సంతృప్తిరముగా నున్నది.

* * *

అసంతృప్తరం ఖాడిబోర్డు

1915 జనవరి మొదలు మార్చి ఆఖరువరకు చేసిన ఖాడిబని సంవత్సరారంభమున యున్న నిల్వ సరకు 195-8-0 కిమ్యుకు గలిగియున్నది. మూడునెలలలో 1666-9-2 కిమ్యుకు గల ఖద్దరు కాని, 1187-8-4 ఖరీదు గలబట్టలను విక్రయించిరి. ఈబోర్డుకు 14000 అప్పు యిచ్చినను, బిరు చేసినపని చాల స్వల్పము. మిక్కిలి అసంతృప్తిరముగా నున్నది.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి.

విందు:— విద్యాసాగరు పాండ్యగారు, ఎస్. కె. దత్తాగారికి కాన్సుల్మెంటు క్లబులో విందుసంగిరి.

రాకపోకలు:— గొల్ల శ్యామ్ సి. మాధవమనాయకు గారు, రైటు చెన. వాలరుగారు, రామశేషయ్యగారు నేడు విచ్చేసిరి. ఫారస్టు కన్సల్మెంటు విల్సనుగారు నిన్న రాత్రి మదరాసు వీడిరి.

‘రామదాసు’ కాలక్షేపము:— శ్రీహండురంగభగవత్ ప్రధానసంగ సభయందు బ్రహ్మశ్రీ మనకాలసోదరులు రామదాసు చరిత్ర కాలక్షేపమును ఆదివారము 12 వ తేదీన 4 గ. హిందుత్వియలాజిలు హెన్రూలు మింటువీధియందు, జరిపెదరు.

పిన్నిక సభలు:— వీల్లకాల్గారు, కిలాభతు, స్వరాజ్యసంఘముల యాజమాన్యముక్రింద మింటువీధిలో జైన కోనెలవద్ద ఆదివారము 12 వ తేదీ రాత్రి 7 గ.లకు సామెకారు పేట దివిజనుకు సామి వెంటూచెలం చెట్టిగారి అభ్యర్థిత్యమును బలపరచుటకై సభ జరుగును.

ఆంధ్రసారస్వతపరిషత్తులు

బ్రహ్మశ్రీ, విద్యానంద కైవ శేషశాస్త్రిగారికి ‘కవి’ యను వ్యాసమునకు 116 రూపములు బహుమానముగ నొక సామ్యునసభ జరిపి యియ్య బోవుచున్నాము. ఈసభ కడప పురమునకో ప్రాద్దుటూరు పురమునకో జరుగఁ గలదు. ఆంధ్ర పత్రికా ముఖమున వివరముల నింకొకతూరి ప్రచురించెదము. ఈకవిగారు ఆంధ్రభాషామతల్లికి నొక యమాల్పభరణము నర్పించినా రనుటలో నతిశయోక్తి లేదు. ప్రతిమూర్ఖుడైన జడువలసిన వ్యాసము సాధ్యమైనంత త్వరలో నచ్చు గాగలదు. అభినవాకాదినాదినాదానికిటు లను శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు పరిశీలించి చక్కని యభిప్రాయము నిచ్చియున్నారు.

రాజకీయనిర్బంధితుఁ డగు

విద్యార్థి

ఎమ్. ఏ. పరిక్షకు గట్టుటకు విశ్వవిద్యాలయము వారంగీకరించుట

కలకత్తా, జూలై 9:— అలీపురము కైలులో నిర్బంధ కాసనము రెన్యూవేషను క్రింద బంధింపబడియున్న కాంతోషు కుమారమిత్రను కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ శిష్టసభవారు తర్కశాస్త్రముందు యమ్. ఏ. పరిక్షకు గట్టు నంగీకరించిరి. రాజధాని కళాశాలలో నతడు బి. ఏ. యం దుత్తీర్ణుడాయెను. అక్కడ నుడువుచుండగానే యలీపురము బాంటునేరమున వ్యాధిలయ మునకు దీసికొనిపోగా వ్యాయమూరి వానిని నిర్దోషియని వదలెను. కాని నెంటనే పోలీసువారు రెన్యూవేషను క్రింద నిర్బంధించిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఢిల్లీ బక్రీ దుపండుగ తదనంతరము

ఢిల్లీ, జూలై 9:— బక్రీదపండుగ సందర్భమున అల్లరి జరుగకుండుటకు ముందు జాగ్రత్తకొరకు అరెస్టు చేయబడిన లో తే సి ం గు అ యి దు గు రు హి ం దువులు, ముగ్గురు మహమ్మదీయులు విచారణనిమిత్తము మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటుకు సయ్యదు వహమ్మదుఖత్రుగారి యొడుటకు గొంపొబడిరి. క్రిమినలు ప్రొసీజరుకోడ్డు 107 క్లెక్కుక్రింద వీరు అరెస్టుచేయబడిరి. హిందూ ముద్దాయిలతరపున బాబు రంగబీహారీలాలు గారును మహమ్మదీయ ముద్దాయిల తరపున జుల్లాల్ రెహమానుగారును కోర్టునందు హాజరై వాదించిరి. రాజాగారి పక్షమున కోర్టు యిన్స్పెక్టరు షేకు అజిఉద్దీనుగారు నచ్చిరి. హిందువులును ముసల్మానులును విచారణను జూచుటకు చాలమంది వచ్చిరి. హిందూ ముద్దాయిలను జామీనుమీద విడుదలచేయవలసిన దని బాబు రంగబీహారీలాలుగారు కోర్టు నందు దరఖాస్తు దాఖలుచేసెను. విచారణ సంపూర్తి అగువరకు ముద్దాయిలను రిమాండునం దుంచవలసిన దని కోర్టుయిన్స్పెక్టరుగారు కోరిరి. ఇరుపక్షములు చెప్పిన సంగతులను వినిన బిదప ముద్దాయిలచే రూ 8000 లకు బాండును ముగ్గురు పెద్దమునుష్యులచే మూడేసివేల రూపాయలకు జామానదీసికొని ముద్దాయిలను వదలివేసెను.

రైల్వే ఆర్థిక కమీషనరు ఆగమనము

దక్షిణయిండియా రైల్వే ఏజంటుతో సంప్రతించుట తిరుచనాపల్లి, జూలై 10:— రైల్వే ఆర్థికకమీషనరైన జి. సి. సిమ్ గారు నిన్న నిచటకు వచ్చిరి. మదరాసు కాఖానగరపు రైల్వేలను విద్యుద్దాములను గావించుట విషయమై దక్షిణయిండియా రైల్వే ఏజెంటుతో సిమ్ గారు సంప్రతించిరి. రైల్వేబోర్డు మంజూరుకొరకు ఇటీవల ఏజెంటు 125 లక్షల రూపాయలను ఎస్టిమేటు దాఖలు చేసెను ఈవిషయమై దీర్ఘముగ విచారణ జరుగుచున్నది. కాఖానగరముల రాకపోకల కనువగు సౌకర్యములను గావించుటకు ఆవిరిచే నడపబడుటకు మరికొన్ని రైలుమార్గములను నిర్మించవలయు నను అంశముపై గూడ విరువు రు ను సంప్రతించుచు న్నారు. దక్షిణయిండియా రైల్వే ఏజెంటు భాగము చిన్న రైలుమార్గములను నిర్మించుటకుగూడ యోచనలు జరుగుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

ప్రధాన యింజనీరు సంచారము

తిరుచనాపల్లి, జూలై 10:— నీటిపారుదలకాఖ ప్రధాన యింజనీరు హాకిన్సుగారు ఇచటకు వచ్చిరి. పదిలక్షల వ్యయముపై నిర్మింపబడిన వర్క్సుగ్రాండు అనగట్టువద్ద గలవు. హాకిన్సుగారు వానిని దనిఖితేసిరి. కిర్లిహాడు గట్టుతూములను నిర్మించుట ఉత్తమసారివద్దనున్న ప్రాంతెన్నారు కావేరివంతెనల మరమ్మత్తు యినర్దున్నందు గలవు. మురుంగపేట, కట్టాలేలను హాకిన్సుగారు సందర్శించిరి. కట్టాలేదాము కట్టుటవలదని తంజావూరు మిరాసీదారులు ఆందోళనము చేయుచుండుటవలన మురుంగపేటవద్ద నున్న ప్రజలు వారియిండ్లను వదలి మరియొక చోటికి బోవలసినదని హాకిన్సుగారిఅభిప్రాయమనితోచుచున్నది. ఇనప్పటికిని ఆధలమునకు బోయి వారి యంతట వారే అన్ని విషయములను జూడవలయుననియు, భావిలాభములను చెలిసి కొనవలయు ననియు ప్రధాన యింజనీరుగారు దలంచిరి. (ఆ. ప్రె.)

డి॥ బి॥ టి. రాఘవయ్యగారి సంచారము

తిరుచనాపల్లి, జూలై 10:— వరదలచే నష్టమైన కొరుంగపేట మొదలగు ప్రాంతములను డి॥ బి॥ టి. రాఘవయ్యగారు సందర్శించి, మరుయూరును సందర్శించుటకు తంజావూరు వెడలిరి. మరి రెండుసంవత్సరములు నూటికి నాల్గూరూపాయల వడ్డీ చొప్పున రయితులకు అప్పు నిచ్చుటకును తిరుచనాపల్లి జిల్లాయందు పాడుపడిన భూములను బాగుచేసికొనుటకు సహాయముగ నుండుటకు దొరతనమునకు సిఫార్సు చేసెదనని వరదల కమీషనరుగారు వాగ్దానముచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

కమలాక్షి (విచిత్రకథ)

గంధ్రకర్త:— నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజాకాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ - రా - శ్రీ, రాయనం వెంకటశివుడుగారు ఎం. ఏ. ఎల్. టి.

సాంఘికనవల:— ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాచారవ్యవహారములు, గణశీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు. ఫెదరైటుకాగితము. మంచి అచ్చు. 0.8.0. విలాసము:—

ఆంధ్రపత్రికా కార్ఖాలయము, నెం.7, తంటుకెట్టిపేట, మద్రాసు.

హాసస్వాములవారు: వ్యాసపూజా మహోత్సవము

ఈనెల 6-న తేది కీల్పాకు బృందావనములో జరిగిన వ్యాసపూజా మహోత్సవమున కూర్చుండువారు హాసానందస్వాములు, శివచిదానంద సరస్వతిస్వాములవారు. కుడివ్రక్కన వారిశిష్యులు, అవధూతానంద సరస్వతిస్వాములవారు. పతింతుచున్న వారు వ్యాసపూజా శ్రీ డి. కోటిశ్వరశర్మశాస్త్రిగారు.

కార్పరేషను
ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుపక్ష ప్రచారము

ప్రజాసౌఖ్యమే కాంగ్రెసువారి సౌఖ్యము.
ప్రజలకష్టమే కాంగ్రెసువారి కష్టము.

కొత్వాల్ బజారు

కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు

ఏడుబావులు

గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు

సావుకారువేట

సామి వేంకటాచలం శెట్టిగారు

ఎన్.ప్లనేడ్

డా॥ బి. ఎన్. మల్లయ్యగారు

ఎగ్గూరు

డా॥ ఏ. లక్ష్మీపతిగారు

మైలాపూరు

కె. భాష్యంగారు

తండియార్ వేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులునాయకర్ గారు

ట్రైవిలిన్ బేసిన్

ఎం. సింగారవేలు శెట్టిగారు

క్రిస్పాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

ముత్యాలవేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

* * * * *

ట్రైవిలిన్ బేసిన్ కాంగ్రెసు సభ

ట్రైవిలిన్ బేసిన్ రాజపు చెన్నపురి కార్పరేషను ఎన్నికలలో కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థియగు ఎం. సింగారవేలు శెట్టిగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకుగాను నిన్నటి సాయం కాలము బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీయతులు యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, టుంగటూరి ప్రకాశంపంతులు, బి.ఎస్. నాంబూరి, వి. చక్రయ్యశెట్టి, డా॥ రామకామత్, పాపిమూర్తిగారు ఉపన్యసించిరి.

అభ్యర్థులగు శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారి ప్రకటనపై మాట్లాడుచు భారతదేశము దరి బాధ్యతగల నాయకవర్గమెల్ల ప్రస్తుతి సంస్కరణవిధానము ను కొనసాగించుటలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిలో సంపూర్ణ సానుభూతి, సహకారములు జూపుచున్నట్లు ప్రభుత్వమునకు గృహముగ గవర్నరువినే లిప్ప సంస్కరణవిధానమును మార్పు గలుగజేసిన ఇండియా మంత్రి సూచించెను. వ్యవస్థాపకప్రభుత్వ విధానముయొక్క ఫలితమునుగూర్చి తెనుగు వ్యవస్థాపకము లేదని పేటు కెక్రటరీగారే ఒకప్పుడు అంగీకరించినందున ఈ ప్రకటనయందలి అభిప్రాయము పశ్చాత్తుకమునకు న్యాయమునకు దూరమైయున్నది. సంస్కరణముల విధానానంతరముయొక్క అల్పసంఖ్యాకుల నివేదికమునైనను

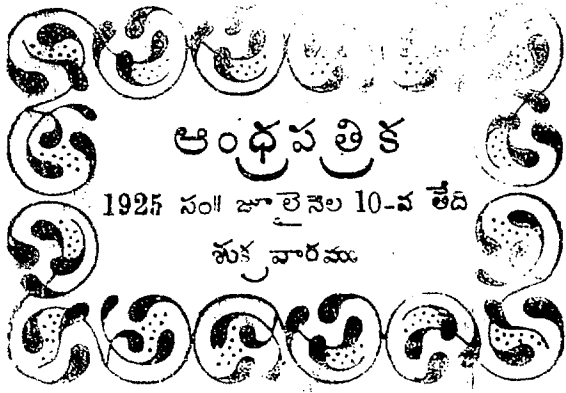
బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి రంగీకరింపు లేదనియు అధికసంఖ్యాకుల నివేదికలోని సూచనలనే అమలునందున గోరుచున్నట్లులను సంస్కరణములయందు మార్పు అనవసరమని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తలంపుచున్నట్లు బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారి యుపన్యాసము తెలుపుచున్నది. కావున ఈ సమయము భారతీయుల కర్తవ్యమేమి? మితవాదులు, అతివాదులు, స్వతంత్రపక్షము మున్నగు వివిధపక్షములను ఏకీభావముతో మెలింగి స్వరాజ్య సంపాదనకు గడంగవలెనని పక్షిరి. పిదప చెన్నపురి కార్పరేషను పరిస్థితులను స్వరాజ్యపక్షమువారి సంఘటకు గల కారణముల వివరించి వోటురు లెల్లవిధిగ కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి వోటుజేయవలెనని కోరిరి.

శ్రీ! బిలును సాంబమూర్తిగారు

ఉపన్యసించు భారతదేశము సంపూర్ణ స్వపరిపాలన కర్తవ్య గలిగియుండలేనని బ్రిటిషు ప్రభుత్వము స్పష్టముగ తెలియజేసినందున భారతీయుల అర్హత పరీక్షింపబడి క్రమక్రమముగ సంస్కరణములు ప్రసాదించబడుమందు ననియు అందుచే సంపూర్ణస్వపరిపాలన లెప్ప వేరొండేయియు భారతీయులు కాంక్షించుట లేనది బ్రిటిషువారికి తెలుపుట భారతదేశీయుల ప్రభుత్వ కర్తవ్యమనియు దేశమునందు బాధ్యతగల సంఘటయందు దేశీయసహజసభ ముఖ్యమైనదిగాన కాంగ్రెసు అదేశము ననుసరించి స్వరాజ్యసభ పట్టులను వోటుజేయవలెనని పక్షిరి.

శ్రీ టుంగటూరి ప్రకాశంపంతులుగారు

భారతదేశములో ప్రజాప్రతినిధుల కెల్లపుడును నిరంకుశ ప్రభుత్వము ఉపేక్షించుచు వారికి పలుకష్టములు గలుగజేయుచున్నది. ప్రభుత్వ నిరంకుశవర్గముగాని, జైదరింపులగుగాని ఏనుక్రేము జంకమనియు, తమమార్కులను స్థిరపరచుకొనుటకు సంసిద్ధులమైయుంటిమని ప్రజలెల్లను ప్రభుత్వమునకు కార్యరూపమున తెలియజేయవలెను. చెన్నపురి కార్పరేషనులో స్వరాజ్యవాదులు ప్రవేశింపక పూర్వమున్నట్టి పరిస్థితులను, స్వరాజ్యపక్ష ప్రవేశానంతరపరిస్థితులయందలి భేదమును గమనించి స్వరాజ్యపక్షమునకే ప్రజలెల్లరు వోటుజేయవలెనని కోరిరి. వి. చక్రయ్యశెట్టి, పాపి మూర్తిగారు సింగారవేలు శెట్టిగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుచు మాట్లాడినవిషయ సభ విరమింపబడెను.

భేదకారణమా?

వివిధ రాజకీయ పక్షములమధ్య, సాధనల విషయమై ఎట్టి భేదాభిప్రాయమున్నను, ఆశయముల విషయమై ఏకాభిప్రాయముగలదు. స్వరాజ్యము వెంటనే చేపూరవలయునని, మితవాదులు అతివాదులను భేదములేక ఎల్ల రంగీకరించుచున్నారు. వడ్డీమెను కమిటీవారి ఎదుట నిచ్చిన సాక్ష్యమే యందుకు నిదర్శనము. మైనారటీ రిపోర్టు సయితము యాయాహానే బలపరచుచున్నది. ఇట్టిస్థితి అధికారవర్గమునకు వెగటుగ నుండుట వింతగాదు. శాసనసభలలో పెక్కు విషయములలో మితవాదులును జాతీయవాదులును చేతులగలుపుట, సామాన్యమయినది. ఇట్టి యనుకూల వాతావరణమును బర్మేశాహ్లాదప్రభువు ప్రసంగము చెడగొట్టినా? ఈవిషయమై సందేహము గలుగకమానదు. బర్మేశాహ్లాదప్రభువు ప్రసంగము, ఆశాభంగకరముగ లేదని, టి. వి. శేషగిరి అయ్యరుగారు చెలిపిరి. వీరి కాశగలిగించిన యంశము లేవ్వి? ఇదిసంపత్సరముల గడువులోపలనే రాయల్ కమిషనును నియమింపవచ్చునని యొప్పుకొనుటయు, వ్యవసాయాభివృద్ధికై కృషి సలిపెదమనుటయు, శేషగిరి అయ్యరుగారి కాశను పురికొల్పుచున్నది. బిషిచంద్రపాలుగారు హర్షచిత్తులగుట, మరింత ఆశ్చర్యకరము. మింటో మార్గ సంగ్రహములు ప్రకటింపబడినప్పుడు, స్వరాజ్య మరచేటికి వచ్చినటులనే సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు భావించి, మద్రాసు కాంగ్రెసుసభలో మితి లేని సంతసము జూపియుండిరి.

అటులనే బిషిచంద్రపాలుగారికి, నేడు సర్వాభిప్రాయములును సిద్ధించినటులనే దోచుచున్నది. వీరికి సమ్మాదము గలిగించిన భాగమెట్టియో చెలువ నక్కరలేదు. సంస్కరణ విధానములను భారతీయులు నిర్మించుకొనిన తమ కథ్యంతరము లేదనియు, రాయల్ కమిషనువారు వానినిగూర్చి యోచించెదరనియు చెలిపిన విషయము పాలు గారిని పులకాంకితుల గావించెను. స్వరాజ్య విధానములను తయారుజేయ దలంచిన వారిట్టి భ్రమలో మునిగెదరని, మొదటనే యాహించి యుంటిమి. ముందు వెనుకల సరయక, బర్మేశాహ్లాదగారు వైచిన నలలో చిక్కుకొనుట వింతగాదు. బర్మేశాహ్లాదప్రభువుగారి పరప్రదానము, మిగుల ఉదారముగనున్నదని, పాలుగారి తలంపు. స్వరాజ్యపక్షమువారి కిందువలన గలిగెడిచిక్కు గాంచి, వీరి సంతసము మరింత హెచ్చినది. బర్మేశాహ్లాదప్రభువు ప్రసంగము, స్వరాజ్యపక్షమునకు సవాలు వైచుచున్నదనియు, దీనిని నిరాకరించుట వారికి సహేతుకముగాని

గౌరవ ప్రదముగాని గాదనియు, పాలుగారు గర్వముతో చెలుపుచున్నారు. కాని స్వరాజ్య పక్షము వా రీ సవాలుగాంచి జంకెదరని గాని, దానికి తగిన ప్రత్యుత్తర మీయలేరని గాని తలంపు జాలము. శ్రీమూర్తీ శ్రీనివాసయ్యంగారు స్వరాజ్య పక్షమున చెప్పదగిన జవాబును నిన్నటిదినమే చెలిపిరి. దూరదృష్టిగలవా రెవరును, బర్మేశాహ్లాదప్రభువుగారి కోర్కె నామోదించి, దేశాభివృద్ధిని వెనుకకు నెట్టివేయజాలరు?

బర్మేశాహ్లాదప్రభువు ప్రసంగమునందలి ప్రధానాంశముల నిదీవరకు సాకల్యముగ విమర్శించి యుంటిమి. ఈ సందర్భమున ఒక సంగతిని జ్ఞాపక ముంచుకొనుట ముఖ్యము. రీడింగు ప్రభువుగారు, బర్మేశాహ్లాదప్రభువుగారిలో సంప్రతించుట కాంగ్ల దేశమునకు వెడలియుండిరి. మడ్డీమెనుకమిటీ మైనారిటీరిపోర్టును రీడింగుప్రభువు గా నామోదించెననియు, ఇండియా మంత్రిని ప్రోద్బలపరచి రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నయినను సంపాదించి మరల హిందూదేశము జేరెదరనియు, వదంతియొకటి వ్యాపించెను. సురేంద్రనాథ బెనర్జీ మున్నగు మితవాదభావకులు, మైనారిటీ రిపోర్టు సూచనలకు తగ్గిపోవు సంస్కరణముల నామోదించ వీలులేదని చెలిపియుండిరి. రాజప్రతినిధియు ఇండియా మంత్రియు చాలకాలము సంప్రతించి రనియు, కొంతవరకు భిన్నాభిప్రాయ మేర్పడె ననియు, విమృట నేకీభావము గుదిరెననియు, వార్త లేతెంచెను. ఇట్టిస్థితిలో మైనారిటీ సూచనలయినను సఫలమగునని గంపెదాశతో నున్నవారు గలరు. కాని తుదకేమి జరిగెను? మైనారిటీసూచనలను బర్మేశాహ్లాదప్రభువుగారు నిరాకరించిరి. లా, ఆర్డరులను ట్రాన్సుసరుజేసిన, యుక్త ప్రసము గలుగుననిరి. మెజారిటీ రిపోర్టు సూచనల గూర్చి యోచించెదమనిరి. హిందూదేశమున జాతీయత లేదనియు, సైన్యమును భారతీయుల పరముజేయుట చూపు మేరలో లేదనియు, అంత వరకును స్వపరిపాలనము లభింపదనియు, ఖండితముగ బలికిరి.

ఇట్టి ఏర్పాటులు, పాలుప్రభృతుల కెటుల సమ్మాదము గలిగించెనో యాహింపజాలము. నిరర్థకమగు నిట్టి సూచనలకు సయితము, మితవాదులుప్పొంగి తమ సంకల్పమును విడనాడు నెడల వారిని జూచిన జాలియగును. బర్మేశాహ్లాదప్రభువు ప్రసంగ మింత యాశాభంగకరముగ నుండుటకు బ్రిటీషు మంత్రివర్గపు జోక్య మే కారణమని, స్టేట్సుమెనుకత్రిక యాహించుచున్నది. బ్రిటీషు మంత్రివర్గసభ గూడెనని, విదేశవార్తలు చెలిపెను. ఇండియామంత్రి జెప్పదలచిన సంగతులను, మంత్రి లందరు కూడి నిరోధించిరా? లేక ఇండియామంత్రి యే యిటుల సంకల్పించెనా? బర్మేశాహ్లాదగారి వైఖరి జూచిన, వారి యాహింసంతకన్నను దూరము బోలేదని తలంపవచ్చును. నిజ మేది యయినను, రీడింగు ప్రభువుగారు సంపూర్ణాంశ జయము గాంచెననుటకు సందియము లేదు. వారి ప్రయత్నము విఫలమయ్యెను. వారియొద్ద ఇండియా మంత్రి ఎన్ని పాతములను నేర్చుకొనినను ప్రయోజనము లేక బోయెను. బర్మేశాహ్లాదప్రభువుగారి మొదటి యభిప్రాయములు మార్పు

జెందకపోయెను. తమ ప్రసంగము హిందూదేశ ప్రజలకు రుచింపదని, ఇండియామంత్రిగారు ముందే యాహించిరి. రీడింగుప్రభువుగారిలో నింతకాలము సంప్రతించినందులకు, రాయల్ కమిషను సూచనయు, స్వపరిపాలనా విధానపు సూచనయు మూత్రము పొందుపరచబడెను.

ఈ సూచనలు రెండును అతుకుల మాదిరిగ నున్నవి గాని, బర్మేశాహ్లాదప్రభువుగారి ప్రసంగ భోరణతో గలసి పోవలేదు. తిన్నగ పరిశీలింపని వారి నీ సూచనలు రెండును భ్రమలో ముంచవచ్చును. అందుచే దూరమాలోచించుట యుక్తము. రాయల్ కమిషను సూచనయొక్క ముఖ్యభావమేమి? భారతీయులు ప్రతిష్టంభన పద్ధతులను త్యజించి, సంస్కరణములను చేపట్టి సహకారము నలుపుచో, రాయల్ కమిషనును 1929 సంవత్సరమునకు పూర్వమే నియమింపవచ్చునని సూచింపబడెను. రాయల్ కమిషను నియామకముకొర కెవరును ఆశపడుటలేదని, మున్ముందు గ్రహింపవలయును. భారతీయులు స్వపరిపాలనపు పాక్కును జన్మస్వాతంత్ర్యముగ కోరుచున్నారు. విచారణలతోను పరిశీలనతోను వారికి నిమిత్తము లేదు. సామ్రాజ్య శాసనసభ వారయినను కాంచుట బిలు సమాప్తవేళమును కోరిరి గాని, రాయల్ కమిషనును కోరియుండలేదు. కమిషనులు ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరచవను నమ్మకము సామాన్యముగ వ్యాపించి యున్నది. ఆవిషయ మటుండ, కమిషనును నియమించుటకయినను, మున్ముందుగ సహకారము నలుపవలయునట. నిస్సారమగు సంస్కరణములను కొనసాగింపవలయునట.

ఇట్టి పరతును విధించుట జూడి, స్వరాజ్య పక్షము సంతరింపజేయుటయే ముఖ్యోద్దేశ్యమని గన్నట్లును. అందరను సంపూర్ణ సహకారవాదుల జేసి, ప్రతిష్టంభనమునకు చోటులేకుండ జేసిన జాలును. ఇక స్వపరిపాలనావిధానముల సంగతి జూచిన, ప్రజలు నిర్మించిన దానిని ప్రభుత్వమువారంగీకరించెదరని, బర్మేశాహ్లాదప్రభువుగారు వాగ్దానము జేయలేదు. ప్రజల స్వయం నిర్ణయాధికారమును వారు గుర్తింపలేదు. నిర్ణయాధికారము, తమయొద్దనే గలదనిరి. సంస్కరణ శాసన పీఠకయందలి సంకుచితభావమునే వీరు ప్రమాణముగ వైకొనిరి. ఇట్టి సందర్భములలో, ఆశ కవకాశము గలదా? ఆకలి గొన్నవారి కన్నమిడుట లాభకరముగాని, ముందెన్నచో లాభము గలుగునని ఓదార్చిన ప్రయోజనముండునా? వ్యవసాయమును ముందెన్నచో బాగుచేసదమని జెప్పటవలన, ఎట్టి యుపశాంతిగలుగును? ప్రజాసామాన్యమును సంతృప్తిపరచుటకును, గాంధీమహాత్ముని కద్దరుకార్యక్రమమునకు పోటీగ వేరొకదానిని జూపుటకును, వ్యవసాయాభివృద్ధిని పేర్కొని యుపపచ్చును గాని, స్వపరిపాలనమే వ్యవసాయాభివృద్ధికి ప్రోత్సాహ మొనగునను సంగతిని ప్రజలీనరికి గుర్తెక్కియుండురు. ఇండియా మంత్రిగారు వెంటనే జరిగించడి మేలేదియని యోచించిన, ఎద్దియు గనుపింపదు. తుదకు నిర్బంధములను దొలగించి, రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదల జేయుటకయినను, పీఠంగీకరింపక బోయిరి.

ప్రజలు హృదయ పరివర్తనమును జూపవలయునని ఇండియా మంత్రిగారు గోరి గోరిగాని, తాము చూసినగదా, ప్రజలు చూపగలుగుట! తామెట్టియాశను గనుపరుపక, ప్రజాశయములను సఫలపరుపక, భారతీయ నాయకులు మాత్రము సహకారము నవలంబించవలయు ననుట విరుద్ధము గాదా? సర్వసులవిషయమై వీరు చెలిపిన సంగతులు స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి భంగకరముగ నున్నవి. సర్వసు ఉద్యోగులు, ప్రజాసేవకులుగ నుండుట ముఖ్యము. అట్టివారు మంత్రులవశమందున్నగాని, మంత్రుల పరిపాలనము కొనసాగదు. వృద్ధిమెను కమిటీవారి ఎదుట నిచ్చినసాక్ష్యమునందు, అనుభవజ్ఞులగు మంత్రులందరును యీ విషయమును తేటపరచిరి. తమ యాంక్షలను సర్వసు ఉద్యోగులు నిర్వహింపరనియు, తమ ప్రయత్నములకు తోడ్పడరనియు, వారు మొరబెట్టియుండిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వ ప్రధాన లోపమిదియే. ద్వంద్వప్రభుత్వమును కొనసాగించవలయునని కోరెడి బర్క్లెహెడ్డు ప్రభువుగారు అందుకు తగిన యవకాశముల నొసగుచున్నారా? లేదని, సివిలుసర్వసు బిల్లు తేటపరచుచున్నది. నూతన చట్టము సర్వసు యద్యోగుల యధికారమును మరింత నిరంకుశము గావించుచున్నది. ఇట్టి దుస్థితిని దొలగించుటకు మార్గ, బర్క్లెహెడ్డు ప్రభువుగారు సమర్థించుట విచిత్రము.

దాదాపుగ హిందూదేశ ప్రతికలన్నియు, బర్క్లెహెడ్డు ప్రభువు ప్రసంగమును ఖండించినవి. మాంధ్యేరు గౌర్జియను ప్రతిక సయితము, బర్క్లెహెడ్డు ప్రభువుగారు సూచించిన నడక మిగులమందమనియు, నిందువలన నుపద్రవము గలదనియు, తేటపరచినది. బర్క్లెహెడ్డు ప్రభువుతో భారతీయులు వినాదపడవనరములేదు. వారి హృదయమును వారు వెలిబుచ్చిరి. ప్రజల కర్తవ్య మేమనిమాత్రమే యోధింపవలయును. స్వరాజ్యసంపాదన విషయమై ప్రజల నిశ్చయము మాత్రము సడలకుండజూడవలయును. భారతీయు లేదయోనొక భ్రమలో జక్కుకుని, తమ సంకల్పమును వదలుకొనుచో, తీరని నష్టములపాలయ్యెదరు. ఇంత కాలమునుండియు సలిపిన కృషి వ్యర్థమగును. స్వరాజ్యనిధిప్రజలస్వయంకృషిపై నాధారపడియుండునను సత్యము యిప్పుడు తేటపడినంత స్పష్టముగ నిదివరకెన్నడును తేటపడలేదు. గాంధీమహాత్ముడు బి. సి. ఘాటర్జీగారి కిచ్చిన జవాబు విపాదము గలిగింపకమానదు. దేశమునకు బలము చేకూరినగాని, స్థిరమగు లాభ మేమియు గలుగదని మహాత్ముడు చెలిపెను. అట్టిబలము గ్రామ పునర్నిర్మాణమువలననే చేకూరునని, మహాత్ముని విశ్వాసము. దేశబంధుదాసుగారి విశ్వాసమును అదియే. పునర్నిర్మాణము మాటలతో చేకూరునదిగాదు. ప్రతి గ్రామమునందును కాంగ్రెసుసంఘములు తలయెత్తి నిర్మాణ కార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహింపవలయును. ప్రతిగ్రామమును తనపై తానాధారపడగల శక్తిని సంపాదించవలయును. కొన్ని గ్రామములయినను నిటుల తయారగుచో, స్వరాజ్యము దానియంతట యదియే యుద్భవించును. ఈ విషయమై మరియొకమారు వ్రాసెదము. కాని,

భారతీయులు స్వధర్మానుష్ఠానమును గావించక వీలులేదు. మితవాదు లీనమయమున దూరదృష్టి జూపగోరెదము. ఇదివరకు సందిగ్ధమయము లరుదెంచి నపుడు, మితవాదులు పొరబడి దేశమునకు నష్టము గలుగజేసిరి. మింటో మార్గ సంగ్రహములు బయల్పడినపుడేమి, మాండు ఫర్డు సంగ్రహములు వెలువడినపుడేమి, వారు తొందరపడి యామోదించి, పిమ్మట పశ్చాత్తాపము జెందిరి. పందొమ్మిదిమంది శాసనసభ్యులు వెనుక పంపిన విజ్ఞప్తిలో, తమ పొరబాటు సంగీకరించిరి. పిమ్మట మడ్డిమెను కమిటీవారియెదుట మరియొక మాటు తమ పొరబాటు నొప్పుకొనిరి. మరల నట్టి భ్రమకు పాల్పడకుండుట సముచితము. స్వరాజ్యము లభింపకున్న మానె, ఫలప్రదమగు సంగ్రహము లయినను చేజిక్కినయెడల, మితవాదులు తమ నైఖరిని మార్చుకొనవచ్చును. ఏమియు చేజిక్కినపుడు సయితము, భూషణవాక్యముల కుప్పొంగి, దేశాభివృద్ధి నడ్డగించిరను సంఖ్యాతికి, వీరు పాల్పడకుండుట యుక్తము.

అకాలీల సంపూర్ణవిజయము

అకాలీలు సంపూర్ణవిజయము బడసినందులకు వారిని అఖిల భారతవర్ష మభినందింపకమానదు. గురుద్వారా చట్టమును నిర్మించి సంతమాత్రమున అకాలీలను సమాధానపరిచుట పూర్తిగాదనియు, మతరక్షణకొరకై త్యాగముజేసిన సిక్కులను నిర్బంధ విముక్తులగావించుట యుక్తమనియు, ఇంతకుముందు సూచించియుంటిమి. సర్ మాల్ఖాం హెయిలీ గారు దూరదృష్టి జూపి, నిర్బంధితుల నెల్లరను విడచి పెట్టి ధన్యులయినందులకు వారి నెంతయు అభినందించెదము. సందిగ్ధమయమునందు వివేకముతో మెలగి అధికారుల సామన్యవైఖరిని వీరత్రికమించిరి. లాఆర్డరుల రక్షణతో ప్రోద్బలము, ప్రజాభిలాషలను తీర్చుట ముఖ్యమని వీరు కనుగొన గలిగిరి. నిర్బంధితులను ఎట్టిపరతులు లేకుండవదలిన బాగుండెడిదిగాని, హెయిలీగారు నిధించిన పరతులయినను కఠినము లయినవిగావు. నిర్బంధములనుండి విక్తులయిన వారు గురుద్వారాచట్టమునకు భంగకరముగ ప్రవర్తించునావదని మాత్రము, హెయిలీగారు విధించిరి. నాథా సంస్థానమున నిర్బంధింపబడిన వారినందరును వదలిపెట్టుటకు వీరంగీకరించిరి. జయితో నిర్బంధములను తొలగించుటకును, అక్రమసంఘ ప్రకటనమును తినివేయుటకును వీరు సమ్మతించిరి. హెయిలీగారి దూరదృష్టిని కొనియాడుచున్నను, అకాలీల సంపూర్ణవిజయమునకు అకాలీలే కారకులనుటకు సందియము లేదు. అహింసాసద్ధతి తప్పక విజయము గాంచుననియు, శాశ్వతఫలము నొనగనుననియు, అకాలీలు ప్రపంచమునకు విదర్శన పూర్వకముగ జూపగలిగిరి. అభువిక ప్రపంచమునందు అకాలీలు జూపిన కష్టనష్టములకును, త్యాగజీవితమునకును సాటి గనుపడదు. ఆహవములందు, సిక్కులెట్టి నిరపమానముగ ధైర్యసాహసముల గనుపరచిరో, శాంతినిరోధమునందును అతటి శక్తిని మర్థ్యముల గనుపరచిరి. ఇట్టి దృశ్యము ప్రపంచములో నెక్కడను గనుపింపదని,

యూరపియను యుద్యోగులే అంగీకరించిరి. కారాగృహ నిర్బంధములనేగాక, లాటికర్రల బెబ్బలను సయితము అకాలీలు మారుమాటాడక భరించి, మూర్ఖబోవువరకు నలంపక నిలిచియుండిరి. మహాత్ముడుబోధించిన అహింసావ్రతదీక్షయందు దిట్టిమాహాత్మ్యముగలదని, అకాలీలు జూపువరకు తెలియదయ్యెను. ఇట్టి పక్షిదలను, త్యాగశక్తిని, దేశభక్తిని, స్వరాజ్యసంపాదనయందు స్వల్పసంఖ్యాకులయినను గనుపరచియున్నచో, నేడు దేశమింత దుస్థితియందుండెడిదిగాదు. ఎందరను నిర్బంధించినను, వారి స్థానము నాక్రమించుటకు పలువురు అకాలీలు ముందుకు వచ్చుచుండెడివారు. వారి యుత్సాహమును నిరోధించుట కష్టమయ్యెను. సత్యాగ్రహవిజయమునకు కేవల సంఖ్యాబలమే కారణముగాదు. స్వధర్మానుష్ఠానానుక్తులగువారు కొలదిమందియున్నను, విశేషఫలము చేకూరును. అకాలీలకు గలిగిన సంపూర్ణ విజయము, శాశ్వత ఫలదాయకమగుగాక!

కలకత్తా పురపాలకాధ్యక్షపదవి

నేనుగూడగారి నెన్నుకొనుటకు మహాత్మునిసూచన ప్రకారము కలకత్తా పరిషత్తునుండి బహారా నుండి నేటియదయమన కిచ్చబికితము. పంగరాష్ట్ర బాతీయ సంఘ పురపాలకసంఘములోని స్వరాజ్యపక్షమువారి పథలయొక్క కాన్కర్రప్రమును జూచెను. పురపాలకాధ్యక్షుని నిర్ణయించుటకు కేరెడుఫలు గూడెను. రాష్ట్రబాతీయసంఘము మహాత్ముడు, మాలానా బ్లూఫీలాను అజమగారిని పురపాలక పథ్యలతో మట్లాడి తెచ్చెను. ఏము ప్రగాడిచ్యక్షునిగా నెన్నుకొనవలయు చెయుటకు నియమించిరి. మహాత్ముడొక గంట కాలమపవ్యవించెను. అదిక్రోలెస్సానయమను మహాదృష్టులను జేసెను. వీరు ప్రగాడి వామును బలపరచుచు 21 మంది, వ్యతిరేకముగ 3 నుండి, వారి నామము సూచించుచున్నది. (ఆ.ప్రె)

శిక్కుగురుద్వారా చట్టము

ఆమోదింపబడినందులకు కలకత్తా శిక్కుల యుత్సాహము
కలకత్తా, జూలై 9:—గురుద్వారా చట్టమంగీకరింపబడునయమను, కాశీపుట్టను, హౌరసీలో శిక్కులందఱును గలసి పెద్దయత్నముగా బయలుదేరిరి. బాతీయగిరులను బాహు చాల యుత్సాహమునుజూపిరి. ఆయత్నము ననేకలాండ్లయలు, హిందువులు చేరుకగా జూచిరి. (ఆ.ప్రె)

124 ఏక్రింద బర్తలో నిర్బంధము

శాసనసభా జహిమ్మాయిత్తములలో
నొకపక్షనాయకుని నిర్బంధించుట
రంగూను, జూలై 9:—బర్తలో శాసనసభాజహిమ్మాయిత్తములలో నొకపక్ష నాయకుడు ఉ. చిన్నహాయింగారు కచ్చితముగా నివసించుటకు వారివారి కలెక్టరు కిరుగ్గాంగోదర్ద నాయకులకులకిరెను. రాజ్యసామ్రాజ్యమున యుపన్యాసముగావించినందులకు కక్షిస్కృతి 124-ని యంతకుక్రింద ఆమోదపూర్వక నిర్బంధింపబడెను. రు 2000/-లకు చెల్లించుమీదల నీయంగా వాయము చేపరిరి. (ఆ.ప్రె)

వైటుకొన్నిలు పశ్చిమము
కలకత్తా, జూలై 9:—పంగరాష్ట్ర పరపంఘప్రాతి నిర్వయహింసాధర్మ ప్రేమకొన్ని పశ్చిమము కిల్లుగాని పెడలి బావులకి ఖాగీయయ్యి కమమను సరోబయ కర్రగా లొక్కను మాత్రమే నిలయుట, పూర్వసంఘము కార్యదర్శి కమమమబరకట్టు ప్రవరించుకెడి. (ఆ.ప్రె)

బర్మను హెడ్డు ప్రకటనము

సహకారావశ్యకత

విదేశములందు భారతీయులు

ప్రభువులసభలో బర్మను హెడ్డు ప్రభువు గావించిన ప్రసంగము సంపూర్ణ నాచుకములో నిన్న కొంత ప్రచురించినట్లు మి. మిగిలినదాని నీ క్రింద ప్రచురించుచున్నాము.

సైన్యము - భారతీయులు

జ్ఞానముగల యే ప్రభుత్వముగాని తన సైన్యమును రాజకీయ పక్షముల వేరులలో ఆటవికపు గ్రామీణులను, భారతీయ దొంగలకు రిడ్యునులను ప్రత్యేకముగ నుంచుటవలన అందులో సేమా న్యూనతయున్నట్లు భారతరాజకీయ వేర్లు కొందరు తలచెదరు. సేమలను చూచుచు, ఈ పరిక్షలన ఫలితము నెమ్మదిగ తెలియని విమర్శ చేయువారే యీ ఆక్షేపముగూడ చెప్పెదరు. ఈ పక్షములందు ఇండియన్ ఆఫీసరుల నుంచుటవలన లాభమేమని యడిగెదరు. పరిక్ష చేయుటకు పూర్తిగా భారతీయులపరము చేసి సదగ్గ మైనను వేరైనను ఒక్కటియే. ఎంతవేరగా పూర్తిగా భారతీయులక్రింద చర్యమునుంచిన అంతవేరగా ఆ పరిక్ష జయమున కో కాదో తెలియును. కాని రాజకీయ వేర్లకు మాత్రము కాసరిపినదికాదు. ఈ యెనిమిదింటి వేర్లకు యేమనువారు యీ పరిక్ష జయప్రదమునా యనుమాట నాలోచించుటలేదు. కాని సేనావికయను సానుభూతితోనే యుండెను. మేము చేత సేనావర కీవియమను పనిచేయుచున్నాము. భారతదేశమున కీవియమను కీ || క || ప్రధాన సేనాని కేసినంతకన్న యెక్కువ యెవరును జేయలేదు. ఆయన కేసిన మాటలను సేనావర కొందును. సైన్యములో రిడ్యునులను మాత్రము భారతీయపరముచేసి పరిక్ష చేయుచున్నాము. దానిని కొనవలసి జేసెదము. అది జయముగాంచునో లేక చూడవలసియున్నది. ఏమిజరిగిన యీ పరిక్ష మాత్రము జేయవలసినదే గాని యెంతమాత్రము నాటకీయమోయని ప్రశ్నను పెట్టించి మాత్రము జూడజాలము. భారతదేశములో భవిష్యత్తునకు నిర్మాణమునకు మంచి బాటయే యుండవలయును.

సర్వీసుల సీతీ

ఇకను సర్వీసుల సీతీని గూర్చి నేను చాల దూరము చెప్పజలపలేదు. ఈ విషయమై రాయలు కమిషను పచ్చినపుడే ఆలోచించును. కాని ఒక్క అంశమును గూర్చి మాత్రము చెప్పజలయున్నది. మంత్రులక్రింద నున్న కాపుల సర్వీసులలోని ఉద్యోగులు వారి అధికారములో లేకుండుటవలన వారి పనికీడుము గల్గుచున్నదియు, యిప్పుడు పార్లమెంటు యెదుటనున్న బిల్లుగూడ యిదేకష్టమును దెచ్చి పెట్టుచున్నదనియు ప్రస్తుత ప్రభుత్వ నిర్మాణమున కాక్షేపము చేయవలయును. ఇండియన్ సర్వీసులపై అధికారము, అనధికారములను ప్రజాతత్వముల సర్వీసులపైన గూడ అధికారము భారతమంతట కియుండుటలను సంస్కరించు శాసనమునందున్న నిబంధనలను తొలగించుట నాకును యిష్టమే. అట్లు చేసినచో రైల్వే ప్రభుత్వమును ప్రభుత్వోద్యోగులకు తమవిధులను నిర్వహించుటలో ప్రోత్సాహ సహకారముల నొసంగుట అవసరమని భారత రాజకీయ వేర్లు గుర్తించినట్లు గను. దురదృష్టవశాత్తూ యిప్పుటికిని ఆవిష్కరములు గాన్పించుట లేదు. అందులకు గాని భారతీయులుగాని సర్వీసు ఉద్యోగులు తమ జీయవలన సహకారముగ బాధ్యతగల ప్రజానాయకులు విమర్శించుచుండురను భావము లేకుండ నుండువరకు సంస్కరించు విధానమునందు జేయబడిన నిబంధనలక్లియమగుట న్యాయమును అవసరమునని గూడ చెప్పవలయును.

నిర్బంధ శాసనములు

ఈ నిబంధనాశాసనమునందు నేను ఒకటి రెండు సంగతులగుర్చి చెప్పగూని యిది పూర్తిగాబాదు. దేంగాలులో విద్యనోభ్యుచును గూర్చి యీ సభలో నిదనరకు మాట్లాడియుంటిని. ఆధునోభ్యుచును వల్లనే అడుగు నిర్బంధ శాసనముల సహకారమున వానిని ప్రయోగించవలసినట్లును. వానివలన లాభము లేకపోలేదు. అదట్టి పరిస్థితులకుల నురుచుండేనో కనుగొని

వేరేముయొక్క- తేనుమునకు భంగమేమియును లేదనితోచినయెడల నాని తీవ్రత తగ్గించబడును. కాని యింకను అట్టి సమయము రాలేదు.

మతవిభేదములు

భారతదేశములో ననేకవర్షములనుండి అందోళనను కారణమైన బాతిమత విభేదములగుర్చి యీ సందర్భమున యొక్కంత జెప్పవలసియున్నది. కొన్ని జిల్లాలో నివి చాలతీవ్రముగ నుండుచున్నవి. దీనినిబట్టి చూడ భారతదేశమునకు అనుకూలములగు సులభముగ పరిష్కారముగా గల్గినదాయని సంశయముగల్గును. భారతదేశములో పైనికసంబంధముగల్గి జబర్దస్తీగనుండు మహమ్మదీయులు 7 కోట్లనుండి యుండుటవలన యిదివరకును అసంఖ్యాకములగు కష్టముల కిది తోడుచుచున్నది. ఈ పరిస్థితులను భారత ప్రభుత్వము వారును మాకార్యాలయమును బాగ్రత్తగ గమనించుచున్నారు.

స్వదేశసంస్థానములు

భారతదేశములోని స్వదేశసంస్థానముల గూర్చి ఒకమాట చెప్పవలసియున్నది. వారి యాదార్యమును, రాజభక్తియు, దైర్ఘ్యమును అనేక యుద్ధరంగములందు నిర్ధారించుచున్నవి. నేను ప్రత్యేకముగ నావిషయమై పొగడవలసివచ్చెను. వాంఛనీయులన్నియును సంఘటనలతోని అందు చేయవలసి ఫలింపజేయబడెను. భవిష్యత్తునందు ఏయేమార్పులు గల్గినను మాతో కష్టనిష్ఠులములకు తోడై మా సామ్రాజ్యాధికారమును గూర్చి నిరాశచేయనివారి యెడ మాధర్మములను మేము నిర్వహించెదము.

విదేశములందు భారతీయులు

మీగుల నాందోళనకారణముగనున్న ఒక విషయమును గూర్చి నేను ప్రస్తుతముగ చెప్పవలసి యున్నది. సామ్రాజ్యమునందు వివిధభాగములలో భారతీయులు నివసించుచున్నారు. నారిస్థితిని గూర్చియే నేను జెప్పవలసింది. ఈ విషయముత్యంతుము నున్న తమైనది. ఆవిషయమున పరదేశముల సేనావరము ప్రయోగించరాదు. కాని యీ సమస్యలన సామ్రాజ్యమునకును భారతదేశమునకును గల సంబంధముల కెట్లు భేదమునాటిల్లునో జ్ఞాపక ముంచుకొనవలయునని నేను సామ్రాజ్యములో నితర భాగములందున్నవారు జ్ఞాపక ముంచుకొనవలసినది గోరెదను. వారికిగల కష్టములు నాకు దెలిసినంత బాగా యెవరికిని చెలియవు. నేను వారిని కోరునది పురాతనప్రతిష్ఠల భారతీయులకు కష్టముగనుండు విచక్షణపనులను వారేమియు జేయవలసిన మాత్రము కోరెదను.

బ్రిటను బాధ్యత

ప్రభువులారా, నా ఉపన్యాసము దాదాపు ముగియవచ్చుచున్నది. కొద్ది మాసములనుండియును నేను నా మిత్రుడు రాజప్రతినిధిలో చర్చించు లాభముగలిగెను. ఆయనయెడల యీదేశమును నేనును యిందులకు కృతజ్ఞులను యీ సమయమున చెలువ గోరెదను. ఆయన ఆవసరమైన సమయమునకు దూరదృష్టిని, విజ్ఞానమును, విచక్షణను, ఓర్పునుజూపెను. ఎంతయో అందోళనకారణముండి ప్రతిజ్ఞల ప్రత్యేకాయము లెన్నియోనున్న సమయములందు ఆయన కాంగ్రెసుగనుండెను. ఆయన మరల మంచి ఆలోచనతో తిరిగిపోయి తన కార్యభారమును పూర్తిచేయునని నమ్మెదను. మీరు ప్రభువులందరును ఓపికతో విన్న యీ ఉపన్యాసము భారతదేశములో తృప్తిపరుపజాలవని నిశ్చయముతో నున్నవారికి తృప్తిగలగజేయునని నేను నమ్ముచాలను.

సహకారావశ్యకము

కాని 85 లక్షలనుండి వోట్లయెడల నేబాధ్యతగాక బ్రిటిషు ఇండియాలోని 25 కోట్ల భారతీయులకును మేము సంరక్షణకర్తలగుమండి స్వదేశసంస్థానములలోని 7 కోట్ల మంది యెడలనుగూడ బాధ్యతగల్గి యున్నాము. వేర్వేరుదేశములందు బట్టి వేర్వేరు నాగరకతులకుగలిగి వేర్వేరుచతురులకుజెంది ననారములకి పోయిన చరిత్రను జూచునప్పుటికి అనేక తప్పులు గాన్పించినను, ఎన్నియో సంవత్సరములక్రింద మేము వహించిన యాధర్యకర్తృత్వ బాధ్యతకు తగిన వారనుయే తోచుచున్నది. ఈ మాతృకార్యమును భక్తితో నిర్వహించుచుంటిమి. కరువు రోగములబాధల నణచివేయుటకు యెందరో ధీరులు తమ బలమును వెల్లించి ప్రజాముల భారభోగి. కర్షణప్రభువు తన పుత్రకములో జ్ఞాపకము చేసినట్లు. రుక్మిణియో విజయముల గాంచుటకు ఉన్న ధనములముల నన్నిటిని పెట్టితిమి. భారతశాసన పీఠంలో యంశములు యిప్పుటికి సంపూర్ణత గాంచుట కెట్టి సంశయమునులేదు. కాని మృగము ముందు అనుమాన మను దయ్యమును పోగొట్టవలయును. భారతీయులు సహకారసద్బాధములతో నుండవలసిన మేము

ముందు కోరెదము. ఇట్టి సాతానగము గల్గుట మామనస్సున కిష్టమైనను ఇందులకెట్లు ప్రతి ఆశ గాన్పించుచున్నదని తలంచిన తెలివి తక్కువ యగును. త్వరలో మాపుమేరలో భవిష్యత్తునందు మనము భారతదేశ భర్తృకర్తృత్వమును వదిలివేసి మనకుగాని వారికిగాని భద్రముగనుండు సమయము గాన్పించుట లేదు. ప్రభువులారా, రాజ్యమెక్కడికినిపోదు. ఆ నిమిషమువరకును రాజ్యము బాదు. అది యెప్పటికైన సంప్రాప్తముగుడల అప్పును బ్రిటిషు సామ్రాజ్య మంతయును యెంత నాగరకభాగ్యము లున్నను విప్లి తైనదనియే యనవలయును. మా భూస్వామిలవలనే మేమును భారతదేశముయొక్క తేనుమునకు మనస్సునుగ పోటుబడుటకే నిశ్చయించుకొంటిమి. అందులకు మేము నుంచి మాటగావలెననికోరెదము. మామనస్సును సరిపాఠము మిత్రత్వమును జేదార్యమును గాన్పించునెడల యింకను యేమేమాకావలెనని జేరమేమియును జేయను. ఇకమీద ప్రాచ్యదేశమునందు మేము ఆధికారముతో నుండుమాట మాట్లాడము. ఈ ఖండమునందు వేర్వేరు తెగలవారు మాతో సమరసభావముతో సరి సమానముగనుండి భారత చారిత్రమునందు సుత్రమైన కోజులువచ్చునను నాతో మేము వారిని వేర్వేరు తెగలవారి నావ్యసించుచున్నాము.

పత్రికాభిప్రాయములు

‘మాం శైష్ట్యగార్థి యమ’ బర్మను హెడ్డు ఉపన్యాసముపై విమర్శించుచు, బర్మను హెడ్డు బ్రిటిషు లెక్కప్రకారము నెమ్మదిగ జరుగవలయు, ఉపన్యాసములో నుత్తమాత్రవిషయము భారతదేశము ప్రత్యామ్నాయముగనే నిర్మాణమునైన తయారజేసి బాగ్రత్తగ పరిశీలించెద మని చెప్పిననీయు వ్రాసెను.

జే. ఏ. స్పెన్సరుగారి అభిప్రాయములు

బర్మను హెడ్డు ఉపన్యాసముపై ‘జస్టు మినిస్టరు’ గజెటులో జే. ఏ. స్పెన్సరుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

నుంచిమాటలేనిదే సహకారము గానవలయున్న మార్పులను జేయుట నిష్ప్రయోజనము. రాజకీయ సంస్కరణముల విషయమున నూతనాభివృద్ధి జేయవలసినదియు, మరల వెనుకకు బోరాడనియు నిశ్చయముతోనుండి కాలానుగుణ్యముగ నుండుటవలసరము. ఇతరవిషయములలో నిది యక్కరలేదు.

భారతదేశములో వ్యవసాయాభివృద్ధి కార్యముల జేసెదమని చెప్పినపుడు మనస్ఫూర్తిగ జెప్పియుండవచ్చునని స్పెన్సరుగారు చలించుచున్నారు. భారత ప్రభుత్వ విశిష్టయమై ఉత్సాహముతో పనిజేయునెడల భారతదేశములో సామాన్యములలో సంబంధమేర్పడి సద్బాధమును పెంపొందజేసి సమానత్వమును ఏర్పడవచ్చునని తలంచుచున్నారు.

డెయిలీ క్రానికలు!

భారతదేశమున కనుమలముగ జేయగలదేమియు లేదని తలంచువారిలో బర్మను హెడ్డు ప్రభు వేకేభవింప జాలవని నిదర్శనము జూపినందులకు డెయిలీ క్రానికలు సంతోషము చెల్లుచున్నది. రిడింగుప్రభువుయొక్క దూరదృష్టిని, విజ్ఞానమును, విచక్షణను, సహనమును బర్మను హెడ్డు ప్రభువు ప్రస్తుతించినపుడు భారతపాలకులకుండవలసిన గుణములే కొనియాడుచున్నారని ఆపత్రిక చలించుచున్నది.

వెడ్డిపుట్టు విమర్శనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండను, జూలై 9:—కామన్సుభలో భారత కార్యాలయపు ఆంచాలముగూర్చి చర్చజరుగు సందర్భమున వెడ్డిపుట్టు గారు బర్మను హెడ్డు ప్రభు ప్రకటన మంత మున్నమైనది. 100 సంవత్సరముల ఒక్కసారి యేల జేయలేదని ఆక్షేపించిరి.

కార్మికపక్షము భారతదేశమునకు ప్రజానియుక్త స్వపరిపాలనము ఉన్నదనిజేయగోరింది. ఇదివరలో భారతదేశమును బాగా పరిపాలించుటలేదనిగాక స్వాతంత్ర్యము ఆత్మగౌరవముండినగాని మృగనాశి చే విధమైన అభివృద్ధినిగాని గాంధీ జాలగని తలంచినది ఆయన చెప్పెను. వారుద్దేశించినది మంత్రి ప్రభుత్వముగాక స్వపరిపాలనము. (మంత్రపక్షము నవ్వు) ఇంతవరకు ఒక మనుష్యుడు మరి యొకని పాలింపదగిన మంచి వాడెవడును పుట్టియుండలేదని వారి నమ్మకము. అసహాయాధ్యమము భారతదేశమునకు ప్రత్యేకాయముగ వచ్చిబడెనని బర్మను

ను పాడు ప్రభువు జెప్పినదానితో ఆయన యేకీభవించెను. ఒక్క పక్షమునే గాక ఉభయములలోను సహకార భావముపట్టినదని ఆయన కోరెను.

అసహాయోద్యమమునకు ప్రతికూలముగ ధైర్యముతో నిలిచినందులకు చెడ్డవుడుగారు దాసుగారి నభినందించిరి.

మఢిమును కమిటీ మెజారిటీ మైనారిటీ నివేదికలు ద్వంద్వవిధానము పనిజేయజాలనని నివేదించినటులు ఆయన యభిప్రాయమును తెల్పెను. కాని మెజారిటీ నివేదికములో ద్వంద్వవిధానమును గూర్చి చెప్పినది ఏమాత్రమును ఉత్సాహకరముగా లేదు. బర్కినుపాడు ప్రభువు-ఉపన్యాసములో భారతనాయకులను యేదైన ఒక నిర్మాణమును నిర్దుష్టముజేయగోరిన విషయము ముఖ్యమైనదనియు, కార్మికపక్షమున ఆవృత్తి నే కొనసాగించెడివారనియు ఆయన జెప్పెను.

వింటర్ నుగారి జవాబు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండను, జూలై 9:—ఇండియా గవర్నమెంటు చట్టమును పూర్తిగా ఆచరణలోబెట్టి జూడలేదనియు, మదరాసు మున్నగు రాష్ట్రముల చరిత్రవలన ద్వంద్వప్రభుత్వము ఆచరణ యోగ్యముకానట్లు రుజువు కాలేదనియు, భారతీయ రాజనీతి జ్ఞులు దానిని అగౌరవపరుప జూచి ప్రతికూలముగ నుండుట చే కొన్నిచోట్ల విఫలమయ్యెననియు, కావచ్చు సభలో ఫీచరు గారు వాదించిరి. వింటర్ నుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, చెడ్డవుడుగారి ఉపన్యాసము విన్నవినదగినదని చెప్పిరి. బర్కినుపాడుగారు నూతన రాజ్యాంగవిధానమును గోరుచున్నారను నదంతి నిజముకాదనిరి. చట్టములో అవకాశమున్నంతవరకే ప్రస్తుత విధానమును నిష్పన్నైత మార్పు జేయవలసి యున్నదనియు ఈలోపుగా భారతీయులే అన్ని తరగతులు శాఖలవారు అంగీకరించి నూతనవిధానమును నూచించినచో యామాచనలను ఇండియా ప్రభుత్వమువారును కాచి నెటువారును, రాయలుకమిషనువారును గూడ జాగ్రత్తగా పరిశీలింపవలసి యుండునని బర్కినుపాడు గారు దాడిరి. వారు ప్రత్యేకముగ నేదోయొక విధానముగూర్చి కేర్పాట లేదనియు సామాన్యముగ అన్ని సూచనలగూర్చి దాడిరిననియు వింటర్ నుగారు నుడివీరి.

మొర్రాకో పోరాటము

రిఫియనుల వ్రయత్నములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

పారిసు జూలై 9:—రిఫియనులు చెర్చా ప్రదేశములో 10 వేల తుపాకులను జేర్చి అచటి జాతులవారందరిని తనపక్షమునకు ద్రిష్టకొన జూచుచున్నారని ఒకవార్త తెలియుచున్నది. శత్రువులు ఉత్తరమునుండి దక్షిణమునకు ఫజా నొక్కసారి యెదుర్కొన నుద్దేశించుచున్నారు.

ఫజ్ యెల్బాల్ ప్రదేశములో వెర్నానదివద్ద చాలా గ్రామములను ఫ్రెంచివారు పట్టుకొనిరనియు, అచటి రిఫియనులతో జేరుటకై ఫీక్టాలాజాతివారిని బలవంతపెట్టుటకు గాను నూర్గురు స్త్రీలను నిల్లలను శత్రువులు అపరాధముక్రింద సంచగా వారిని విడుదల జేసిననియు ఫజా వార్త తెలియుచున్నది.

వెర్నానదియొడ్డున శత్రువుల ఒత్తికి యెక్కువనుచునే యున్నది. ఇతరజాతులవారుగూడ తోడ్పడుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

మొర్రాకో యుద్ధమునకు ధనము

లండను, జూలై 10:—పారిసు చేబరుసభవారు మొర్రాకో యుద్ధయత్నములకు 188 మిలియను ఫ్రాంకుల ఖాయపరచిరి. 414 బిల్లు అనుకూలముగ 29 ప్రతిపాదముగ నుండెను. దీనికి పూర్వము తీవ్రమగు సర్వజరిగెను. వైస్రొగారు టాబాగో లోయినవార్త అసత్యమనిరి. ఫ్రెంచివారు స్వేయినవారు రిఫిలుగూడ శాంతిముగ సమష్టిగ పనిజేయవలెననియు వారి యుద్దేశము. ఫ్రెంచివారు కాపాడవలసియున్న స్థలమునందు శాంతిస్థాపన అయితీరవలెనని ఆయన పట్టుదలగ బల్కెను.

ఇటలీమంత్రివర్గము

ఇద్దరుమంత్రులు రాజీనీమ్చట

రోము, జూలై 8:—ఆర్థిక, వ్యయనిర్ణయ శాఖామాత్యులగు సిగ్నారు డిస్టెఫానీగారును, సిగ్నారు డిసావాగారును రాజీనామానిచ్చిరి.

జపాను నౌకాదళము

వచ్చేసంవత్సరము అంచనాలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

టోక్యో, జూలై 9:—వచ్చేసంవత్సరము పాను జనాకాదళమునకు 28 కొట్లాయెను. నాకెము లంచనా చేయబడినవి. ఈ సంవత్సరముతో బోగ్గిన 6 కొట్లాయెను లెక్కన చేయబడినవి. కాని యీసారి పార్లమెంటు (డయిటు) సమావేశమైనపుడు యీ అంచనాలు చాలవరకు కోసివేయవలసి వచ్చును.

వర్ణవిభేద శాసనము

యూనియను సెనెటు తిరస్కరించుట

కేపుటౌను, జూలై 7:—గవల సమల శాసనమును సెనెటు 17 మంది ప్రతి కూలముగను 13 మంది ఆను కూలముగనుండి తిరస్కరించెను.

నేడు సెనెటులో చర్చితముగనుండెను. ప్రతి పక్ష నాయకుడగు డీవెలుగారును, గవల శాఖమంత్రి చెయర్నగారును ముఖ్యముగ మాట్లాడిరి. ఈ బిల్లుయొక్కయుద్దేశము పారిశ్రామిక ప్రపంచమున ఐరోపియాధిక్యమునుస్థాపించుట యని డీవెలుగారు గట్టిగ చెప్పిరి. ఈ బిల్లు నిరాశను బల్కుచున్నది గాని మరేమియులేదు. ఈ దేశములో శ్వేతముఖులు నిర్బంధ విధానముతోనుండజూచునెడల చక్షిణాశ్రీకాలో ఐరోపియ నాగరకము చేతతేకుండజేసెదమని అయన చెప్పెను.

చెయర్నగారు సర్వవిభేదములేకుండ జేయుట యనగా చక్షిణాశ్రీకాలో శ్వేత నాగరకతేకుండజేయుట యేయని జెప్పి బిల్లుయొక్క ప్రాముఖ్యము ప్రభుత్వమువారికి బాగా చెలియునని చెప్పి యీ విచారించుటలేదని తెల్పిరి. ప్రభుత్వము వారు మనస్సును నిశ్చయించుకొనిరి. ఆనిర్ణయమును మార్పు కొన జేయలేదు. సాధ్యమైనంత త్వరలోనే యీ బిల్లు శాసనముగావలెనని ప్రభుత్వమువారు దలంచిరి.

మైసూరు యువరాజు

సార్వభౌమునితో ప్రసంగము

లండను, జూలై 7:—మైసూరు యువరాజుగారిని నేడు సార్వభౌముడు సత్కరించివారితో ప్రసంగించిరి.

రష్యా పోలండు సరిహద్దు

సోవియటు సిపాయిలపై కాల్పుట

వార్సా, జూలై 8:—రషియా పోలండు సరిహద్దు నందు 20 మంది రష్యా సిపాయిలు దాటగా పోలండు సరిహద్దుగాడ్డులు వారిపై కాల్పి రష్యనులను వెనుకకు తరిమివేసిరి. అందు ఒకరికి బాగా గాయములు తగిలెను.

తూర్పు సరిహద్దున 200 సోవియటు రాయబారులను యీవధ్య పోలండు పోలీసువారు అరెస్టుజేసిరి.

మనోహర తైలము

గౌరీశంకర్ సోప్ ఇండస్ట్రియల్ వర్క్సువారి చేతయారుచేయబడు నీతైలము పార్వపునోష్పలు, తలనోష్పలు, కండ్లమంటలు, నీరుకారుట, పుసులు దుర్మాంసములు మొదలగు సర్వశిరోనేత్రవ్యాధులను నిర్మూలముచేయుచు మంచి సువాసనగలిగి యుండును. మొగడును చల్లబరచి పెండ్లుకలను పెంచును. శరీరమునకు చరిమిన సకల చర్మవ్యాధులు నశించును.

(రిజిస్టరుచేయబడినది.)

గొల్లపూడి బ్రదర్సు,

సోల్ ఏజెంటుస్, బంగోలు.

వ్యాపారస్థులకు మంచి కమిషన్ యివ్వబడును.

వాతావరణస్థితి

1925 సం॥ జూలై నెల 9-వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముంబై	అహ్మదాబాద్	కొల్హాపూర్	పూణె	కర్ణాటక
ముంబై	87.1	80.8	0.52	8.70	44.95
అహ్మదాబాద్	96.0	81.8	...	1.93	37.09
కొల్హాపూర్	91.4	78.6	0.04	7.81	39.09
పూణె	95.8	81.3	...	5.34	41.59
కర్ణాటక	94.4	78.6	...	2.10	26.01
బెల్గాం	95.1	76.5	...	0.24	20.51
కడప	100.2	82.2	...	1.08	31.23
నెల్లూరు	102.3	85.1	...	2.46	37.98
మద్రాసు	103.0	82.3	...	0.24	50.74
కడపూరు	101.0	80.0	...	1.35	52.94
నెలము	99.5	75.1	...	4.38	39.30
కోయంబూర్	89.7	71.8	...	1.15	22.29
తిరుచనాపల్లి	101.6	79.7	...	3.66	33.18
నాగపట్టణము	99.9	80.2	...	0.78	54.98
మధుర	101.2	76.8	...	2.52	33.58
పాంబన్	88.0	80.4	...	0.05	37.00
తిరునల్వేలి	1.64	28.84
తిరువేండ్రము	83.2	77.4	...	8.78	64.51
కొచ్చిన్	85.6	76.0	0.25	30.05	114.51
కాలికట్టు	88.8	75.1	0.15	36.73	117.16
మంగళూరు	87.5	75.0	0.37	45.09	125.68
బెంగళూరు	89.9	66.8	0.06	1.87	35.87
మేర్కా	70.8	62.8	0.90	33.86	125.46
కొడైకనాల్	70.6	59.9	...	8.82	62.18

సర్కారులు:—గోపాలపురములో, 52 అంగుళముల రేఖమును కాకినాడలో తుప్పరయను పడ్డటలు దెలియుచున్నది. చాల ప్రదేశములందు ఆకాశము దట్టముగ మేఘావృతమై యున్నది.

దక్కను:—ఆకాశము కొంతవర కెక్కువగనే మేఘావృతముగనున్నది.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో మేఘము లెక్కువగ నున్నవి. ఇతరప్రదేశములగనున్నవి. మద్రాసులో వేడి యెక్కువగనున్నది.

మధ్యదేశము:—ఆకాశము కొంచెము మేఘావృతముగ నున్నది.

దక్షిణదేశము:—ఆకాశము కొంచెము నుమారుగ మేఘావృతమై యున్నది.

పశ్చిమ తీరము:—సాధారణముగ వర్షము పడుచున్నది. మైసూరు కొడగులలో వర్షముపడుచు మేఘములున్నవి. కొండలలో మేఘములు పట్టియేయున్నవి. పశ్చిమ తీరములోనే వర్షము గరియును సర్కారులలో తుప్పరలు పడునటుల దెలియుచున్నది.

ఎస్. ఆర్. యు. సావూరు,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

దీ డక్కన్ మిల్లు స్టోర్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్., బెజవాడ.

ఈ కంపెనీ యొక్క కార్యాలయము బెజవాడలో ఉన్నది. మైన గిరలకు సప్లయచేయుచున్నది. ఎర్ర, నీలము, పొట్టు, వైద్యకాకు, జల్లేడరేకులు పాప్టింగులు వైపులు అన్నివైపులు చెన్నపురి రేల్వేప్రకారం బెజవాడలో డెలివరీ యివ్వబడును. ఒక ట్రయలుఆర్డరు యిచ్చినచో మాసపత్రము సామానల యొక్క నాణ్యతయు తమకే గ్రహించగలరు.

N. B. ఆయిల్ ఇంజనులు, స్టీం ఇంజనులు, హల్లులు వల్లులు వగైరా వివరములకు మా చెన్నపురి కార్యాలయము 118వ ఆర్మీనియన్ స్ట్రీటు, మద్రాసుకు వ్రాయగోరెనాము.

బర్మన్ హెడ్డు ప్రభుని యువన్యాసము

మహాత్మాగాంధీ, నేను గుర్తగార్లు తమ యభిప్రాయములను జెప్ప నిరాకరించిరి

కలకత్తా, జూలై 9:—మహాత్మాగాంధీ, తే.యమ్. నేను గుర్తగార్లను సంబంధించి బర్మన్ హెడ్డు ప్రభుని యువన్యాసముపై చమత్కారప్రాయముల నియమేదగా, ప్రస్తుతనాయకులను సమాధాన మిచ్చుటకు నిరాకరించిరి. (అ. ప్రె.)

ప్రతికాభిప్రాయములు నయినరు

అర్జునాచల, జూలై 9:— బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు యువన్యాసముపై నయినరు ప్రతీక ఒక ప్రధానన్యాసములో నిట్లు చెప్పుచున్నది:— బర్మన్ హెడ్డుగారి యువన్యాసము హిందూదేశము నెడల బ్రతుకుగల భాగ్యతను పూర్తిగా గుర్తించుచున్నది. రాజ్యాంగవిధానముగూర్చి రాయలు కమిషను వారు విచారించవలసిన సమయము వచ్చినట్లయిన అప్పుడు ప్రస్తుత రాజ్యాంగవిధానమును పూర్తిగా మార్చువలయు గూడ నూచింపవలసివచ్చి. సరఫ్రాప్రాయము యున్న మితవాదు లందరికిని నూచింపవలసివచ్చి. సరఫ్రాప్రాయము యున్న మితవాదు లందరికిని నూచింపవలసివచ్చి. సరఫ్రాప్రాయము యున్న మితవాదు లందరికిని నూచింపవలసివచ్చి. (అ. ప్రె.)

ఈవినిగు న్యూసు

బొంబాయి, జూలై 9:—బర్మన్ హెడ్డుగారి సూచనలు చాల విలువగలవిగా నున్నవి. సహేతుకమైన యానూచనలకు ప్రజాహితమును గోరునట్టి వారంగీకరించినట్లయిన హిందూదేశమునకు గొప్ప యవకాశము గలదు. ఈసూచనలు తమకు మిక్కిలి యనుకూలమైనట్టి రాజ్యాంగవిధానమునకు అంగీకరింపవలసిన దని ఆఫ్రికన్ కామన్ వెల్తువారిని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి దానికి సమముగా నున్నది. అని యీ ప్రతీక చెప్పుచున్నది. అన్ని పక్షముల రాజకీయవేత్తలను కలిపి బాయింటు సభలో తయారుచేసినట్లయిన బెంటుగారి బిల్లుకు టె తక్కువ ఆదర్శప్రాయమైనదియు నగు స్క్రీము కెందుకు గౌరవములేదో దానియొగ్గుల కెందుకు విచారించవలసివచ్చి యీ ప్రతీక విచారించుటలేదు. (అ. ప్రె.)

ఇండియన్ డెయిలీ మెయిలు

నిజాతులను తెలిసికొనుటకు అధికారులమీదనే ఆధారపడియుండుట వల్ల ను వారి యుద్దేశ్యములు ప్రతిముఖా తతతతతత సంస్కరణమునకును సంస్కరణకర్తలకును ప్రతిముఖముగా నుండుట వల్లను బర్మన్ హెడ్డుగారి భావములు అభివృద్ధికి ప్రతిబంధకములని చెప్పి “ఇండియన్ డెయిలీ మెయిలు” ప్రతీక వారియువన్యాసము గాకాదెందుటలేదు. అందు భారతీయుల అభిప్రాయములను కనగించుటకు విముఖుడైన కండ్లను వనస్సును గూడ మానికొనియుండుటలేక భారతీయులకు సంతృప్తికరముగ నున్నది.

బొంబాయి క్రానికలు

మితవాదులలోను అతివాదులలోను భావ్యభేదములయందు సమ్యక్ము గలవారిలోను లేనివారిలోనుకూడ కావలసినంతభేదమును పుట్టించుటకు ఇండియావంట్రీ చేయవలసినంత పని చేసి నాడు. ఆయువన్యాసమున కర్థమేలేదు. అదేమియు నూచించుటలేదు. మనకంటే సమ్యక్మున్న గాని మరికొంతకాలము సంస్కరణములను సాగించినపిమ్మట బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు మన కేమాయిత్తునని మన మనుకొనజాలము అని బొంబాయి క్రానికలు చెప్పుచున్నది.

దేశభాషాపత్రికలు

వినిలో మితవాదపత్రికలు, ఉపన్యాసము మాటల ప్రాగు తప్ప క్రియాశూన్యమనియు బర్మన్ హెడ్డుప్రభువు తనజీవితకాలములో గొప్పయవకాశమును పోగొట్టుకొన్నాడనియు చెప్పుచున్నది. రాజకీయపరిణానకూన్యతయు, సానుభూతిలేక పోవుటయు నిష్ప్రయోజనమును అందుకనబడుచున్నవి అతివాద పత్రిక లుపన్యాసమును ఖండించుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

సివిలు అండ్ మిలిటరీ గజెటు

లాహోరు, జూలై 9:—మొ తముమీద నీయువన్యాసమునల జ్ఞానాధిక్యత కలుగుటలేదు, కలగానోవుటయునులేదు. కాని రాజకీయభావములతో నిండియున్న హిందూదేశమునకు మాత్ర మిందువలన కోపముకలుగుచున్నది. అయినను సంస్కరణములను తీవ్రముగా అడ్డుపెట్టువారికొరకాయన రెండుమార్గములను జూపియున్నది. ఆమార్గములను నెరవేర్చుట వీరిచేతులలోనే యున్నది. భాగ్యతగోగిన భారతీయనాయకులు ప్రస్తుత రాజ్యాంగాభివృద్ధికొరకు నిశ్చయమైన సహకారభావమును జూపినట్లయిన సాగ్యమైనంతవరలో సంస్కరణములను దిద్దుబాటు చేయుటకు రాయలు కమిషను నేర్పాటుచేయుటయొకటి. హిందూదేశములోని ప్రభుత్వ విమర్శకులు తయారుచేయు నట్టియు దేశములోని ప్రజలు సామాన్యముగా నామోదించునట్టియు రాజ్యాంగవిధానమును జాగ్రత్తగా పరిశీలించుట రెండవది. మొదటిదానితో మనమందరము నేకీభవింతుము. రెండవది మొదటిదానికి విరుద్ధమైనను దానినిగూడ ప్రయోగించి దానిలో గల బాగోగలనుగూడ తెలిసికొనినందువలన అపాయములేదని యీ గజెటు చెప్పుచున్నది.

ట్రీబ్యూను

బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు యువన్యాసము నిండ్లమైనదనియు కోపకారణమున కాకరమైనదనియు నిర్ణయించి ట్రీబ్యూను ప్రతీక యిట్లుచున్నది:— దేశమంతయు నొక్కటిగా విడిపోవుటయే దీనికి ఫలితము. ముఖ్యముగా ఆత్మజ్ఞానమును ఆత్మగౌరవమును గల విద్యాధికులందరును విడిపోవుదురు. ఇందువలన దేశములో నెప్పుడును కనివినియెరుంగని క్లిష్టతకే సంప్రాప్తమై ఘోరమైన రాజకీయసంస్కరణ ముద్భవించును. బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు మోసపోకుండ నుండుగాక! ఆపోరాటములో హిందువులు మహమ్మదీయులు, బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు, స్వరాజ్యవాదులు బహిష్కరణవాదులు స్వతంత్రవాదులు మితవాదులు అందరును పాల్గొనెదరు. ఈ పోరాట మొక్కసారి ప్రారంభమైనచో సంపూర్ణ భాగ్యత యంత ప్రభుత్వము నచ్చువరకు ముగియదు.

దేశభాషాపత్రికలు వీరి యువన్యాసమును తీవ్రముగా ఖండించుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

“తేజ్”

ధిల్లీ, జూలై 9:—దేశభాషాపత్రికయన “తేజ్” యిట్లుచున్నది:—బర్మన్ హెడ్డుప్రభువుయొక్క యువన్యాసము తెలివి తక్కువప్రకటనగా నున్నది. ఇందువలన స్వరాజ్యవాదుల బలము మరింత తగ్గిపోవుచున్నది. విన్నదెరుంగని యిట్టి కఠినమరతులకును సహకారమునకును భారతీయు లంగీకరింపజాలరు.

“హిందూ సెన్సార్”

అనే హిందీభాషీయపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—బర్మన్ హెడ్డుప్రభువు పన మనకొననిదేమియు చెప్పలేదు. బర్మన్ హెడ్డు రీడింగుప్రభువుల సంభాషణ ఫలితముకొరకు కనిపెట్టుకొని యున్నవారు, పాపము. నిరాశ జెందవలసియున్నది. (అ. ప్రె.)

రంగూను డెయిలీ మెయిలు

ఆయువన్యాసములో మెచ్చుకొనదగినది నిష్కాపట్టుము. తేజలాలకు బూటకపు మాటలకన్న నిదియే మేలు. దీనివలన కలుగు మరియొక ప్రయోజనము. దేశములోనున్న వివిధపక్షములవారును భారతీయ పతాకముక్రింద నొక్కటిగా చేరుట యేయని యీ మెలుపత్రిక చెప్పుచున్నది.

‘రంగూను టైముస్’

ఈ పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— భారతీయులు సహకారభావమును జూపి, లెగిషలేషయము వచ్చినట్లయిన భారతీయుల కోర్కెలను నెరవేర్చుటకు వాగ్దానముచేసి నాడనే ఇండియావంట్రీ యువన్యాసమునుండి మనముగ్రహింపవచ్చును. (అ. ప్రె.)

మదరాసు గవర్నరుకు పోలీసు ఉద్యోగుల రాయబారము

ఉదకమండలము, జూలై 9:—పోలీసుశాఖలో నున్న యోద్యోగులకు చెందిన ముగ్గురు కార్యదర్శిభవనమందు గవర్నరుయెదుట, న్యాయశాఖాసభ్యునియెదుటను మదరాసు పోలీసుశాఖలో నున్నవారి జీతములను పెంచుమన సంకల్పమున యిరిగిన యన్యాయమును నివేదించిరి. (అ. ప్రె.)

పోలీసు అధికారులు స్త్రీలను బెదరించి ధనము లాగుకొనుట

రంగూను, జూలై 8:—పైకేసునేడు తిరిగి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు న ద్వ, వి చా ర ణ కు న చ్చి న ప్ప ధు, మా జి క్య ము నే బం డి వా ని ని తి రి గి ప రీక్షింపగా మొదటిగనుండి హెడ్డుకానిస్త్రీలు గులామహమ్మదు 30 రూపాయలు సంపాదించెనని చెప్పెను. ముద్దాయి బలవంతముగా లాగినటువంటి బాలికలను సాక్షిగ రించెను. మరియు సాక్షి యిట్లుచెను:— విమ్మట పోలీసు అధికారులు తరువాతిగదిగర్లకు వెళ్లి బెదరించిరి. గులాముకు అచ్చటగూడ కొంతపైకేసును కొన్నినోట్లను ఇచ్చిరి. కాని ఆముత్తమంతో నేనుచెప్పలేను. మూడవగదిలో పాటజరుగుచుండగా ముద్దాయి అచ్చటికివెళ్లి పాటను ఆపివేసెను. ఇచ్చటగూడ గులాము బెదరించి డబ్బునుతీసుకొనెను. (సాక్షి బాలికనుగ రించెను.) ప్రతి గదివద్దపోలీసు అధికారులయెదుటనే తలుపునుద్దుటయు బెదరించుటయు జరిగెను. ప్రతిసారియును ప్రాస యంస గులాముకూడ డబ్బు సంపాదించిరి.

ముద్దాయిలతరపు స్టేడరు క్రాసు పరీక్ష చేయగా, చోరీ నేరమునకై తా నెప్పుడును కోర్టుకు తీసుకుని రాబడలేదనియు తా నెప్పుడును జెయిలుకు పోలేదనియు సాక్షి చెప్పెను.

‘ప్రే’ అమ్మే తరువాతిసాక్షి అక్కరుకూడ పైసాక్షి చెప్పినవంతయు ధృవపరచెను. కేసు జరుగుచున్నది.

రంగూను, జూలై 9:—కొంతమంది వారకాంతలను బెదరించి పోలీసు అధికారులు సొమ్ము లాగుకొనిన కేసులోనే డిద్దరు సాక్షులువిచారింపబడిరి. ఆయరువురును ఆస్త్రీలు నివసించుచున్న యింటియజమానునివద్ద పనిలోనున్నవారు. మొదటిసాక్షి వెనుకటిసాక్షులుచెప్పినదానినే చెప్పెను. రెండవసాక్షి బాలికల నడిసి పోలీసువారి కంతసొమ్ము ముట్టినదియు తాను తెలిసికొంటిననియు, దానిని తన జేబుపుస్తకములో వ్రాసికొంటిననియు చెప్పి ఆపుస్తకమును దాఖలుచేసెను. కేసు జరుగుచున్నది (అ. ప్రె.)

వర్షపాతము

కిల్లా, జూలై 9:—బంగాళాపూతమునకు త్వరమున వాయుభారము స్వల్పముగ నున్నది. బర్మాయందు, ద్వీపకల్పమున కీశాన్యమందు వాన అధికముగ గరియుచున్నది. దక్షిణబర్మా, ఉత్తరము, ప్రాశ్చీనయు క్షవరగణాలు, మధ్యరాష్ట్రములు, కొంకణములందు వర్షము సర్వ సామాన్యముగ గలదు. ఉత్తర బర్మా, బెంగాలు, చోటానాగపురము, బీహారు, పశ్చిమ సంయుక్త పరగణాలు, తూర్పు ఉత్తరపంజాబు, మధ్యయిండియా తూర్పు దక్షిణహైదరాబాదు, కూర్గలం దచ్చటచ్చట వర్షము గరిగెను. అస్సాము, కాశ్మీరము, మళయాళములందు స్వల్పముగ వర్షముగరిగెను.

మేర్ గల్గ, రంగూను, బెస్సెను 2, మోక్సెను, డయమంసు దీవి 3, సిడిసాగరు, మైమేనుసింగు 1, కటకం 3, అంకల్ 1½, సంబాల్ పురం 2, చైబాసా 1. డాల్ టన్ గంజి, గయా, గోరఖాపురం 1½, లక్నోపురం, లూథియానా 1, ఢిల్లీ హజారి, మర్రి, పాట్ నుహారి 1½ అంగుళాల వర్షముగరిగెను.

సూచన:—మధ్యరాష్ట్రముందును ఆరకాసునందును వర్షము అధికముగ గరియవచ్చును. సంయుక్తపరగణాయందు వర్షపతనము దరుగవచ్చును. (అ. ప్రె.)

దీ డక్కన్ విల్లు పోలీసు కంపెని లమిటెడ్., బెజవాడ.

నెం 118 రు, ఆర్మీయన్ స్ట్రీటు, మద్రాసు.

గొప్పను, ఫీల్డింగ్ క్రాస్సి, ఆయోర్ యుజనులుగాని (లాంజి) మొదలైన స్త్రీ ఇంజనులుగాని కావలసినవారు మాకు వ్రాసిన సరమైన ధరలకు బడచుగలరు. పంపులు, పిండిమేషినులు, ఖాల్లరులు ఇంగ్లీషు మేకరు హల్లులు యింకా మిల్లులకు కావలగోయావత్తుసామానులకు మాకు వ్రాసి ధరలు తెలుసుకొన శానాము. బొంబాయి, కలకత్తా, పట్నాలులలో ఘాతు వతురిస్తానములు కలవు. ఎవరి కేసామానులు కావలసినను సిమాన్ వ్రాసినచో యాక్ ఫరు మేమెక్ యివ్వబడును.

వి. యన్. చిన్నస్వామి బి. ఏ.
జనరల్ మేనేజరు.

సెం. 63 నె నవనాయునివీధి, మదరాసు

ఆంధ్ర పరిశోధక విశ్వవిద్యాలయము

శ్రీకాకుళం (గంజాంజిల్లా)

26-6-25

జూన్ 25-వ తేదీన శ్రీ బ్రహ్మ శేషశిరస్థిపురపంచులు గారిని మేనుండుమును 'నాట్యశాస్త్రమును' సూక్ష్మ యువనాగినించ ప్రార్థించగా మాప్రార్థనల నాదరించి నా రుపన్యసింపిరి. నాహాసా శ్రీ చిట్టి చిన్నపూర్ణయ్యపంతులుగారు బి. ఎ. (మైట్రీ) అగ్రశ్రేణి నాహించిరి. టి. యశ్లేశము పంతులు గారు (సహాధ్యక్షులు), డి. నారాయణరావుగారు, బ్రహ్మ శేషశిరస్థిగారు, పి. వెంకటేశ్వరయ్యపంతులుగారు; ఆకల్ల సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారు మొదలగు యీ పుర సుందరి మహాశయులు; 'నాట్య' విలాస ఎమెయ్యారు నటక సమితి' యను సీమంతమున నాట్య సమాజమునందలి సభ్యులును, ఇవ్వ శిష్యులను నాహించిరి. ప్రసంగించుచున్న 'కాకి నాడ శ్రీ కృష్ణ విలాససభ'ను సభ సభ్యులించిరి. శ్రీయుత శేషశిరస్థి పంతులుగారి యువనాగినిని వి.

తొలుత 'ఆంధ్రపరిశోధక విశ్వవిద్యాలయము' నాట్య కోవిద చిరుద పరీక్షలు, అందరి పరీక్షలు గ్రంథములు, కిరుదు సాంధ్యవారికి జరుగు సన్మానమును సూక్ష్మ కొంతసేపు చెప్పి యిప్పటి నాటక ప్రదర్శనముల విధానమును సూక్ష్మ చెప్పిరి.

నాట్యశాస్త్రము ప్రయోగములయైన శాస్త్రము నాట్యమును శాస్త్రానుసారముగా చేయుట యుక్తము. ఇప్పటి నాట్యప్రయోగములందు జనుల సహజము నటలను గలుగుచున్నది. కాని అందు కొన్ని న్యక్షణములు కలుగచున్నవి. అవి యేవన,

1. నాట్యరచన

నాట్యము ప్రయోగములోనికి దిందుటకు నటకునికి సర్వాంగ యుక్తముగ లాంగకున్నది. అందుచేత కొన్ని గ్రంథములను జూచి వానిలో కొన్ని మార్పులు ప్రయోగార్థముగా చేయవలసివచ్చుచున్నది. సంస్కృతములో పూర్వము చేసిన నియమములను మనము విమర్శించెదము. కాని తెలుగున నానియమములకు లాంగిన గ్రంథములు చాలతక్కువ. అన్నిగ్రంథములలోనుంచి విమర్శచేసి యొకటి నియమములను దీయవలయు.

2. లోకజ్ఞత

నాటకములలో లోకజ్ఞత కనబడదు. కావున రచనా విధానములో 'నేదో యొక నియమముండవలెను. ఇట్టి కొత్తనియమముల జేయునపుడు కొంతమార్పు జనించును. యూరోపులో 'రినయసాన్సు' అను పేరను జ్ఞానముయొక్క పునరుద్ధారణ జరిగెను. అట్లే యిచ్చుటను పునరుద్ధారణ కావలెను. అప్పుడు పూర్వ గ్రంథములు బయలుపడును. యూరపులో 'రినయసాన్సు' తరువాత ననేక శృంగారకావ్యములు యొక ననేకకావ్యములను బయలుపరిచిరి. పూర్వపు వానికన్న ప్రజలకు వీనియం దామోదము మోచెను. ఆనూతన నాటకరచనా విధానములను పరికించగా తెలిస యంశ మిది. నాటకములు పనస్సుకు ఆవేదమును, రుక్తులయెడ సానుభూతియును గలిగించవలెను. వానికి మూడు విశ్రాంతిలు వలయును. అవియేవన.

- Unity of Time.
- Unity of Action.
- Unity of Place.

ఈ మూటికిని యేకాగ్రత యుండవలెను. శయనము, భోజనము, ఆంగనము, యుద్ధము మొదలగునవి నాటక రంగమున (Stage) జూపరాదు.

ఇట్టి నియమములే వనగ్రంథములలో గూడను గలవు. అవి యేవన,

- లోకభరిత - Realistic Drama
- నాట్యభరిత - Romantic Drama

లోకభరిత-లోకులకు ఆహ్లాదము కల్గించి నాటకము నకు తెగిన భరితము 'నేర్పరదుకొని నాటకములాడుట. అవి యిట్లుండవలెను.

స్వభావ భావోపగతిం కుట్టం త్వవికృతం తథా ।

లోకవాస్తవతయోపేత మంగలీలా వివర్జితం ।

స్వభావాభివ్యక్తిరే నానాస్త్రిపురుషాశ్రయం ।

యదీదృశభవేన్నాట్యం లోకభరితసాస్పృతమ్ ॥

నాట్యభరితయందు

వీరరసప్రధాన నాటకములును, శృంగార రసప్రధాన నాటకములు నుండును.

"అతిశయోపేత మతిసత్త్వతి భావికం ।

తీలాంగహారాభినయం నాట్యలక్షణలక్షితం ।

సర్వాలంకార సంయుక్త మనన్యపురుషాశ్రయం ।

యదీదృశభవేన్నాట్యం నాట్యభరితసాస్పృతమ్ ॥"

కథ యేదై నను అది నడిపించు విధానముననున్నది. నాట్య భరితయందు నాయకునికి అనన్యత కలుగును. పేక్షియగు నాటకములలో నీట్టిది యున్నది. ఉదా. అథెల్లో (Othello) కావున నాటక రచనయందు యేదో యొకనియమును పెట్టుకొనవలెను. ఆవృద్ధి విమర్శకు వీలు కలుగును.

నాటక ప్రయోగ విధానము

ఇందు భరతుని నిర్ణయములు జూచి కాళిదాసాదులు తమ గ్రంథములను రచించినారు. వశేరూపకములెందునండి తీసి రో తెలియకున్నది. కాని భరతుని శాస్త్రమందలి ప్రయోగవిధానము కన్పట్టుచున్నది.

(3) నాటకభాషయములలో నియమము లేదు. నటులు ఎవరికి తోచిన రీతిని వారభినయించుచున్నారు. ఇది ఒకప్పుడు పరస్పర విరుద్ధముగ కన్పట్టుచున్నది. ఒకప్రసిద్ధనటునిబట్టి అభినయము నేర్చుకొనవలెనని కొందరి యభిమతము. కాని మనజేతములో మనుష్యులనుబట్టి నియమము చేసిన నానరము లేదు. శాస్త్రములు ఉన్నవి. వానిని విమర్శచేసి అభినయములు మనము నేర్చుకొనవలెను. ఆంధ్రపరిశోధక విశ్వవిద్యాలయమునలి నాటకకళానిపుణులు ఇట్టి విమర్శచేయుటకును అందరి రహస్యములను కనుగొనుటకును ప్రయత్నించుచున్నారు.

(4) నాటక ప్రయోగమున "నేపథ్యరచన" యవసరమని కొంద రనుచున్నారు. ఈవిషయము భరతశాస్త్రమున బాగా చర్చింపబడినది. అది (ఎ) రంగ పరిరచనానము (బి) నేపథ్య విధానము అను పాతీకరణములు రెండు మార్గములు. ఇవి పాత్రను ధరించు వనుష్యునికి ఆధునికతో నైకము కల్పించుట కాధారము.

అభినయము:- అభినయము ముఖ్యముగా ముఖములో చూపవలెనని శాస్త్రములో నున్నది. ఇతర అభినయములు కొరతపడిన ఈమధ్యాభినయము వానికి వన్నె నిచ్చును. పేక్షియగు నాటకముల (Entrances-exits) లో మాడ

రసభావమున్నది. అదిమాడ మనము చూడవలెను. తరువాత నభివ్యక్తి (Movement)

ప్రస్తుతము కొన్ని పాత్రలు మాత్రమే ప్రయోగింపబడుచున్నవి. మరీకొన్ని నది నేయబడుచున్నవి. మనుష్యునియొక్క వీలమునుబట్టి పాత్రను యేర్పరుచుకొనవలెను గాని బలవంతముగా నీవకరించరాదు. భరతశాస్త్రముం దెట్టివారెట్టి పాత్రలను గైకొనవలెనో వ్రాయబడియున్నది. కావున భరతశాస్త్రమును ప్రతినటుడు సభ్యులించిన తన నాట్యకళాప్రయోగము నకు వన్నె తెచ్చు స్థానముగా మనయోగించుకొనవలెను.

తరువాత మహారాజశ్రీ తాతా ఉమామహేశ్వరపంతులు గారు ఆంధ్రజేతమందలి ప్రస్తుతపు నాటక ప్రదర్శనములను సూక్ష్మ స్వామభినయమునుబట్టి నాటక ప్రదర్శకులు ముఖ్యముగా నేర్చుకొనవలసిన యంశములును, వానికిని భరతశాస్త్రమునకును గల సంబంధమును జేటపరచుచు నుపన్యసింపిరి. అగ్రశ్రేణిలకు నందనములతో సభ ముగిసెను.

చిట్టి నారాయణమూర్తి

మా న స్తో ల్లా సి సి మా త్ర లు
30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
వెలసలభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) సుఖమధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధ్యక్షముచే కలిగిడి ప్రత్యేకకాల
కిమాత్రలు దివ్యావృత్తియు. అశీర్వాదము, అరుచి, అపురీతము,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
వ్రేళ్లు, అనులు మొదలగునవియందు గలిగిడి నొప్పులను
బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును.
ఇందు అనేక విషయాలు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ
ముగటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:- (1078)
ఆయుర్వేద వైద్యునిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

OM THE ASIATIC GOVERNMENT SECURITY LIFE ASSURANCE CO., LTD.,
HEAD OFFICE: ASIATIC BUILDINGS, BANGALORE.
Capital (fully subscribed) ... Rs. 5,00,000
" (Paid-up) about 3,50,000
(1) Government Securities held 2,50,000
Life Insurance Policies issued 25,00,000
Annual Premium Income 1,00,000
Funds invested on Immoveable properties 1,25,000
Maximum Security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912
ISSUES POLICIES OF Rs. 500 & Rs. 1000 WITHOUT MEDICAL EXAMINATION AND WITHOUT ANY PREMIUM ALONG WITH OTHER UNIQUE BENEFITS.
Loans granted to Policyholders and Bondholders from the available funds under the Property and Personal Investment Schemes.
Next Drawing for Granting Loans to Bondholders on 31st July 1925 send application with Rs. 7-8 at once.
WANTED AGENTS EVERYWHERE ON LIBERAL TERMS. Apply for particulars to:-
V. Rangaswamy Esq. B.A., B.L.,
Secretary, Asiatic Buildings, Bangalore.
D. Rodgers Esq.,
Chief Agent, Mysore Province, Mysore.
Messrs. P. K. Rau & Sons,
Chief Agents, Madras Presidency
289, Thambu Chetty St., Madras.

క్రీరబలాత్మకము
నాటిరోగములకు నవ్రాయుధము నంటిది. పులవారు దేశమునుంచి ప్రఖ్యాతిని పొందినందు. ఆంధ్రులు ఇదివరకు అనుభవించి యెరుగని దగుటచేత శ్రీ
చిత్తూరురాజుగారు బహుదరము వ్యయించి, తమ సంస్థానవైద్యులచే తిరగురుకేయించి అందరికీ లభ్యమగునట్లు చేసినారు. ఈత్రేలము అన్ని వాతవ్యాధులకు బోగొట్టును. మనోవ్యాధిగలవారలకు, బిత్తపూతిగలవారికి మిక్కిలి మంచిది. ఈమూలకు బలమునుగలిగించి శరీరవ్యాధులను వెంపొందించును. చచ్చుచిన శరీరము గలవారికి, నఖివాధులచే బాధపడి చంభోగకళి బోల్చియినవారికి మౌళిది. నాటిరోగము అనేకమంది దీనిని నేవించి విముక్తులయినారు. ఈ యువభవమున, వాతవ్యాధులకు ఇంతటి మందులేవని నమ్మకము గదిగినది. చాక్లగు కోక సుగారుకూడ మెచ్చుకొన్నామనుట బట్టి దీని ప్రాశస్త్యము తెలియగలదు. సంస్కారాధిక్యమునుబట్టి మూడువిధములుగా రయ్యరచేయబడినది. శాకాహినులట్టి ఏదికావలసిన పాత్ర వానిని తెప్పించుకొనవచ్చును. శాకాదళము నాచువిధము నుందుతో పంపబడును. ఇవి వైద్యమునకే గాక లోపలికి పుష్పకొనుటకు సుతయోగించును. 7 సార్లు ఆనర్తికమైనది 4 అవున్నలు 2.0-0. 21 సార్లు ఆనర్తికమైనది 4 అవున్నలు 5.0-0. 101 సార్లు ఆనర్తికమైనది 1 అవున్ను 8.0-0. 4 అవున్నలు 12-0-0 ఎక్కువగా తీసికొనవారికి కవిమను టిట్టు: పోస్టుఖర్చులు జేయ. అడ్రసు:- మేనేజరు, ఆర్థరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

జాబులు.

పద్మసాలీయ సద్గోష్ఠిసంఘము - చీరాల

ఈ సంఘమువారు ది 2-7-25 తారీఖున వహారాజశ్రీ ఉటుమూరి వెంకటేశ్వరగారు హాలులో శ్రీయత రావూరి అక్కల తాతయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద సాయంకాలము 6 గం|| లకు సమవేశమై జరపబడిన సభలో మ-రా-శ్రీ- కార్యంపూడి వెంకటకృష్ణకవిగారు యింకా కొందరు కులీన్లను తీర పద్విషయముల వుపన్యసించి సభవారిని యెంతయో ఆనందపరచిరి.

9 గంటలకు సభ జయప్రథముగా ముగించడమైనది.

మునగపాటి పోతురాజు,

కార్యదర్శి.

12 మంది క్రైస్తవులు

హిందూమతములో కలియుట

కృష్ణాజిల్లాకు గుడివాడతాలూకా కొమరవోలుగ్రామ కాపురములు ఆదిమాండ్లలు చెందుసంవత్సరములక్రిందట రోవన్ క్యాథలిక్ మతములో కలిసిరి. వారిలో కొందరికి పదరు క్రైస్తవమతములో విశ్వాసము లేనందున, మరల హిందూమతములో చేర్చుకోమని ఏలూరు శుద్ధిసంఘమువారికి దరఖాస్తు చేసినా నిరి. కోసనామసంవత్సర ఆమాస శు ౧౩ తేదీవారంరోజున, కొమరవోలుగ్రామంలో శ్రీ గుడివాడ ఆపింసాసాంప్రదాయ సంఘం ధర్మకర్తలగు, సుండ్ల వెంకయ్యగారు హిందూమతమును గరించి ఉపన్యసించి దైవప్రార్థన గావించిరి. తదుపరి ఏలూరు శుద్ధిసంఘం శ్రీకృతిగారను ఎత్తుల సూర్యనారాయణగారు, డొక్కుమాల వెంకటేశంగారు, కావుమంచి రామయ్యగారు వగయిరా 12 గరిని సంస్కరించి హిందూమత దీక్ష నొసంగిరి. హిందూమతాభివృద్ధికి ఎక్కువకృషి సల్పుచున్న ఏలూరు శుద్ధి సంఘమువారు నందనీయులు.

తిరుక్కోవలూరి వెంటసుబ్బయ్య, గుడివాడ.

రేపల్లెతాలూకా గడ్డిపాటలు

ఈ సంవత్సరము గాలివానవలన రేపల్లెతాలూకాకు జరిగిన నష్టము అందరు ప్రతికలపూలమున గ్రహించియుందురు. అట్టిసందర్భములో మా తాలూకా రేపానీలుదారువారు మా యందు దయయుంచి ఈసంవత్సరము గడ్డిపాటలు లేకుండచేసి నందుకు వారికి మేమెంతయోకృతజ్ఞులము గాని ప్రయత్నముకు విరుద్ధముగా ఈనెల 1, 2 తారీఖులను మా గ్రామములో రేపల్లె తెనాలితాలూకా గడ్డిపాటలు ప్రారంభించి వారి పని వారు నెరవేర్చుకొనిరి. గవర్న మెంటు ప్రకటనసంగతి డి. పి. డబ్లియ. వారికి తెలియకు కాబోలు. వారు పాట ప్రారంభించి వారు అని అనుకొంటిమి.

అది అట్లుండ ఈ సంవత్సరము వేలము పాటవరకు లలో ఒక విషవచరకు తీసికొనివచ్చి యిమ్మిచ్చినారు.

“డి. పి. డబ్లియ. సవుకరుల పశువులకు పాటపాడిన గట్టమీద మేయుటకు పాటదారుడు ఎట్టి అభ్యంతరము పెట్ట గూడదు.”

అహో యిది ఎట్టి న్యాయము. వందలు వందలు, పాటలు పాడిన రహితులు డి. పి. డబ్లియ. కలాసు లస్కరువద్దనుంచి, నూపరెంటింగు యింజనీయరువరకు సర్కారు వాకరులకువుండు ఆవులు, గేదెలు, గట్టములు, మొదలైన జంతువులను మేయు నట్లుచేసి తమ పశువులను ఎవరిచేలలో మేపుట? కనుక మా జిల్లాలోనుండి వెళ్లిన కాసనసభ్యులు ఈ విషయమున తగినశ్రద్ధ తీసికొని యిట్టి విషమ మరతులను తొలగింపచేయ గోరు చున్నాను.

(ఒక వీదరహితు.)

దేవీ మహాపాసకుడు

ఆగ్నేయవర్తమున దేవీపూజా దురంధరులు చిరకాలము నుండియు బాగవధు అనారోగ్యుల ఆరోగ్యవంతులుగా చేయబడిన పలుమారు వినుటయేగాని ఇక్కలమున అట్టి మహా నీయుల దర్శనప్రాప్తి కల్గుటయేలేదు. కాని మాభాగవత్సమున మాబంధరు పురమున కోయంబత్తూరు నివాసులును దేవీ మహా

పాసకులగు కె. పి. రామచంద్రరావుగారు కొలదిదినముల నుండియు అనేకరోగుల బాధలు నిర్మర్తించి దేవీప్రసాద మిడి ఆరోగ్యవంతులుగా నొనర్చిరిని చెప్పట కెంతయు గర్విండు చున్నాను. వారి పూర్వీకులు సుమారు ఆరువందల వత్సరముల నుండియు దేవీపూజ గావించి పరమపవని బొందిరి. సెటిల్ మెంటు ఆఫీసులో అరునది రూప్యముల జీతముగడించుచున్న ను వారికి ముఖ్యపనరములను సగము వినియోగించి ప్రవ్యాధనకై పెనుగులాడక తమ పర్యవస్థులు పరమేశ్వరిని నిత్యము నారాధించుటకై పద్వినియోగము చేయుచున్నారు. వీరు సుమారు ముప్పది సంవత్సరములనుండియు సృష్టిశీలంప్రకాశిని యధావిధిగా ప్రతి ఉదయము సాయంకాలము పూజించి తీర్థ ప్రసాదముల భక్తులకిది మానవసేవ జేయుచున్నారు. వినుగు విరామములేని శాంత స్వభావులగుటచే మందహాసముతో పం దలకొలది రోగులకై ఆభయమిడి పారమార్థికచింతతో కా నైన యాసింపక తమకుతోచినకొలది నిద్రాహారములనైన విస ర్జించి సేవజేయుచున్నారు. వీరు అన్యుత శక్తివంతులగుటచే గడచిన విషయముల తేదీలతో జ్ఞప్తిచేయుట, వంత్రించి జోషముల నిచ్చుట, భూతవైద్యముచే గాబోలు దయ్యముల పారవోలుట, జీర్ణించిన దీర్ఘ సంకట వ్యాధుల నవలీలగా కుదు ర్చుట మున్న గువిషయములయందు అద్వితీయులు. మాపురమున అనేకుల చింతలబాపి సంతోషాభి నోలలాడుచున్నారు. అంధ త్వము, బధిరత్వము, మాగతనము మున్న గవరగూడ తృటిమాత్ర ములో దేవీ అనుగ్రహముచే తమ ప్రసాదమహత్వముచే నావల పారదోలి శ్రీకృష్ణుని క్రైస్తవ జ్ఞప్తికి తెచ్చుచున్నారు. ఇట్టి మహానీయుల దర్శనము గలిగినంతమాత్రముననే అత్యాశ్చర్య కరమైన నమ్మకము మతాంతరులగుగూడ గలుగుచున్నది. అట్టి ప్రజాసేవాపరాయణులు త్వరలో కవుతరము, గుడివాడ, భీమ డోలు, ఏలూరు, రాజమండ్రి ఉద్యోగకారణమున రానున్నారు గాన వారిని ప్రార్థించి, సాయమునుబొంది ప్రజలెల్లరు ఆరో గ్యవంతులగుదురగాక. దేశసేవాతత్పరులగు మహానీయులపర మేశ్వరి ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములనిచ్చి బ్రోచుగార.

శాస్త్రి,

బందరు.

ప్రయాగలో ఆంధ్రహిందీ విద్యార్థులదుస్థితి

అయిదు సంవత్సరములనుండి ప్రయాగ హిందీ సాహిత్య సమైక్యసమవారి కృపవలనన, గాంధీ మహాత్ముని ప్రార్థనలను వల్లన ఆంధ్రదేశమున హిందీ ప్రచారము దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్న సంగతి దేశీయులకు తెలుతెల్లమె. 1921 వ సంవత్స రమువరకు ఆంధ్ర విద్యార్థులకు ప్రయాగ సమైక్యసమవారు విద్యాధివేతనముల నిచ్చి హిందీ భాష నభ్యసించుటకు తామే స్వయముగా హిందీ విద్యాధికములో సర్వవిధముల యేర్పాటు గావించి యుండిరి. 1921 వ సంవత్సరమునకు పూర్వమే హరి హరశర్మములు హిందీ నభ్యసించి యిటనుండి వెడలియుండిరి. తదనంతర మిటకు హిందీనభ్యసించ గోరి అనేక ఆంధ్రవిద్యార్థు లర్హదించి ప్రబంధములేకపోమి ముప్పు తిప్పలపాలయి ఆరో గ్యమును కోల్పోయి నిరుత్సాహులయి స్వప్నానముకు మరలి యుండిరి. ఆసంవత్సరము మొదలు హిందీ భాషలో గొప్ప పాండిత్యము నందలెననెడి శేరాశతో చక్కని ఏర్పాట్లుగల ఆంధ్రప్రదేశమున వీడి అనేక విద్యార్థు లిటకు రావడంగిరి. ప్రయాగ కరుదెంచి సమైక్యసమవారిని సాహాయ్యము నడిగి వారు నిరాకరింప భిన్నులై తక్షణమే గృహముజనుటకు సిగ్గు జెంది పొట్టుకూటికి మాడి సత్రముల కరణుజొచ్చిన భాద్రుల ననేకుల జూచియుంటి. సమైక్యసమవారు ఆంధ్రవిద్యార్థులను ఆంధ్రదేశమునందే హిందీ నభ్యసించ చక్కని ఏర్పాట్లుండె యిచటికి రానేలయని పంపిచేయుచున్నారు. ప్రయాగలో నున్న మాట్లాడుట త్వరగా వచ్చునెడి శేరాశచే ధనికులగు అనేక విద్యార్థు లిటకుగదెంచి విశేషలాభము లేకపోవుటను గాంచి, తిరిగి పోవుచున్నారు.

శ్రద్ధగలవారి కెట్లయినను పరిశ్రమచేయుటవలన విద్య రావచ్చును. శ్రద్ధావిహీనుల కెట్లైన శూన్యమే. ప్రయాగయం దేమో మహావిద్యాలయము లున్నవని పరుగెత్తుకునివచ్చి పరితపిం చువిద్యార్థుల యనన్ధ కడుంగడు శోచనీయము. మనకు కావలసి నదియు గాంధీమహాత్ముడు చెప్పినదియునగు రాష్ట్రభాష దివ్య ముగ నారుమాములు ఆ ఆంధ్రదేశములో నేర్చుకొనజాలమా? వెనుక ముందులారయక విశేషలాభముకలుగుననెడి భ్రమకుజక్కి అమూల్యపమయము వృధావుచ్చుచు ప్రయాగయందు ద్రిన్దు రుటుచితంబే! ఈ సంవత్సరము భూపరి మొదలు యిప్పటివరకు

15 గురు విద్యార్థులువచ్చి మాసము రోజులయినా తిన్న గాగడ పక తిరిగిపోయిరి. మద్రాసు విద్యార్థులు మద్రాసునందే విద్య నభ్యసించవలయు ననియు అచ్చటి కార్యాలయవారే దీనికి బాధ్యులనియు మాకేమియు సంబంధములేదనియు ప్రయాగ సమైక్యసమవారు వాకొనుచున్నారు. దీనికై ప్రయాగవారిని దూషింపక మన ప్రచారకార్యాలయంవారినే సాహాయ్యము కోరుట ప్రత్యేక ఆంధ్రహిందీ విద్యార్థి కర్తవ్యము. ప్రస్తుతము ప్రయాగలో ఆంధ్ర విద్యార్థులెవ్వరును లేరు. యాత్రకైవచ్చిన రావచ్చుగాని, హిందీ విద్య కానించి ప్రయాగవచ్చుట భ్రమ.

కె. వి. రామకృష్ణయ్య

పడమర గోదావరి జిల్లా రైల్వేలు

నిడదవోలు, నర్సాపురం—గుడివాడ, భీమవరంరైల్వే కృష్ణాజిల్లాబోర్డువారు వేయుదురు అని 15 సంవత్సరములనుంచి అనుసంబూవున్నారు గాని యుద్ధముచేతను, బోర్డువారికి ధన లేమింజేసిన్నీ రైల్వేవేయుట విరమించిరి. కాని యీసంవత్సరం దివాన్ బహదూర్ మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు అసెంబ్లీ లో యిండియాగవర్న మెంటువారిచే యీ రైలుమార్గములు వేయుటకు ఆమోదింపజేసియుట అందరికిన్ని దెలిసినవిషయమే కొద్దికాలములో రైలుమార్గములు వేయుచున్నారు. ఇదివరలో 12 సంవత్సరములక్రిందట సర్వేకాబడిన మార్గములు సరిగా ప్ర జలకు అందుబాటులోనున్నవా? లేక మార్గవలనియుండునా? అట్లా మార్చిన ఏమిసదుపాయములు ఉండును? యీయింకములు నాకుపోచినరీతిని యీ దిగువను వ్రాయుచున్నాను.

1. యిదివరలో సర్వేకాబడిన బ్రాడ్ గేజీమార్గము. నిడ దవోలు, లేణుకు, అత్తిలి, భీమవరం, పాలకొల్లు, నర్సాపురం ఘమారు 60 మైళ్లు.

2. సర్వేకాబడిన మీటరు గేజీమార్గము. గుడిడ, కయవా కలూరు, ఆకిపేడు, భీమవరం. యిచ్చట బ్రాడ్ గేజీతో కలియు ను. భీమవరం. మాడలివావుండును.

మార్చవలసిన మార్గములు

బ్రాడ్ గేజీ: నిడదవోలు, లేణుకు, పెనుగొండ, మాల్వే రు, జిన్నూరు పాలకొల్లు నర్సాపురం కాల్యకు ఎదురుగా నుమా రు 40 మైళ్లు.

మీటరుగేజీ, గుడివాడ, కయికలూరు, ఆకిపేడు, భీమ వరం, పాలకొల్లు.

పాలకొల్లు మాడలి అవును

మార్చినందువలన లాభములు

౧. నర్సాపురం, లేణుకు, భీమవరం తాలూకాలలో పా లకొల్లు వర్తకమునకు ప్రసిద్ధిచెందిన పట్టాము అయివున్నది. ఇచ్చట పెద్దసంతకూడా జర్గును. ఇచ్చటినుండి రాజోలు, అ మలాపురం తాలూకాలకు మార్గములు కలవు. యిచ్చటినుండి, ధాన్యం, కొబ్బరి, పండ్లు విరివిగా దిగుమతిఅవును. ఇచ్చట బ్రాడ్ గేజీ, మీటరుగేజీలకు మాడలి ఏర్పడుటవల్ల మీటరుగే జిగూడా వెళ్లవలసిన సరకులు భీమవరంలో మార్గనవసరము వుండును. అందువల్ల ఖర్చు తగ్గుటయే గాక పరకునకు భద్రముగా నుండును.

౨. రాజోలు, అమలాపురం, లేణుకు, నర్సాపురం తా లూకాల ప్రజలకు బ్రాడ్ గేజీ సవరణచేయుటవలన అందుబాటు లోనుండును. భీమవరం తాలూకావారికి మీటరుగేజీ మార్గ ము ఉండును.

3. నర్సాపురం కాల్యగట్టుధకే, మాల్వేరు, పెనుగొండ, కవి లెం, పాలకొల్లులవద్ద ఇదివరలో అనేక రైలుమిల్లులు కట్టబడి యున్నవి. నర్సాపురం, పాలకొల్లు, మాల్వేరు యీ మాడు టైమనుచున్నా రాజోలు, అమలాపురం తాలూకా ప్రజలకున్నా సరకుకున్నా అందుబాటులో నుండును.

౪. యీబ్రాడ్ గేజీలైన మార్పుటవల్ల 20 మైళ్లు నిడివి తగ్గును. యింకాన్నియోవం తెనలు కట్టుటకూడా ఖర్చు తగ్గును. యిదివలలో సర్వేచేయుటకు 80000-0-0 ఖర్చు అయినను యిప్పుడు యీలైన మార్పుటవల్ల సర్కారునకు కొన్నిలక్షలు మిగులును. ప్రజలకు అందరికి సుమారు అందు బాటులోను వర్తకమునకు వీలుగాను వుండును. గమ్మ నర్సా పురం, లేణుకు, రాజోలు అమలాపురం తాలూకాల ప్రజ లున్నా పాలకొల్లు పట్టణ వాస్తవ్యులనూ పైయంకములను గమనించి దివాన్ బహదూర్ మోచర్ల రామచంద్రరావు పం తులుగారి ద్వారాను, మనజిల్లా కలెక్టరువారి ద్వారాన్నూ యిండియా గవర్న మెంటుకున్నూ, మద్రాసు గవర్న మెంటు కున్నూ తెలియజేయుట అవసరం. యిప్పుడు ఉపేక్షచేసిన ముందు సద్దబాలు కాదు.

మన్నె సత్యనారాయణమూర్తి, నర్సాపురం, తాలూకాబోర్డు మెంబరు.

వృత్తాంతలేఖలు

ఆదవాని

(ఒక విలేఖరి)

గాలి భారమును బట్టముగా వీచుచు నేయున్నది. దినములు మేఘవృష్టములుగా నున్నవి. దేబ్బచేత వానదిగనున్నది. మంగారి విలేఖరులు పడలేరు. కర్షకులు మిక్కిలి యాతురులే యాకాశమునకు చూచుచున్నారు. పెరు వెంటిపోయినందున బావుల నీటిని యంత్రసామగ్రిచేత మునిసిపల్ సంఘము వారు క్షుద్రకాలముల పాత్రను జనులకు సప్తయి చేయుచున్నారు. ఈ నీటివృష్టును మిక్కిలముగా నున్నది. 8 తేదీ సాయం కాలము కాల్ చేమకొ సత్రమున వ. రా. ఛేర్కొ యె. నారాయణరావుగారి యాధిపత్యముక్రింద నొకసభ సమావేశమయి "ఆంధ్రసర్వకళాశా"లో వ్యవసాయ గూర్చి చర్చించి యీ దినవ కనబడిన రీతిగా నొక తీర్మానము గావించి జిల్లా కలెక్టరుగారికి, వైయవ్యముయొక్క వ్యవస్థాధికారికిని తీర్మానము బంపడెను.

తీర్మానము

సర్వకళాశాల బోర్డులో స్థాపించుపక్షమున ఆదవాని పాఠులు వైయవ్యమును నామోదించుటకు సంధ్యలై యున్నారు.

ఏలూరు

(ఒక విలేఖరి)

ది 25-6-25 తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు మ-రా-శ్రీ, సోమంచి సీతారామయ్య పంతులు డి. ఏ., డి. యల్., గారి అధ్యక్షతన నూపురమండలమున "జన్మాంతరము"ను గురించి మ-రా-శ్రీ, రాయనం వెంకట్రావుగారు రుపన్యసించిరి. హిందూ మతయోగ ధ్వాంతములకును, పాశ్చాత్యులు ప్రస్తుతము చేయుచున్న పితృదేవతాహ్వనపరిశ్రమలకును గల తారతమ్యములను విపులముగా సర్పించుచు తాము మొరటినండియు చేయుచున్న ఆధ్యాసక్రమమును, తమ అనుభవములను, ప్రస్తుతము తాము స్థాపించిన భారతీయ ఆధ్యాత్మికయోగ విద్యాలయము చేయుచున్న పరిశ్రమలను కొంతవరకు ముచ్చటించిరి. వారి విద్యాభ్యుదయిక్కు డైరీలను, వారి అమృతానుభవములను చూడగా, విహితస్థితిలోనున్న మానవుడు, అసతికాలములోనే ఆధ్యాత్మిక ఫలము నంద గలుగుచుండుట మాకందరకము, బహు ఆశ్చర్యమును గలిగించినది. స్వామి వివేకానందులవారివల్ల పీరు పొందిన జీవాత్మల పరమాత్మల డెల్వునట్టియు, పితృలోకకర్ణములు చూపు పలుములు, బహు శాస్త్రీయముగను, సమంజసముగ నున్నయవి. తత్వభకు విశ్వేనీన క్రైస్తవ్యులలో కొందరు కీరి విద్యార్థులుగా జేరెదమని వాదన మొనర్చిరి. పీరు ఇతర రాజధానిలో చేయుచున్న శ్రీశి మోచ్చుగా, క్లాసునీయునుగానండ, అజెలతో నీరాజధానిలో, సరే విరివిగా నీయోగవిద్య అంతగా విజృంభించుటలేదు. కొలదికాలములోనే ఇచ్చటి వారును ఈయమాల్నివృద్ధి సభ్యులై, కీరివలెనే కీర్తికాములయ్యెదరని మాయాశయము. ఈపట్టణమున, పదిమంది విద్యార్థులు వీరికి రావేగమే నొక ప్రాచీన స్థాపించెదమని చెప్పిరి.

ఆదయారు

(స్వకీయవిలేఖరి)

దేశబంధు స్మరణ

ఆదయారు, జూలై 8: దేశబంధు దాసుగారి స్మరణ. చిన్నముగా, ఇచ్చటి కళాశాలయు, విద్యాలయమును జూలై 1 వ తేదీన ప్రాధమికముగా ప్రారంభించెను.

కళాశాల

కళాశాల తరగతుల జాబితా 29 వ తేదీన తెలుపబడినది. నిరుత్తికము. ఈ సంవత్సరము విద్యార్థులు అన్ని తరగతులలోను ఎక్కువగా చేరుచున్నారు. కళాశాల అధ్యాపకసభమున క్రొత్తగా ఈసంవత్సరమున ప్రాధానముగా డి. ఏ. వెంకటరెడ్డి ఎం. ఏ. (ఆనర్సు), ఎల్. టి. గారు గణితశాఖకును, ఏ.ఆర్. బాలెగ, ఎం. ఏ., ఆనర్సుగారు, ఆంగ్లశాఖకును నియమింపబడిరి. ప్రాధానముగా వారు ప్రాధ్యక్షులు చేయబడినవి. క్రిందటి సంవత్సరమున, కళాశాలలోని

చిన్న తరగతుల విద్యార్థులకు మాత్రమే చిత్రలేఖనమున శిక్షణ మియబడుచుండెడిది. ఈ సంవత్సరము, కళాశాలాధికారులు, దీనిలో తృప్తిపొందక, చిత్రలేఖన అభిరుచియుండి, దానిని అన్ని రీతుల శిక్షణ బడసి, లోక సేవచేయ జలంనువారికిగాను ప్రత్యేక తరగతులు ప్రారంభింపబడినవి. ఇప్పుడు ఇందు కొద్దిమంది విద్యార్థులు గలరు. ఇంకను కొందరు రాదలంచి దరఖాస్తులుపెట్టి యున్నారు. ఈశాఖకు ఆచార్యులుగనున్న బాబు ఏ. ఆర్. దేవర్జిగారేగాక, కొంతకాలము, బందరు ఆంగ్లజాతీయ కళాశాలలో బాబూ ప్రమాదనాథ చటర్జీగారియొద్ద శిక్షణ బడసిన, టి. కే. రాజగారును, సి. ఎస్. వాసుదేవను గారును, క్రొత్తగా అధ్యాపకులుగా చేరినారు. వీరి యాజమాన్యమున, చిత్రలేఖనాశాఖ భారత చిత్రలేఖనాభివృద్ధికి అన్ని రీతుల తోడ్పడ గలరని తలంచవచ్చును.

ఉపన్యాసము

ప్రస్తుతపు రాజప్రతినిధి గారగు టిట్టను ప్రభువుగారి సోదరీ తిలకమును, ది వ్యజ్ఞాన సభ లోని ప్రఖ్యాత సభ్యురాలు ను నను లేడి ఎమిలిటాటన్ను గారు మొన్న బుధవారమునా డువయమున కళాశాల దర్శించుటకు వచ్చిరి. ప్రధానాచార్యులగు జి. వి. సుబ్బారావు ఎం. ఏ. గారు వారికి కళాశాల పక్షమున సుస్వాగత మిచ్చిరి. పిమ్మట వాడు, తమ ఆస్ట్రేలియా సంచారమును గురించి మాటలాడుచు అచ్చటగల విద్యాస్థితియును ఈకళాశాలను గురించి వినియున్నారనియు, ఇందు ఆచరణలోనున్న విద్యాపద్ధతులను ప్రత్యక్షముగా గాంచుటకు ఎంతయు కృతాహులముగా నున్నారనిరి. తేపు దిసంబరు నెలలో అడయారున జరుగు దివ్యజ్ఞానసభ యొక్క జూబిలీ మహోత్సవమునకు అచ్చటినుండి ఆసేకులు విచ్చేయుచు రనియు, అప్పుడు కళాశాలను దర్శించుటకు వారికి అవకాశముండుననియు చెప్పెను, ఉపన్యాసమును ముగించిరి. ఇతర విషయములు భారత రాజ్యసంస్కరణములను గురించి ఆంగ్ల ప్రజలలో ప్రబోధము సలుపుటకుగాను డాక్టరు అనిబె వెంటువారు మొన్న బుధవారమునాదరాత్రి ఇంగ్లండునకు ప్రయాణమై వెళ్లిరి. వారివెంట లేడి ఎమిలిటాటన్ను గారును, డి. శివరావు ఎం. ఏ, గారు వెళ్లిరి.

పోలవరం గోదావరి యెజ్జానీ

(స్వకీయవిలేఖరి)

పోలవరం డివిజన్ సివిలుకోర్టులు

ఈ యెజ్జానీలోని సర్కూల్స్ కోర్టులగుర్చియు, అందుచే ప్రజలపడే బాధలగుర్చియు లోగడ వార్తాపత్రికలలో ప్రచురించడమయినది. ఇప్పుడు సివిలుకోర్టులు మాత్రము పాడుకూర్చున్నట్లుగానే విచారింపబడలేననియు, పాట్లలు స్పెషల్ గా కోరినయడల క్యాంపులో వేయవచ్చుననియు, ఆర్డరు వచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. ఈశుభవార్త చాలామందికి బాధనివర్తిచేసిన దని జనము సంతోషించిరి. ఈమార్పు అసిస్టెంటు యెజ్జంట్ కోర్టుకుకూడ వర్తించుననియే భావించుచున్నారు. చుట్టుముగా ఆకోర్టులనే బాధ మిక్కిలముగానెప్పుక వర్తించుట న్యాయము.

స్త్రీమరు రాకపోకలు

ప్రతిదినము పోలవరం రాజమండ్రిమధ్య వివిధ గోదావరితీర గ్రామములు చూచుకొని మాడు స్త్రీ ములాంచులు తిరుగుచున్నవి. ప్రజలకు చాలాసౌకర్యముగా నున్నది. కాని పోటీలమీద త్రిప్పుటవల్ల రేలు బిక్కి విధముగా లేక మారుమండలవల్ల ప్రయాణీకుల కొకప్పుడు యిబ్బంది గలుగుచున్నది. మైలుల వెంబడి రేలు వనూల్లచేస్తే బాగుండేది. బజార్లో మోసేమాటలవల్ల దేరమువలె దూరమునకు తక్కువరేలు ఆరెక్కను తక్కువ దూరమునకు యొక్కువరేలుకూడ గలదు. ఈలోపములు సవరించి సరాసరి మైలేజీప్రకారం పోటీలు లేక వనూలుచేసిన చాలా బాగుండునని ప్రజలు తలంచుచున్నారు.

కాలమానము

వర్షములు సస్యానుకూలముగా కురియుచున్నవి. చెర్వులు నిండినవి. వరి ఆకువడ్లు మొలచినవి. మొట్టమొదట బాగున్నది. గోదావరికి నీరు బాగావచ్చినది.

దేశబంధుని కర్మదినము

రామాలయములో సభాస్ర నామపూజలు ప్రార్థనలు జరుపబడినవి. రాత్రి శ్రీ యంత్ర సమారో తిరునాళాయన స్వామిగారి అధ్యక్షతన దేశబంధుని పీఠ దేశబంధుని జీవితచరిత్రను గూర్చియు, వీరికి మహాత్మునికీ గల సంబంధపరిచయసందర్భములగుర్చియు విపులముగా జాలిగా చెప్పవచ్చుదు. స్థలలో కొంతవరకు కంట్రీ టెట్టిరి. రాత్రి 9 గంటలకు దేశబంధుని కర్మదినము ముగియబడినది. దేశబంధుని కర్మదినము పంపడమైనది.

ఏలూరు

(ఒక విలేఖరి)

నిర్బంధోచిత ప్రారంభవిద్య

మా పౌరసంఘమువారు నిర్బంధోచిత ప్రారంభవిద్యా తీర్మానమును సభలో పాస్సుచేసిరి. మా పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు రా. సా. బడేటి వెంకట్రామయ్య నాయుడుగారు ఈ తీర్మానమును వెంటనే అమలులో పెట్టుచున్నారని వివరము సంతోషముగా నున్నది.

ఆదిమాంధ్రాభివృద్ధి

క్రిందటి సంవత్సరము మునిసిపలు ఉన్నతవిద్యాలయములో పంచమబాలరందరకును పౌర సంఘమువారు ఉచిత విద్యాదానము చేసిరి. దాదాపు ముప్పదిమంది ఆదిమాంధ్ర బాలురు ఏలూరు నిమ్మజాత్యుద్ధరణసంఘమువారితరఫున విద్యాభ్యాసము చేయుచున్నారు. ఈ సంవత్సరముగూడను పౌర సంఘమువారును, దీనజనవిద్యాభిమాను లగు మాపురపాలకసంఘాధ్యక్షులును ఆదిమాంధ్ర బాలరకు ఉచిత విద్యాదానము చేసి తమ సహకౌదార్యమును గనబరతురుగాక. విద్యాభివృద్ధి యందు మద్రాసు రాజధానియందలి పురపాలక సంఘములలో ఏలూరు ప్రధానస్థాన మలంకరించుచున్నది.

ముసల్మాను మతము స్వీకరించుట

హైదరాబాదు నివాసులగు ఇద్దరు రెడ్డికులములు భార్య భర్తలు మహమ్మదీయ మతమును స్వీకరించిరి. భర్త పంగడిగూడెము జమీందారుగారి వద్ద యుద్యోగములో యున్నాడు. భార్య చెన్నపట్టణములో మల్లెతనాసిపరీక్ష నర్సరీక్షలోను తీర్చిదిద్దరాలయినది. వీరిద్దరకును మహమ్మదీయ మతసాంప్రదాయానుసారముగా ఖాజీసాహెబుగారి ఇంటిలో మరల వివాహమయినది.

హిందూమత స్వీకరణము

ఏలూరు శుద్ధిసంఘమువారు గుడివాడతాలూకా కొమరవోలు గ్రామములోని 12 గిరు క్షేత్రపులకు హిందూమతదీక్ష నిచ్చిరి. ఏలూరు శుద్ధిసంఘసభ్యులగు అత్తిల సూర్యనారాయణ గారు ఈనెల 4 తేదీని డక్కుమాల రాయప్ప మొదలగువారిని సంస్కరించిరి.

మునిసిపలు ఉన్నత విద్యాలయము

ఈవిద్యాలయము దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ప్రధానోపాధ్యాయులు ఏనుదాసుగారు ఎం. ఏ., ఎల్. టి., విద్యాలయమును అతి సమర్థతతో నిర్వహించుచున్నారు. దాదాపు 600 మంది బాలురు ఇందు విద్యాభ్యాసము చేయుచున్నారు. ఏనుదాసుగారు రాజీనామాఇచ్చి వెడలుచుండెదరని డెలసి పాఠులు చాలా పరిశ్రమించిరి. పురపాలక సంఘమువారికి పాఠశాలవశమయిన నాటసుండియు కులవివక్షత లేక బీదబాలురందరకును మాడేర్చునగురు డౌదార్యహృదయులై జీతములు తగ్గించుచున్నారు. ఈసంవత్సరమును అటులనే చేతురుగాక.

తాలూకాబోర్డు

మహారాజశ్రీ సరాలపెట్టి దేవేంద్రుడు ఎం. ఎల్. డి. గారు కృష్ణాజిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా తాలూకాబోర్డువారు ఎన్నుకొనిరి. మిర్, బజవే అలీసాహెబు బహద్దరు గవర్నమెంటు ఖాజీగారు తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొబడిరి.

శ్రీగాంధీ జాతీయ మహావిద్యాలయము

ఈ విద్యాలయము దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. దాదాపు 300 మంది బాలురు గలరు. ఇచ్చట బాలరకు ఖద్దరునేత బాగా నేర్చుచున్నారు. వస్త్రములు బాగా నాణ్యముగా నున్నవి. ఆచార్య పద్మ పార్వతీశముగారు బాలర విద్యాభివృద్ధియందు ఎక్కువతీర్థ తీసికొనుచున్నారు.

ఏలూరు తాలూకా కార్మికులసంఘము

మా కార్మికులు సంఘమువారు ఖద్దరు వస్త్రములను అతి చాకగా తయారుచేయుచున్నారు. గుడివాడ బందరు మొదలగుప్రాంతములవారు సహితము వచ్చి ఇచ్చట ఖద్దరు వస్త్రముల కొనుచున్నారు. ఇతరబోర్డుకును ఇచ్చటకును గజమునకు పావులా మొదలగు రెండు అణాలవరకును లేదా యుండును; వస్త్రములు అతిసాణ్యముగా నుండును; వడుకునేత అంతయు ఇచ్చట నే జరుగుచున్నది. ఖద్దరభివృద్ధియందు అత్యంతతీర్థ తీసికొనుచున్న మాతాలూకా కార్మికులు కార్యదర్శిగూడెములో బాబూ పువ్వలెంతయగారి ఉపదేశమును పురస్కరించుచున్నది.

చెన్న పురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ జూలై నెల 10-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వఱకు		
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	18 0 0	15 0 0
సెల్లూరివి ,, డిటా	15 8 0	17 0 0
డిల్లి ,, డిటా	16 0 0	18 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
సువ్వలు ,,	20 0 0	24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	12 8 0	13 8 0
సెనగలు ,, డిటా	12 0 0	12 8 0
పెసలు ,, డిటా	14 8 0	15 0 0
మినుములు ,, డిటా	18 0 0	160 0
ఉలపలు ,, ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వలనూనె బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంపేరు సెనగపప్పుబా1కి	55 0 0	60 0 5
ఇతరప్రదేశము ,,	50 0 0	58 0 0
పేరు సెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 186 మి.కా.నూనె	182 0 0	
ఆముదము బా 1-కి	138 0 0	134 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	135 0 0	
కూరపసుపు ,,	55 0 0	60 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	50,55	
కాశమాస్త్రపాయకట్టు		70,75
బెల్లము బా 1-కి	35 0 0	45 8 0
చింతపండు బా 1-కి	40 0 0	60 8 0

5. ఇనుము

పట్టరకం బా 1-కి	32 0 0	33 0 0
చదరం ,,	33 0 0	38 0 0
రవుండు ,,	35 0 0	36 0 0

6. లోహములు

కెండి 100 కులంప	71 0 0	74 8 0
బంగారము, కులము 1-కి	21 10 0	21 12 0
సవరము 1-కి		18 7 6
ఇత్తడి బా 1-కి	258 0 0	256 0 0
రాగి డిటా	285 0 0	288 0 0
అస్కావక్రెర 226 పా॥ గలవి	30 8 0	30 12 0

7. రంగులు అలిజరైను

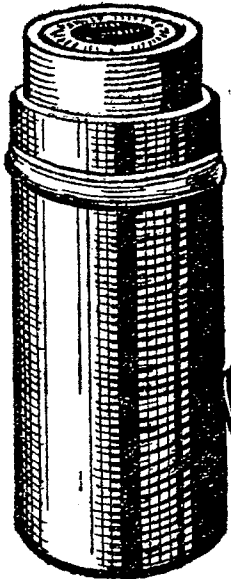
ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు	72 0 0	
తొట్టికృష్ణము డిటా		
సింహం డిటా		
గుర్రం డిటా	70 0 0	

8. దూది

బోండాపెట్టుబాతున 1-కి	రు 800 0 0	
పల్నాడు దూది ,,	240 0 0	

9. నూలు

కోయంబూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	4 12 0	
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
నూశయేనుగ నెం 20	9 8 0	
జపాన్ నెం 20	9 8 0	
,, నెం 40 ఏ లేటు అయినను	12 0 0	
పద్మాక్ష నెం 24½	10 0 0	
14½ క్విలక్ పక్షి	7 6 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె	10 8 0	
నెం 22 ,,	10 12 0	
నెం 12½ బెన్ని సర్పము	8 8 0	
నెం 14½ ,,	8 12 0	
నెం 12½ అల్లెమ్మ	7 6 0	
నెం 12½ కోయిలుపట్టి	7 8 0	
నెం 23½ రంగులూ	9 14 0	

మీగవవ 3 సమృద్ధిగానుండు
నురుగువలన సుఖముగా
క్షౌరము చేసుకొనుటకు వీలగును.

ముఖమును ఎండనీయదు.

“ఎ రాన్ మిక్”

వే వింగుస్టిక్

ఎరాన్మిపక్ ర్ ఫ్యూమర్స్, లండన్, పారిస్.

అన్ని స్టోరులందును దుకాణదారులయొద్దను దొరకును.

Powell's Extract of Golden

(3421)

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగరోగమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర
పిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి
మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:—6 మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే
స్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు
లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందండు మంటకూడ తగ్గును.
దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1—4—0.

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 1—8—0.

మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిరవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఈ త్రరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,
Lamington Road, BOMBAY

అశ్వన్ | అశ్వగంధిచే తయారుచేయబడిన నంజీవి.

బలహీనమైన నరములకు, దుర్బలమైన మెదడుకు, బలములేని కండరములకు,

ఈ అమోఘమైన ఔషధము శతావరి, బల, తల్మఖానా, స్లిసరోఫాస్ఫరేటులు,
ఇతర మామూలు ఔషధులుచేర్చి తయారుచేయబడినది. అందుచే కలిగిన దుర్బలత్వమునకు
ఇది తప్పక మంచిగుణ మిచ్చును

ఇది రహస్యమైన ఔషధముకాదు.

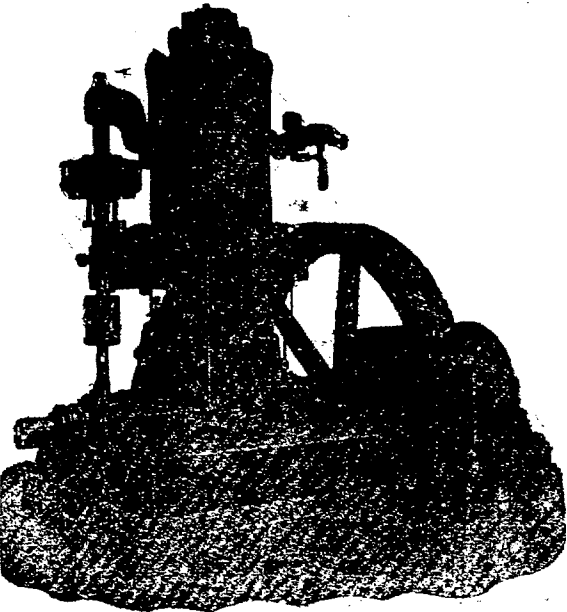
కావలసినవారు వ్రాసిన ఔషధము

సూత్రముకూడ తెలుపబడును.

Bengal Chemical &
Pharmaceutical Works Ltd.
CALCUTTA

అశ్వశాస్త్రవిజ్ఞానము

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0, డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

ది "టక్సుహామ్" క్రూడుఆయిల్ ఎంజినులు 7½ బి. హెచ్. పి. మొదలు 240 బి. హెచ్. పి. వరకు తయారు చేయబడును. మిక్కిలి సామాన్యమైన మాదిరిది. పని చేయుటకూడ సులభము. చతురత లేనివారుకూడ దీనిని సులభముగా గ్రహించి నిర్వహించుటకు వీలుగలదు. ఎంజినులలో చిక్కినభాగములు లేవు. అన్ని భాగములను పూర్తిగాను సులభముగాను పరిశీలించుటకు వీలుగలదు. ఈఎంజినులు ట్రిటివ్ యుద్ధనావలకు సరఫరా చేయబడినవి. 1928 టైయోడో జనరాలో జరిగిన ప్రపంచ ప్రదర్శనమునందు ఈ ఎంజినుకు "గ్రాండ్ ప్రీమియ" అనే గొప్ప బహుమతి నియ్యబడినది. 7½ బి. హెచ్. పి. ఎంజినులు ప్లాకులో నిర్మముగా నున్నవి. ధరకు, ఇతర వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను

Sole Agents:— V. RAMAKRISHNA & Co.,
2/259 Angappa Naick Street, Post Box No. 169 MADRAS.

కామినియా నూనె
వెంట్రుక లే అందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు
వెంట్రుకలు దువ్విసపుడు ఊడకమున్నే త్వర పడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును అట్లుకాకుండ నేడే కామియా నూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకలకే జాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యోపధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లు చేయును ఒక పరిశువల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతి శుభ్రపరచును బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్ల ఖరీదు రూ 2-10-0. విశిచ్చార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటో దిల్ బహారు

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

½ అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0

½ డ్రాం బుడ్డి 0-8-0] మీ చేతిరుమాలునందు

చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

వై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందుసరకులను ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోల్ ఏజెంట్లకు:—

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్మకుదీరు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు.

దీ డక్కన్ మిల్లు స్టోర్సు కంపెనీ
లిమిటెడ్. బెజవాడ.

సోల్ పర్వజింగు ఏజెంట్లు దీ మర్కంపైల్ పజెస్సి
7/3 ఓల్డ్ కోర్టు హానుకార్నరు, కలకత్తా.

క్రీయింజనులు, బాదులరులు, ఆయిల్ యింజనులు, రై నుమిల్లులకు కావలసిన చెపిండిస్సు హల్లురులు వగైరాలు మెషినులు, మోటారుకారులు, పోస్టోగ్రాఫులు, వాచెస్, ఎలక్ట్రిక్ డ్రైనమోటా, స్టేషనరీ మొదలైన యేసామానులు కావలసి వున్నను సరఫమైన ధరలకు సప్లయిచెయ్యబడును. ఒకే ట్రయలు అర్థరయిచ్చి మానమ్యకము చూడగోరినా లు.

రత్న పురుష లేహ్యం

శుక్లనవ్వుమును పోగొట్టి బలము గలగజేయు అద్భుత లేహ్యం. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లనవ్వుమైనను పారదోలునని అనేకులు కొనియాడినారు. ఈలేహ్యమువల్ల మేహమువల్ల వచ్చినదగ్గు, మూత్రరోగములు కూడా తగ్గును. డబ్బీ రు 8-4-0.

శగలేహ్యం:—ఏజాతి శగనైన కుదుర్చు అద్భుతమును డబ్బీ రు. 1-8-0 లు.

పూర్ణచంద్రోదయము

శ్రయరోగములు, శుక్ల మేహము మొదలగు సమస్త రోగములు తగ్గించు రాశోపధము. రు 1కి రు 14 లు పట్టాభిరామ వైద్యశాల గోదావరీజిల్లా(రాయవరం)

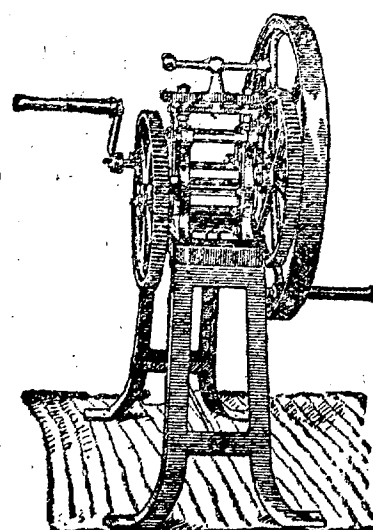
నచ్చనివో! సామ్యు వాపసుచేయబడును!!

జాతకరత్నము II భాగము

ఇది సుమారు 280 ఫుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న స్థూలము, భావస్థూలము, గ్రహస్థూలము, అక్షకవర్ణ, పోడశోంధ్ర, ద్వాదశభావఫలితములు, దిశాంతర్దశాఫలితములు, మున్నగు పెక్కుహంకములతో శ్లోక తాత్పర్యరూపమున ఈగ్రంథము వ్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి ద్వాదశభావములు చర్చింపబడినవి. జ్యోతిషాంశములన్నియు చక్కగా ఇవిద్రవ్యమైనవి. ఇది యింటిజ్యోతిషాగ్రంథము. వెల 2.0 0. మొదటిభాగము రు 1.0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
కళింజోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

రేకుల మిషనులు

వెండి బంగారు నగలపనిచేయువారికి రేకులు తీయటకుపయోగపడు మిషనులు మేము దిగుమతి చేసి ఇతరులకంటె సరఫమైనధరలకు విక్రయించుచున్నాము.

సి. హెచ్. శోభనాచలం అండ్ సన్సు, చిలకలపూడి పోస్టు, మచిలీపట్నం.